

1000140779889

ikt. szám: FPH006 /36 - 8 /2022

tárgy: Fővárosi Önkormányzat 2021. évi éves
ellenőrzési jelentése és éves összefoglaló
ellenőrzési jelentése

előkészítő: Belső Ellenőrzési Osztály

- tájékoztatásul megküldve
- Pénzügyi és Közbeszerzési
Bizottság részére

Előterjesztés

a Közgyűlés részére

Tisztelt Közgyűlés!

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (Bkr.) 49. § (3a) bekezdésben foglaltak szerint „A jegyző a tárgyévre vonatkozó éves ellenőrzési jelentést, valamint a helyi önkormányzat által alapított költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített éves összefoglaló ellenőrzési jelentést - a tárgyévet követően, legkésőbb a zárszámadási rendelet elfogadásáig - a képviselő-testület elé terjeszti jóváhagyásra.”.

Az éves ellenőrzési jelentés és éves összefoglaló ellenőrzési jelentés célja, hogy Budapest Főváros Közgyűlése számára átfogó képet adjon

- a belső ellenőrzési rendszer működéséről,
- a független belső ellenőrzés 2021. évi feladatellátásáról,
- illetve a belső ellenőrzés során 2021. évben tett belső ellenőri ajánlások, javaslatok hasznosulásáról, nyomon követéséről.

Az éves ellenőrzési jelentés és éves összefoglaló ellenőrzési jelentés a Bkr. 48. §, az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatóban foglaltak, valamint a hazai és nemzetközi ellenőrzési és belső kontroll standardok figyelembevételével készült.

Az éves ellenőrzési jelentés és éves összefoglaló ellenőrzési jelentés **„A” fejezete** a jóváhagyott 2021. évi ellenőrzési tervben foglalt, a Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal Belső Ellenőrzési Osztály (a továbbiakban: BEO) által végzett - a Fővárosi Önkormányzat intézményeire, a fővárosi területi nemzeti és önkormányzatokra, többségi befolyása alatt álló gazdasági társaságaira, valamint alapítványok, szervezetek támogatására vonatkozó - ellenőrzések megvalósulásának összefoglalását tartalmazza.

E fejezet a BEO által végzett belső ellenőrzések javaslatai alapján készített intézkedési tervek végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatok ismertetését és a hivatali belső kontrollrendszer működésének értékelését is rögzíti.

Fenti ellenőrzések részleteiről (megállapításairól, illetve a megtett intézkedésekről) **2021. év folyamán a Főváros vezetői a lezárt ellenőrzési jelentések, intézkedési tervek és azok végrehajtásáról szóló beszámolók megküldésével folyamatosan tájékoztatást kaptak.**

A „**B**” fejezet az önkormányzati intézmények éves ellenőrzési jelentéseinek összegzését, a „**C**” fejezet a Fővárosi Önkormányzat többségi befolyása alatt álló gazdasági társaságok belső ellenőrzési tevékenységéről megküldött beszámolóinak összefoglalását tartalmazza.

Kérem a T. Közgyűlést az előterjesztés megtárgyalására és annak elfogadására.

Határozati javaslat

A Fővárosi Közgyűlés úgy dönt, hogy:

1.

jóváhagyja „a Fővárosi Önkormányzat 2021. évi éves ellenőrzési jelentése és éves összefoglaló ellenőrzési jelentése” című FPH006/36-8/2022. sz. előterjesztést.

határidő:	azonnal
felelős:	dr. Számadó Tamás főjegyző

Határozathozatal módja:

A határozati javaslati pont elfogadásához egyszerű szótöbbség szükséges.

Kelt Budapesten, a minősített elektronikus aláírásba foglalt időbélyegző szerinti időpontban.

Számadó Tamás dr.
főjegyző

melléklet:

1. a Fővárosi Önkormányzat 2021. évi éves ellenőrzési jelentése és éves összefoglaló ellenőrzési jelentése ikt. szám: FPH006/36-7/2022.

1000140778646

ikt. szám: FPH006 /36 - 7 /2022

A Fővárosi Önkormányzat

2021. évi éves ellenőrzési jelentése és éves összefoglaló ellenőrzési jelentése

Készítette:

dr. Janza Péter
belső ellenőrzési osztály főosztályvezetője
belső ellenőrzési vezető

Kelt Budapesten, a minősített elektronikus aláírásba foglalt időbélyegző szerinti időpontban.

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
Vezetői összefoglaló	3
A/ A Belső Ellenőrzési Osztály által végzett tevékenység megvalósulása	12
I. A belső ellenőrzési tevékenység bemutatása önértékelés alapján	12
1. Az éves ellenőrzési tervben foglalt feladatok teljesítésének értékelése	12
2. A bizonyosságot adó tevékenységet elősegítő és akadályozó tényezők	24
3. A tanácsadói tevékenység bemutatása	29
II. A hivatali belső kontrollrendszer működésének értékelése	30
1. A kontrollrendszer javítását célzó javaslatok	30
2. A belső kontrollrendszer öt elemének értékelése	31
3. Az intézkedési tervek megvalósítása	35
B/ Az intézmények által végzett belső ellenőrzési tevékenység összefoglalása	37
1. Az éves ellenőrzési jelentések jogszabályi megfelelése	37
2. Humánerőforrás ellátottság	38
3. Az éves ellenőrzési tervben foglalt feladatok teljesítése	39
4. A belső kontrollrendszer működésének értékelése	44
C/ Összefoglaló a társaságok belső ellenőrzési tevékenységéről	48
1. Humánerőforrás ellátottság	49
2. Az ellenőrzési feladatok megvalósításának értékelése	51
3. A belső kontrollrendszer működésének értékelése	54
Mellékletek jegyzéke	58

Bevezetés

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Bkr.) 48-49. §-ában foglaltak alapján készített **éves ellenőrzési jelentéssel és éves összefoglaló ellenőrzési jelentéssel** (a továbbiakban: jelentés) **történő beszámolás célja:**

- a Főváros vezetőinek tájékoztatása a belső kontrollrendszer működéséről, a független belső ellenőrzés feladatellátásáról,
- az átláthatóság biztosítása és a közpénzek felhasználásának hatékony elősegítése a nyilvánosság megteremtésével,
- az ellenőrzési tevékenység során tett megállapítások összegzése, értékelése,
- tájékoztatás a hibák, hiányosságok feltárása során tett ajánlások, javaslatok hasznosulásáról, nyomon követéséről, felelőségek megállapításáról.

A beszámolás céljával összhangban a jelentés a Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal Belső Ellenőrzési Osztály (a továbbiakban: BEO) **által 2021. évben végzett**

- a Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatalára (a továbbiakban: Hivatal), a Budapest Főváros Önkormányzata (a továbbiakban: Fővárosi Önkormányzat) intézményeire (a továbbiakban: intézmények), a Fővárosi Területi Nemzetiségi Önkormányzatokra (a továbbiakban: NÖK), együtt költségvetési szervekre,
- a Fővárosi Önkormányzat többségi befolyása alatt álló gazdasági társaságaira (továbbiakban: társaságok)¹,
- valamint az alapítványok, szervezetek fővárosi támogatására

vonatkozó ellenőrzések és a tanácsadói feladatok ellátásának bemutatását, valamint a fővárosi költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentéseinek és a fővárosi társaságok ellenőrzési tevékenységéről megküldött beszámolóinak összefoglalását tartalmazza.

A jelentés elkészítésénél figyelembe vettük az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatóban (a továbbiakban: Útmutató) foglaltakat, valamint a hazai és nemzetközi ellenőrzési és belső kontroll standardokat is.

Vezetői összefoglaló

1. A BEO által 2021. évben végzett tevékenységek összefoglalása

A BEO **szervezeti függetlenségét a szervezeten belüli elhelyezkedése biztosította.** A BEO feladatait a főjegyzőnek közvetlen alárendelten, az ellenőrzéseket befolyástól mentesen, a vonatkozó jogszabályok, a

¹ Az Áht. 70. § d) pontja felhatalmazást ad az irányító szerv részére, hogy az irányítása alá tartozó bármely, a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény 1. § a) pontjában meghatározott köztulajdonban álló gazdasági társaságnál belső ellenőrzést végezzen.

nemzetközi és magyarországi standardok, az Útmutatók, a mindenkor hatályos Belső Ellenőrzési Kézikönyv (a továbbiakban: BEK), valamint a főjegyző által jóváhagyott Ügyrendben foglaltak szerint végezte.

A főpolgármester és a főjegyző által jóváhagyott 2019-2022. évekre vonatkozó, 2020. év során egy alkalommal módosított Stratégiai Ellenőrzési Terv és a Fővárosi Önkormányzat testülete által alapított szervezetek (kötségvetési szervek, társaságok) **2021. évi, az év során két alkalommal módosított ellenőrzési terve** – melyek a kockázatok felmérését és elemzését követően készültek – **végrehajtása a tárgyi időszakra vonatkozó normaváltozásokat figyelembe véve történt.**

Az ellenőrzések tárgyának meghatározásánál alapvető szempontként érvényesült, hogy a Főváros vezetői képet kapjanak **a szervezetek működésének, gazdálkodásának minőségéről, a kialakított kontrollrendszer megfelelőségéről**, így pl.:

- a szabályozások meglétéről, azok alkalmazásáról,
- az irányítási, végrehajtási, pénzügyi lebonyolítási, beszámolási és ellenőrzési rendszerek működéséről,
- a költségvetési előirányzatokkal való gazdálkodásról,
- a pénzmozgás alapjául szolgáló szerződésekről, szerződéskötési folyamatokról,
- a beszámolási kötelezettség teljesítéséről,
- a kontrollrendszer öt elemének működéséről (kontrollkörnyezet; integrált kockázatkezelési rendszer; kontrolltevékenységek; információs és kommunikációs rendszer; nyomon követési rendszer /monitoring/).

A BEO 2021. évre vonatkozóan megállapította, hogy a Hivatal belső kontrollrendszerét a vonatkozó szabályozásokban foglalt előírások, ajánlások szerint alakították ki. A kontrollrendszer megfelelő működéséhez hozzájárultak a BEO által végzett belső ellenőrzések során megfogalmazott javaslatok alapján végrehajtott intézkedések.

Az ellenőrzések a Bkr.-ben, Útmutatókban, hazai és nemzetközi standardokban foglalt követelményeknek való megfelelését, az ellenőrzési tevékenység minőségbiztosítását, illetve ennek vezetői ellenőrzését „ellenőrzési listák”, iratminták, sablonok, belső eljárási rendek kialakításával, aktualizálásával és alkalmazásával biztosítottuk.

Az ellenőrzési programokban meghatározott határidők az ellenőrzések többségében teljesültek, egyéb esetekben a határidők módosítását leggyakrabban az ellenőrzött szervezetek adatszolgáltatási hiányosságai, kapcsolattartóinak, vezetőinek akadályoztatása, a végrehajtott szervezeti intézkedések eredményezte személyi változások, illetve a belső ellenőri kapacitások változásai indokolták. 2021. évben a határidő módosítást eredményező okok között csökkenő mértékben, de még jelen voltak az egészségügyi veszélyhelyzetből eredő intézkedések hatásai is. A távmunkának, a kényszer hatására elmaradó személyes kapcsolatok hiányának pozitív hatása, az elektronikus kapcsolattartás terén bekövetkező fejlődés, mely 2021. évben már éreztette hatását, így a munkatársak egyre bátrabban alkalmaznak új munkamódszereket.

A tervezett határidőben befejezett helyszíni ellenőrzések aránya 2021. évben 76,0 %-ról 81,0 %-ra emelkedett, a tervezett időpontra elkészített ellenőrzési jelentéstervezetek aránya 62,8 %-ról 70,0%-ra és a lezárt jelentések aránya 72,9 %-ról 73,2 %-ra módosult.

A BEO által lezárt ellenőrzések (1. sz. melléklet) során tett intézkedést igénylő megállapítások száma az előző évi 521 db-ról 322 db-ra csökkent.

A lezárt ellenőrzések esetében a BEO további eljárás megindítására okot adó cselekményt 2021. évben nem tárt fel.

Az előző évhez képest (2020-ban 60 db) jelentősen csökkent a kiemelt megállapítások száma, mert 2021. évben mindössze 22 db megállapítást minősítettünk kiemelt jelentőségű² megállapításnak, mely 63,3 %-os csökkenést jelent. A kiemelt megállapítások aránya az összes megállapításokhoz viszonyítva a korábbi tendenciát követve tovább csökkent (11,5 %-ról 6,8 %-ra).

A feltárt hiányosságok korrigálása érdekében az ellenőrzést végzők javaslatokat is megfogalmaztak, melyekre az ellenőrzött szervezetek, szervezeti egységek a jogszabály által biztosított 8 napos határidő figyelembevételével intézkedési terveket készítettek.

Az intézkedési tervekben az ellenőrzöttek rögzítették a feladat végrehajtásának határidejét és annak felelősét.

Az ellenőrzöttek által elkészített intézkedési terveket a belső ellenőrzés minden esetben véleményezte.

Megfelelőség esetén az intézkedési terveket a főjegyző hagyta jóvá és határozta meg a Bkr. vonatkozó rendelkezése alapján az intézkedések teljesüléséről készítendő beszámoló határidejét.

A BEO folyamatosan nyomon követte az intézkedési határidőket, lejárt határidő esetén az ellenőrzöttet felhívta a lejárt határidejű intézkedés végrehajtására és a beszámoló benyújtási kötelezettség teljesítésére.

A végrehajtásról megküldött beszámolókat – a BEO véleményével – a főjegyzőnek továbbítottuk tudomásulvételre.

A beszámolókból a vizsgált szervezetek az elmaradt intézkedéseket, illetve a célszerűségi javaslatok esetleges elutasítását minden esetben indokolták.

A fentiek szerinti eljárásrenddel ***az intézkedések nyomon követését*** – a Pénzügyi Információs Rendszer (a továbbiakban: PIR) Belső Ellenőri Modulban (a továbbiakban: Modul) vezetett nyilvántartások segítségével – ***a BEO teljeskörűen megvalósította.***

² Kiemelt jelentőségűnek minősül a megállapítás, ha olyan tényre mutat rá, amely megakadályozza, hogy valamely tevékenység, funkció, vagy szerv, szervezeti egység alapvetően eleget tegyen legfontosabb céljainak és célkitűzéseinek, vagy olyan helyzetet tár fel, amelyben a szerv, szervezeti egység kockázati kitettsége jelentős. Ide tartozhat az eljárásrend nyilvánvaló megszegése, a jogszabályi, illetve kormányzati rendelkezések be nem tartása, az olyan általánosan bevett gyakorlat szándékos figyelmen kívül hagyása, amellyel a szerv, szervezeti egység jelentős költségmegtakarítást érhetne el, vagy hatékonyabban működhetne. A kiemelt jelentőségű megállapítások azonnali intézkedést igényelnek a vezetés részéről.

Az éves ellenőrzési tervnek megfelelően a **tanácsadói tevékenység** keretében a Bkr. 11. § (1) bekezdésben foglaltak szerinti vezetői nyilatkozat megalapozott megtételéhez a főjegyző részére összefoglaló értékelést készítettünk a Hivatal belső kontrollrendszeréről. Az éves ellenőrzési terv további egy esetben egészült ki tanácsadói tevékenységgel, mely maradéktalanul végrehajtásra került.

E tevékenység keretében 2021. évben valamennyi írásbeli felkérés szerinti normatív utasítás tervezet véleményezését is elvégeztük és a tisztségviselők, a hivatali szervezeti egységek, az intézmények és a társaságok vezetőinek igényei szerint számos kérdésben szóban fogalmaztuk meg véleményünket és nyújtottunk segítséget egyes szakmai feladat ellátásához.

A NÖK-okkal kötött együttműködési megállapodások alapján az Áht. 6/C. § (1) és (2) bekezdése szerint 2021. évben is gondoskodott a főjegyző a NÖK-ok valamennyi gazdálkodási és belső ellenőrzési feladatainak ellátásáról. E szerint **a BEO belső ellenőrzés keretében vizsgálta a NÖK-ok gazdálkodásával összefüggő végrehajtási feladatok végzését és a korábbi ellenőrzések során feltárt hiányosságok megszüntetésére tett intézkedéseket.** A belső ellenőrzési feladatok ellátásának részletes szabályait a NÖK-okkal kötött és aktualizált együttműködési megállapodások tartalmazták.

A Főváros vezetői folyamatosan tájékoztatást kaptak a BEO által végzett belső ellenőrzésekről, azok megállapításairól, illetve a megtett intézkedésekről. A 2021. év során **a főjegyző utasítása szerint a Fővárosi Önkormányzat illetékes vezetőinek, tisztségviselőinek tájékoztatásul megküldtük a lezárt ellenőrzési jelentéseket** – melyek az ellenőrzött szervezetek/szervezeti egységek észrevételeit, illetve az azokra adott belső ellenőri válaszokat is tartalmazták –, **intézkedési terveket és az intézkedések végrehajtásáról készült beszámolókat.**

2021-ben a BEO-n megvalósult a papíralapú dokumentumok minimalizálásának gyakorlata és a digitalizáció lehetőségeinek fokozottabb kihasználása. Bevezetésre került az elektronikus aláírás, valamint az ellenőrzésekkel kapcsolatos dokumentumok elektronikus úton való megküldése mind az ellenőrzöttek, mind a tájékoztatással érintett vezetők részére. Elsődlegessé vált az ellenőrzöttekkel az informatikai úton való kapcsolattartás, ami az információcserét és az ügyintézkést jelentősen felgyorsította.

A belső ellenőrzési feladatok elosztásának tervezését és a határidőben történő feladatvégzést nehezítette, hogy 2021. évben 2 fő belső ellenőrnek megszűnt a jogviszonya, 1 fő belső ellenőr pedig csoportvezetői kinevezést kapott, továbbá 2 fő csoportvezető nyugállományba vonult.

A kiesett létszám pótlására az év folyamán több esetben megtörtént az üres álláshelyek pályáztatása, azonban – leginkább a korlátozott jövedelmi lehetőségek miatt – **csak 3 pályázó felvétele történhetett meg, 2 fő belső ellenőr pedig Hivatalon belüli áthelyezéssel került a BEO állományába.**

A belső ellenőrök képzettsége és gyakorlata megfelelt a Bkr.-ben előírtaknak és biztosította az ellenőrzési feladatok szakszerű elvégzését.

A belső ellenőrök számára kötelezően elrendelt szakmai képzési és vizsgatételi kötelezettségeknek és a közszolgálati tisztviselők számára előírt kötelező és választható képzési követelményeknek a BEO munkatársai hiánytalanul eleget tettek.

2. Intézmények éves ellenőrzési jelentéseinek összegzése

A főjegyzőnek 23 intézmény küldte meg éves ellenőrzési jelentését, melyek közül 1 intézménynél (Romano Kher Roma Művelődési Ház) - az igazgató tájékoztatása szerint - 2021. évben belső ellenőrzési tevékenység nem volt. A Bartók Béla Emlékház nem küldött a 2021. évről belső ellenőrzési jelentést, mivel ebben az időszakban nem volt belső ellenőrük.

A jelentések többnyire a Bkr. és az Útmutatók vonatkozó tartalmi és formai előírásainak figyelembevételével készültek. Az esetek több, mint felénél – 23 jelentésből 13-nál - azonban kisebb formai eltérések mutatkoztak a követelményektől. Az éves ellenőrzési jelentések **tartalmi követelményeinek tekintetében a korábbi években tapasztalt hiányosságok száma tovább csökkent.**

A belső ellenőrt foglalkoztató 22 intézmény 9 %-ánál (2 intézmény: BMSZKI, FÁNK) a feladatokat közalkalmazotti jogviszonyban álló munkatárs, 68 %-ánál (15 intézmény) megbízási szerződés alapján külső megbízott látta el. A munkaviszonyban foglalkoztatott belső ellenőrzési vezető mellett - a költségek racionalizálása érdekében – az intézmények 9 %-ánál (2 intézmény: Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Étkeztetési Szolgáltató GSZ) külső szolgáltató igénybevételére is sor került, további 14 %-ánál (3 intézmény: Budapesti Művelődési Központ, Cseppkő Óvoda, Fővárosi Önkormányzat Óvodája) a belső ellenőrzési feladatokat Munkamegosztási megállapodás (MM) alapján az intézményeknél a gazdasági, pénzügyi és üzemeltetési feladatokat ellátó Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár belső ellenőrzési csoportja végzi, saját létszámkapacitása mellett külső szolgáltató bevonásával.

A belső ellenőrök képzettsége és gyakorlata megfelelt a Bkr.-ben előírtaknak és biztosította az ellenőrzési feladatok szakszerű elvégzését. A belső ellenőrök szervezeti és funkcionális függetlensége biztosított volt.

Az év folyamán az intézmények belső ellenőrei – a jelentések adatai szerint – összesen **104 db** (átlagosan 5 db) **ellenőrzést végeztek**, ami megegyezik az előző évivel.

A tervezett 7 db ellenőrzésből 4 db ellenőrzés 2021. évi befejezésének elmaradásáról, azok 2022-re való áthúzódásáról a Pesti Úti Idősek Otthona számolt be, de az áthúzódás okaira nem tértek ki.

Soron kívül elrendelt ellenőrzés 5 intézménynél (Baross Utcai Idősek Otthona, BMSZKI, FÁNK, FÖRI, FSZEK) volt.

Terven felüli ellenőrzés a Fővárosi Önkormányzat Óvodájánál és a Cseppkő Óvodánál volt, mindkét intézménynél a házipénztárból felvett előlegek elszámolásának tárgyában.

Valamennyi intézményi beszámolóban rögzítették, hogy a belső ellenőrzési tevékenység folytatása, az ellenőrzések dokumentálása a Bkr., az Útmutatókban foglaltak, a hazai és nemzetközi belső kontroll standardok és a BEK előírásai alapján történt.

A belső ellenőrök leggyakrabban a kontrollrendszer elemeinek esetleges hiányosságaival, azon belül a belső szabályozások tartalmi hiányosságaival, aktualizálásának elmaradásával, a kockázatok és az integritást sértő események szabályozásával, illetve kezelésével, a gazdálkodási jogkörgyakorlás szabálytalanságaival, az

eljárásrendek be nem tartásával, pontatlan adattartalommal vezetett, hiányos nyilvántartásokkal kapcsolatban tettek megállapításokat. Azonban a belső ellenőrzés az intézmények egyikénél sem tett a belső ellenőrzési kézikönyv alapján „kiemelt” kategóriába tartozó megállapításokat, javaslatokat, valamint az egyéb, kontrollrendszer érintő jelentős javaslatokat.

Az ellenőrzések lefolytatását követően az intézmények 68 %-ánál (15 intézmény) készültek intézkedési tervek, melyeket az intézményvezetők jóváhagytak. A további 7 intézménynél intézkedést igénylő megállapítás nem született.

Az intézkedések végrehajtásának nyomon követéséről az intézmények többsége beszámolt.

Az intézmények belső ellenőrzése – a belső kontrollrendszer egyes területeinek gyengeségei mellett – ***az intézmények tevékenységét és célját a szabályszerűséggel, szabályozottsággal, valamint a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség követelményeivel összhangban lévőnek, továbbá a működést veszélyeztető csalás, korrupció esetleges elkövetésének felfedését biztosítottak*** ítélte.

A belső kontrollrendszer értékelése során ***az intézmények jelezték***, hogy szükséges a kontrollrendszer ***egyes elemeinek fejlesztése***, kiemelten a kontrollkörnyezet (belső szabályozások kialakítása és aktualizálása), valamint a kockázatok meghatározása és elemzése területén, illetve a kockázatok „esetleges” kezelésével kapcsolatban.

Az intézmények vezetői számot adtak ***hiba, hiányosság, szabálytalanság észlelése esetén*** azok keletkezési okainak felderítése során alkalmazott eljárásokról, felelősök megállapításának gyakorlatáról, szankcionálási gyakorlatról, hiba megismétlődésének elkerülése érdekében hozott intézkedésekről. A tájékoztatások értelmében hiba, hiányosság észlelése esetén meghallgatás, dokumentum vizsgálat, igazoló jelentés készíttetés gyakorlatát alkalmazták.

Az Étkeztetési Szolgáltató Gazdasági Szervezet arról adott tájékoztatást, hogy a GSZ vezetői ellenőrzéssel szabálytalan pénzkezelési gyakorlatot tárt fel, amelynek következményeként a GSZ igazgatója 1 fő megbízott munkatársat a pénz megtérítésére kötelezte és elbocsátotta a szervezettől.

Az irányító szerv felé irányuló szankcionálási kezdeményezéssel senki nem élt.

Az ismétlődések megakadályozását a szabályzatok felülvizsgálatával, aktualizálásával, kontrollok megerősítésével, fokozott ellenőrzéssel, figyelemfelhívással biztosították.

3. Társaságok ellenőrzési tevékenységének összefoglalása

A főjegyző részére 29 társasági beszámoló érkezett, melyből négy társaság (Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft., ENVIRODUNA Beruházás Előkészítő Kft., Budapest Sportszolgáltató Központ Közhasznú Nonprofit Kft., Fővárosi Autópiac Kft./Budapest Vásárcsarnokai Kft. mint a Csarnok és Piac Igazgatóságot befogadó fővárosi önkormányzati gazdasági társaság) arról adott számot, hogy 2021-ben sem a Takarékos

törvény, sem a Bkr. által nem volt kötelezett belső ellenőrzés megszervezésére és működtetésére. Mindezek figyelembevételével az értékelés során 25 belső ellenőrzési beszámoló került feldolgozásra.

A tájékoztatást küldő gazdasági társaságok többsége a Gtbr. 24. § (1) bekezdésében meghatározott tartalommal, illetve a BEO által megadott szempontok figyelembevételével állította össze az éves belső ellenőrzésről szóló tájékoztatóját.

A társaságok többségénél a tájékoztatót/éves ellenőrzési jelentést a társaság Felügyelő Bizottsága megtárgyalta és elfogadta, más esetekben jelezték, hogy ez későbbi időpontban fog megtörténni.

Az elmúlt évben a belső ellenőrzést 6 társaságnál (BKV Zrt., BKK Zrt., BVH Zrt., Fővárosi Vízművek Zrt., BKM Zrt., Budapest Közút Zrt.) szervezeti egység, 5 társaságnál munkaviszonyban álló belső ellenőr végezte, továbbá 10 társaságnál (elsősorban kulturális társaságok) ezt a feladatot külső szolgáltatóval látták el. A társaságok közül 4 szervezet (FCSM, Budapest Film Zrt., Katona József Színház, Budapest Bábszínház Nonprofit Kft.) nem tett említést a belső ellenőr foglalkoztatásának formájáról.

A belső ellenőrök szakmai és funkcionális függetlensége mind a feladatkörükben, mind a szervezeti elhelyezkedésükben (FB irányításával, ellenőrzésével végzett tevékenység, szervezetileg közvetlenül a vezérigazgató/ügyvezető alatt) **biztosított volt.**

A társasági beszámolóknál a belső ellenőrök képzettségét és gyakorlatát megfelelőnek minősítették, amely lehetővé tette az ellenőrzési feladatok szakszerű elvégzését.

A belső ellenőröket foglalkoztató 25 társaság tájékoztatója közül **20 társaság** adott számszerű adatot a 2021. évben elvégzett ellenőrzésekről. Ezek a társaságok a vezetőik, illetve a Felügyelő Bizottságok által jóváhagyott ellenőrzési tervek megvalósítása során **166 db ellenőrzés elvégzéséről számoltak be, ami átlagosan 8,3 db vizsgálatot jelentett társaságonként.**

Azon társaságoknál, ahol az ellenőri megállapítások alapján javaslatokat fogalmaztak meg **intézkedési terveket készítettek, melyek végrehajtását nyomon követték.**

A társaságok a feltárt hiba, hiányosság, szabálytalanság ismételt előfordulásának megakadályozása érdekében a szabályzatokat és a folyamatokat felülvizsgálták, átszervezték, módosították, új kontrollpontokat alakítottak ki. A vezetők a fokozott ellenőrzést, a rendszeres beszámoltatást és az utóellenőrzés elrendelését is alkalmazták.

További eljárást (büntetőjogi, szabálysértési, kártérítési, munkajogi) **igénylő intézkedés** kezdeményezéséről **2 társaság** (BKK Zrt., BFKV Zrt.) **számolt be.**

A belső kontrollrendszer és azok elemeinek értékelését a belső ellenőrzési tevékenységet folytató 25 társaság tájékoztatóinak mindegyike tartalmazta. **A kontrollrendszer működését a többség** (14 társaság)

megfelelőnek ítélte, mert a működés eredményességét és hatékonyságát, a pénzügyi beszámolók megbízhatóságát és az alkalmazandó külső és belső szabályozások betartását biztosították.

Az egyes elemek fejlesztésének szükségességét ezek a tájékoztatások is tartalmazták, tekintettel arra, hogy az ellenőrzések többségében állapítottak meg és rögzítettek a belső kontrollrendszer erősítésére vonatkozóan javaslatot.

További 10 társaság **a kontrollrendszer egyes elemeinek fejlesztési szükségességét jelezte és a konkrét területeket is megjelölték, illetve** 1 társaságnál a szétválásból eredő nehézségek miatt a kontrollrendszer kiépítése még nem valósult meg maradéktalanul.

A társaságok a tájékoztatóikban rögzítették, hogy **hangsúlyos és folyamatos a belső kontrollrendszer fejlesztése** (pl.: a belső szabályozások aktualizálása, a kockázatkezelés fejlesztése, kontrollpontok erősítése).

A jelentés az alábbi fejezetekre tagoltan mutatja be a végzett tevékenységeket:

„A” fejezet: A Belső Ellenőrzési Osztály által végzett tevékenység megvalósulása

A fejezet a Budapest Főváros Önkormányzata 2021. évi jóváhagyott ellenőrzési tervében foglalt, **a BEO által végzett ellenőrzések** megvalósulásának az **összefoglalását tartalmazza**.

Az ellenőrzések:

- Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatalára, a Fővárosi Önkormányzat intézményeire, a Fővárosi Területi Nemzetiségi Önkormányzatokra (együtt: költségvetési szervekre),
- a Fővárosi Önkormányzat többségi befolyása alatt álló gazdasági társaságaira,
- alapítványok, szervezetek támogatására

terjedtek ki.

Ebben a fejezetben önértékelés alapján mutatjuk be a 2021. évi belső ellenőrzési tevékenységeket, értékeljük a belső kontrollrendszer működését, tájékoztatást adunk a belső ellenőrzések javaslatai alapján készített intézkedési tervek megvalósulásának tapasztalatairól.

„B” fejezet: Az intézmények által végzett belső ellenőrzési tevékenység összefoglalása

Ebben a fejezetben az önkormányzati intézmények által megküldött, a vonatkozó jogszabályi helyek és módszertani követelmények előírásai szerint összeállított éves ellenőrzési jelentésekben rögzített **információk és adatok összegzéséről adunk számot**. Ezen túlmenően a hiányosságok okait, a felelősök feltárásának gyakorlatát, és az alkalmazott szankcionálási módszereket is bemutatjuk.

„C” fejezet: Összefoglaló a társaságok belső ellenőrzési tevékenységéről

Ebben a fejezetben a Fővárosi Önkormányzat többségi befolyása alatt álló gazdasági társaságok belső ellenőrzési tevékenységéről megküldött **tájékoztatókban foglaltak összefoglalását rögzítettük**. A tájékoztatók kitértek a belső ellenőrzési tevékenység önértékelésére, a belső kontrollrendszer értékelésére, a feltárt hiányosságok keletkezési körülményeinek, okainak felderítési gyakorlatára, és a szankcionálási módszerekre.

1. **sz. melléklet:** a BEO által 2021. évben lezárt ellenőrzések
2. **sz. melléklet:** a BEO által 2021. évben lezárt ellenőrzések során tett kiemelt megállapítások és javaslatok

A/ A Belső Ellenőrzési Osztály által végzett tevékenység megvalósulása

I. A belső ellenőrzési tevékenység bemutatása önértékelés alapján

1. Az éves ellenőrzési tervben foglalt feladatok teljesítésének értékelése

Az ellenőrzési tevékenység végzésének alapját az alábbi jogszabályok, az állami irányítás egyéb közjogi szervezetszabályozó eszközei, módszertani útmutatók és standardok képezték:

- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.),
- a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.),
- a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Számv. tv.),
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.),
- a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény (Takarékos törvény),
- a cégnyilvántartásról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.),
- az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet (Ávr.),
- az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet (Áhsz.),
- a számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámolóképzési kötelezettségeinek sajátosságairól szóló 479/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet,
- a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.),
- a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Kttv.),
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.),
- a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (Kbt.),
- az információs önrendelkezési jogról és az információ szabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info tv.),
- a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (Bkr.),
- a köztulajdonban álló gazdasági társaságok belső kontrollrendszeréről szóló 339/2019. (XII. 23.) Korm. rendelet (Gtbkr.),
- 22/2012. (III. 14.) Főv. Kgy. rendelet Budapest Főváros Önkormányzata vagyonáról, a vagyonelemek feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról (Vagyonrendelet),
- Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének 9/2020. (II. 29.) Főv. Kgy. rendelete Budapest Főváros Önkormányzata 2020. évi összevont költségvetéséről (Költségvetési rend. 2020.),
- Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének 69/2020. (XII. 29.) Főv. Kgy. rendelete Budapest Főváros Önkormányzata 2021. évi összevont költségvetéséről (Költségvetési rend. 2021.),
- a Pénzügyminisztérium által közzétett módszertani útmutatók (Útmutatók),
- a belső ellenőrzés hazai és nemzetközi standardjai,
- gyakorlati útmutatók a standardok alkalmazásához,
- Budapest Főváros Önkormányzata Főjegyzője által FPH006/88-5/2020. iktatószámmon jóváhagyott Fővárosi Önkormányzat Belső Ellenőrzési Kézikönyve (BEK),
- 2019-2022. évek vonatkozó Stratégiai Ellenőrzési Terv, és annak 1. számú módosított változata,
- BEO FPH006/78-3/2021. iktatószámú ügyrendje.

Az ellenőrzések lefolytatására vonatkozóan szakmai szempontból a Bkr. a legmeghatározóbb norma. Ennek előírásait alapul véve, a kockázatelemzésre, a korábbi ellenőrzések tapasztalataira, az egyéb információkra támaszkodva – az éves ellenőrzési tervben meghatározott, illetve soron kívül a főjegyző által elrendelt –, többségében pénzügyi-szabályszerűségi, illetve szabályszerűségi ellenőrzéseket végeztünk.

A 2021. évben lefolytatott – lezárt és 2022. évre áthúzódó – ellenőrzéseket, az ellenőrzés típusa szerinti csoportosításban az alábbi táblázatban mutatjuk be:

Ellenőrzések típusa	Lezárt ellenőrzések (db)	2022. évre áthúzódó ellenőrzések (db)	Ellenőrzések száma összesen (db)
Szabályszerűségi	6	2	8
Utó - szabályszerűségi	1		1
Pénzügyi - szabályszerűségi	19	4	23
Pénzügyi - teljesítmény	1		1
Rendszer - pénzügyi - szabályszerűségi		2	2
TÉMA	3	3	6
- szabályszerűségi	1	3	4
- pénzügyi - szabályszerűségi	2		2
Mindösszesen	*30	11	*41

*A területi nemzetiségi önkormányzatok 12 db lezárt ellenőrzési jelentése miatt – melyek az ellenőrzési tervben összevontan egy soron szerepelnek – a lezárt ellenőrzések száma 41 db, az összes ellenőrzések száma 52 db.

Korábbi évek egyes ellenőrzéseinél már a **teljesítmény-ellenőrzési elem is megjelent**, így volt ez 2021. évben is a FROKK 2020. évi gazdálkodásának ellenőrzése esetében, melynek keretében annak megállapítása volt a cél, hogy az intézmény gazdálkodása mennyiben felel meg a szabályszerűségi, gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi követelményeknek. A fentiekben jelzett egy utó-szabályszerűségi ellenőrzésen túl, valamennyi ellenőrzés esetében az ellenőrzési program részét képezte a **korábbi ellenőrzések során tett ellenőri javaslatok, illetve a jóváhagyott intézkedési tervekben foglaltak végrehajtásának utóellenőrzése is**. Az ellenőrzések típus szerinti összetételének vizsgálata egyértelműen mutatja, hogy a leggyakrabban végzett ellenőrzés a pénzügyi – szabályszerűségi csoportba tartozik. 2021. évben a lezárt 30 db ellenőrzésből – a TÉMA vizsgálatoknál szereplő két pénzügyi – szabályszerűségi ellenőrzést is figyelembe véve – 21 ellenőrzés (70,0%) tartozik a hivatkozott kategóriába.

Egyes ellenőrzések esetében **a jelentések a műszaki terület szakmai értékelésével egészültek ki**.

A 2021. évi lezárt ellenőrzéseket tárgyuk és céljuk megjelölésével az 1. sz. melléklet tartalmazza.

Az éves belső ellenőri kapacitás a tervezés időpontjában engedélyezett 21 fő belső ellenőri létszám figyelembevételével került megállapításra. A **tervezett kapacitás** az évközi többszöri változás ellenére is **folyamatosan csökkentett mértékben állt rendelkezésre. Az év 6 betöltetlen belső ellenőri létszámhellyel indult, mely az évközi fluktuáció és szervezési intézkedés hatására év végére 3 létszámhelyre csökkent, ezzel együtt az engedélyezett belső ellenőri álláshely 21-ről 20-ra változott.** Az év folyamán a belső ellenőrök létszáma jogviszony megszűnése miatt 2 fővel, csoportvezetői kinevezésből eredően pedig, további 1 fővel csökkent. A jogviszony megszűnése mindkét esetben a belső ellenőr saját kezdeményezésére történt, kedvezőbbnek ítélt munkalehetőség reményében, illetve felajánlásával. Ezzel szemben az év során 5 belső ellenőri munkahelyet sikerült betölteni, melyből 2 fő Hivatalon belüli áthelyezéssel, 3 fő pedig külső felvétel útján került az adott munkakörbe. Az új munkatársak csak a BEO ellenőrzési módszertanának, belső szabályozásainak, adminisztrációs és nyilvántartási követelményeinek megismerése után végezhetnek önálló ellenőrzési feladatot, így az ellenőrzésekben való önálló aktív közreműködésük csak néhány hónap elteltével valósulhat meg. Tekintettel arra, hogy az új munkatársak közül 2 fő augusztusban, 1 fő szeptemberben, 1 fő pedig november hónapban került felvételre 2021. évben önálló ellenőrzési feladatot még nagyon csekély mértékben tudtak végezni.

Az alábbi táblázat a 2021. évi ellenőri napok felhasználásának és megoszlásának adatait tartalmazza.

Megnevezés	Tervezett belső ellenőri kapacitás (ellenőri nap)	Felhasznált belső ellenőri kapacitás (ellenőri nap)	Tervezett belső ellenőri kapacitás felhasználásának aránya (%)
Éves ellenőrzési terv szerinti ellenőrzések	2.708	3.248	119,94
Soron kívül elrendelt ellenőrzések	1.265	393	31,07
Együtt	3.973	3.641	91,64

A táblázat adataiból látható, hogy az éves ellenőrzési tervben szereplő ellenőrzések esetében a felhasznált belső ellenőri kapacitások időszükséglete 19,94 %-kal meghaladta a tervezett időszükségletet. Az időszükséglet növekedését bár jelentősen csökkenő mértékben, de még befolyásolta az egészségügyi veszélyhelyzet miatt I. negyedévben ismételten elrendelt távmunka végzés. Az ellenőrzött szervezetek adatszolgáltatásának elhúzódása, a személyes kapcsolatok elmaradása, az elektronikus úton történő kapcsolattartás nehézségei mind hatással voltak a tényleges időszükséglet alakulására, de az előző évben szerzett tapasztalatoknak köszönhetően a nehézségek kiküszöbölése, megoldása már nagyobb rutinnal történt. Az időszükséglet növekedésében jelentős szerepet játszott egyes ellenőrzések esetében a tervezett és tényleges ellenőri napok közötti jelentős eltérés. Két TÉMA vizsgálat esetében az ellenőrzési feladat mellett – tekintettel az ellenőrzés által érintett szervezetek magas számára (56, illetve 21 szervezet) – nem várt mértékű adminisztrációs feladatot, egyeztetési feladatot, adatszolgáltatási felülvizsgálatot kellett ellátni, mely jelentős mértékű ellenőri napot igényelt. Két hivatali szervezet esetében az új szervezeti felállás (szervezeti és feladatköri átalakulás) összetettsége az ellenőrzés során bontakozott ki és növelte meg a ráfordított ellenőri

napok mértékét. A többletigényeket a soron kívül elrendelt ellenőrzésekre tervezett, de fel nem használt ellenőri napokból biztosítottuk.

Az elrendelt soron kívüli ellenőrzések nem igényelték a rendelkezésre álló ellenőri napok teljes körű felhasználását tekintettel arra, hogy a szóban forgó ellenőrzések nem átfogó, széleskörű ellenőrzések voltak, hanem egy konkrét eset, bejelentés, alkalmazott gyakorlat kivizsgálására irányultak.

A tervezett és a soron kívül elrendelt ellenőrzések összevont sorát nézve alacsonynak tűnhet a felhasználást mutató 91,64 %-os mérték, mely a soron kívüli ellenőrzésekre tervezett, de arra a célra fel nem használt ellenőri napokból ered. A BEO és azon belül a belső ellenőrök esetében is léteznek elsődlegesen nem ellenőrzési feladatot jelentő, hanem az ellenőrzési tevékenység minőségének javítására irányuló, a Hivatal átfogó feladataiban való közreműködést, a szabályos működés alapjainak megteremtését szolgáló feladatok. Az így felszabaduló kapacitás ezen feladatok elvégzésére került felhasználásra.

Az ellenőrzési programok összeállítását megelőzően nagy hangsúlyt helyeztünk az ellenőrzést végző belső ellenőrök **előzetes felkészülésére, tájékozódására**, melyet az előzetes adatbekérésekkel, a vonatkozó szabályozási környezet megismerésével biztosítottunk.

Ennek során már korábban is figyelembe vettük a környezetvédelmi szempontokat, így a szükséges információkhoz való hozzájutás elsősorban elektronikus adatküldés formájában valósult meg és csak indokolt esetben kértük a papíralapú adatszolgáltatást. **2021. év során, az előző évben az ellenőrzést végzők és az ellenőrzöttek között kialakult elektronikus információ csere tapasztalatait hasznosítottuk, tovább bővítettük és** papíralapú dokumentumok vizsgálatára csak az elengedhetetlenül szükséges esetben, került sor.

Igazodva a Hivatali vezetés által támasztott elvárásokhoz, **a BEO-n keletkezett dokumentumok körében is 2021-ben bevezetésre került** az elektronikus aláírás, valamint az ellenőrzésekkel kapcsolatos dokumentumok elektronikus úton való megküldése mind az ellenőrzöttek, mind a tájékoztatással érintett vezetők részére. Például a teljes társasági és intézményi kört felölelő, az adatvédelmi incidenskezelés témakörében lefolytatott ellenőrzésnél közel 50.000 lap megtakarítással járt. Elsődlegessé vált az ellenőrzöttekkel az informatikai úton való kapcsolattartás, ami az információcserét és az ügyintézkést felgyorsította. **A papíralapú dokumentumok minimalizálásának gyakorlata és a digitalizáció lehetőségeinek kihasználása** – a környezetvédelem mellett - jelentős időmegtakarítást is eredményezett az anyagok megfordulása terén, továbbá hozzájárult a vezetők, elsősorban a főjegyző munkaidejének kíméléséhez a papíralapú dokumentumok aláírására fordítandó idő kiküszöbölésével.

A különféle ellenőrzésekhez összeállított **ellenőrzési programok** az egyes ellenőrzések részletes szempontrendszerét, az ellenőrzési fókuszot határozták meg, melyben rögzítésre kerültek az ellenőrzési munkafolyamatok főbb határidői (helyszíni ellenőrzés kezdési és befejezési időpontja, jelentéstervezet felülvizsgálatra történő leadás dátuma) is.

Az előző évekhez hasonlóan általánosan **kiemelt fókusz volt az ellenőrzött szervezet belső kontrollrendszere kialakításának és működésének vizsgálata, és az egyes kulcskontrollok működésének megítélése.**

Hosszú évek gyakorlatának megfelelően a **helyszíni ellenőrzések időszakában** a megszerzett információk pontosítása, bizonyítékok begyűjtése, a munkalapok elkészítése, illetve szükség esetén az ellenőrzött szervezetek vezetőivel, munkatársaival folytatott egyeztetések történtek meg az év azon időszakában, amikor ezt az egészségügyi helyzet lehetővé tette. A korlátozó intézkedések során a helyszíni ellenőrzések lebonyolítása is módosult és az elektronikus úton történő kapcsolattartások, online megbeszélések, egyeztetések kerültek előtérbe.

Ezt követően az **ellenőrzési jelentéstervezetekben** összefoglalásra kerültek az ellenőrzések eredményei, valamint a jelentések részletesen tartalmazták a feltárt hiányosságokat, az azokra tett javaslatokat és ajánlásokat, továbbá az ellenőrzött szervezet feladatellátásának minősítését.

A jelentéstervezeteket – az ellenőrzött szervezetek és szervezeti egységek vezetői, illetve a megállapításokkal, javaslatokkal érintettek részére – **megküldtük egyeztetésre**.

Az észrevételeket minden esetben felülvizsgáltuk, és azok elfogadásáról vagy elutasításáról az észrevételt tevőt tájékoztattuk. **Szükség esetén lehetőség volt a vitás kérdések személyes egyeztetések** során történő tisztázására, de az adott körülmények között az ellenőrzött szervek és szervezetek ezt nem, vagy csak minimálisan igényelték. Az észrevételek felülvizsgálata és a személyes egyeztetések során született megállapodások alapján készültek el a lezárt jelentések, melyeket a belső ellenőrzési vezető jóváhagyását követően a vonatkozó szabályozásoknak megfelelően [Bkr. 43. § (4) bek.] – a kísérlőleveleket mellékelve – a főjegyzőnek továbbítottuk.

A kísérlőlevelek főjegyzői kiadmányozását követően a **lezárt jelentéseket megküldtük** a vizsgálattal érintett szervezetek és szervezeti egységek vezetőinek, továbbá az intézkedési tervek elkészítése céljából mindazoknak, akikre vonatkozóan a jelentés megállapítást és javaslatot tartalmazott, valamint tájékoztatásul a főjegyző utasítása szerinti tisztségviselőknek.

Azon szervezetek és szervezeti egységek, melyek esetében a belső ellenőrzés megállapításokat, illetve javaslatokat fogalmazott meg, a javaslatokban foglaltak végrehajtására **intézkedési tervet** készítettek az abban szereplő feladatok végrehajtási határidejének és felelőisének megjelölésével. Az intézkedési tervet annak felülvizsgálatát követően, a belső ellenőrzés javaslata alapján **a főjegyző hagyta jóvá, majd elrendelte a végrehajtást és az arról való beszámolás határidejét is meghatározta**.

A BEO ellenőrzési tevékenységének 2021. évi **fontosabb hatékonysági mutatóinak alakulását** az alábbi táblázat szemlélteti.

Hatékonyság	2020	2021
Ellenőrzések száma (db)	48*	41*
Lezárt ellenőrzések száma (db)	35*	30*
Megállapítások száma (db)	521	322
Megállapítások átlagos száma (db)	15	11
Kiemelt megállapítások száma (db)	60	22
Kiemelt megállapítások %-os aránya	11,5	6,8
Ellenőrzést követő felmérés átlagos pontszáma (1-5)	4,8	4,8
Ellenőrzöttek által tett észrevételek száma (db)	105	92
Ellenőrzöttek által tett észrevételek átlagos száma (db)	3	3

*A területi nemzeti önkormányzatok 12 db lezárt ellenőrzési jelentése miatt – melyek az ellenőrzési tervben összevontan egy soron (1 db) szerepelnek – 2020 évben a lezárt ellenőrzések száma 41 db, az összes ellenőrzések száma 52 db

A BEO ellenőrzési tevékenységének 2021. évi **fontosabb eredményességi mutatóinak alakulását** az alábbi táblázat szemlélteti.

Eredményesség	2020	2021
A helyszíni ellenőrzések tervezett időben történő befejezésének %-os aránya	76,0	81,0
Többlet napok átlagos száma (helyszíni, ellenőri nap)	8,0	20
Helyszíni munka befejezése és az ellenőrzési jelentés elkészítése között eltelt napok átlagos száma (ellenőri nap)	13,9	11,5
A tervezett időpontra elkészített ellenőrzési jelentéstervezetek %-os aránya	62,8	70,0
Lezárt ellenőrzések %-os aránya	72,9	73,2
Az ellenőrzések átlagos időszükséglete (ellenőri nap)	77,1	81,1

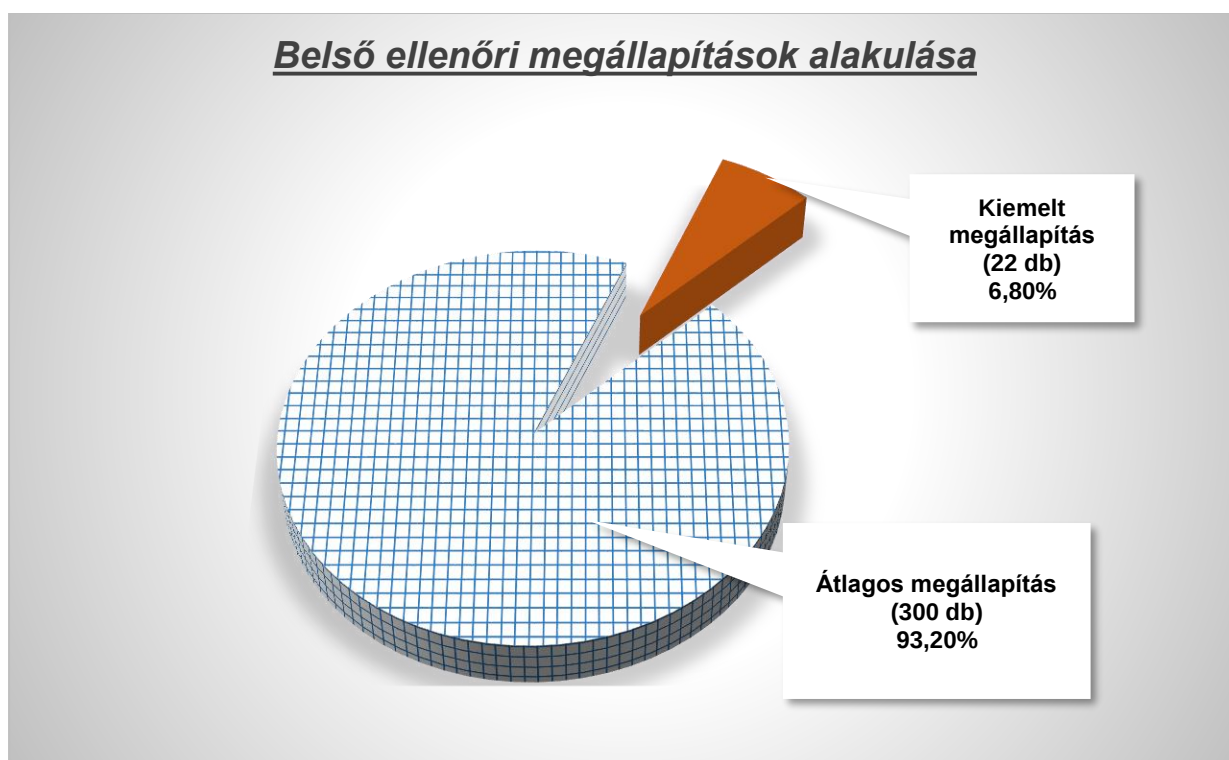
A fenti táblázatból kiolvasható, hogy a helyszíni ellenőrzések tervezett időben történő befejezésének %-os aránya az előző évi 76,0 %-ról 2021-ben 81,0 %-ra emelkedett. A növekedés elsődleges oka, hogy a helyszíni ellenőrzések lebonyolításában bekövetkezett szükségszerű változás mellett sikerült egy jól működő gyakorlati eljárást kialakítani, mely az idő előre haladtával egyre gördülékenyebben működött. Az új helyzethez való alkalmazkodás mindkét fél részéről megtörtént és ez kedvezően befolyásolta a helyszíni ellenőrzések befejezését.

A korábbi évek egyeztetési eljárásai során tapasztalt nehézségek (egyeztetési eljárások elhúzódása, amit az ellenőrzöttek érintett vezetőinek, szakembereinek akadályoztatása, a jelentéstervezetekkel kapcsolatos, az ellenőrzöttek által tett észrevételek egyeztetése, illetve az ellenőrzést befolyásoló nem várt események

bekövetkezése idézett elő) **2021. évben is előfordultak, különös tekintettel arra, hogy a személyi és szervezeti változások következtében az ellenőrzött szervezetek új munkatársainak meg kellett ismerkedni az egyeztetési eljárások rendjével és jelentőségével.**

A helyszíni munka befejezése és az ellenőrzési jelentéstervezet elkészítése között eltelt napok átlagos száma 13,9 napról 11,5 napra csökkent 2021-ben. Ennek egyik fő oka, hogy a helyszíni ellenőrzés ideje alatt felmerülő kényszerű várakozási időt a belső ellenőrök, megfelelő munkaszervezés mellett már a jelentéstervezet írására fordították, így a tervezett időpontra elkészített ellenőrzési jelentéstervezetek %-os aránya 62,8 %-ról 70,0 %-ra növekedett. A lezárt jelentések aránya minimális mértékben ugyan, de növekedett az előző évi 72,9 %-ról 73,2 %-ra.

A fenti táblázat adataiból kitűnik, hogy a BEO ellenőrzései során tett **megállapítások száma 521 db-ról 322 db-ra (38,2 %-kal) csökkent, a kiemelt megállapítások³ száma 60 db-ról 22 db-ra (63,3 %-kal) csökkent. A kiemelt megállapítások aránya az összes megállapításhoz viszonyítva jelentős mértékben csökkent (11,5 %-ról 6,8 %-ra).**

³ Kiemelt jelentőségűnek minősül a megállapítás, ha olyan tényre mutat rá, amely megakadályozza, hogy valamely tevékenység, funkció, vagy szerv, szervezeti egység alapvetően eleget tegyen legfontosabb céljainak és célkitűzéseinek, vagy olyan helyzetet tár fel, amelyben a szerv, szervezeti egység kockázati kitettsége jelentős. Ide tartozhat az eljárásrend nyilvánvaló megszegése, a jogszabályi, illetve kormányzati rendelkezések be nem tartása, az olyan általánosan bevett gyakorlat szándékos figyelmen kívül hagyása, amellyel a szerv, szervezeti egység jelentős költségmegtakarítást érhetne el, vagy hatékonyabban működhetne. A kiemelt jelentőségű megállapítások azonnali intézkedést igényelnek a vezetés részéről.

A 30 db lezárt ellenőrzés közül mindössze hét ellenőrzés esetében került sor kiemelt megállapítás megfogalmazására, melyek átlagos mértéke a hét ellenőrzésre vetítve 3,1 db megállapításnak felel meg.

A beszámolási évben a BEO leggyakrabban

- a szervezetek kontrollrendszerének kialakítása, működtetése, azon belül különösen az integrált kockázatkezelés és az integritást sértő események kezelése szabályozási és működési hiányosságaival,
- a kontrolltevékenységek (ideértve a folyamatba épített előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzési rendszer) működési zavarával,
- a belső szabályozások aktualizálásának elmaradásával,
- a szervezetek belső ellenőrzési tevékenységének hiányosságaival,
- a szerződések és azok módosításainak jogi hiányosságaival, és
- a BEO által korábbi években tett ellenőri javaslatokra készített, a főjegyző által jóváhagyott intézkedési tervek végrehajtásáról szóló beszámolók megalapozatlanságával

kapcsolatban tett megállapítást.

A BEO által 2021. évben lezárt ellenőrzések során tett kiemelt megállapításokat és javaslatokat a 2. sz. melléklet tartalmazza.

Az ellenőrzött szervezetek ellenőri megállapításokra tett észrevételeinek száma 2021. évben 92 db-nak felel meg, mely az előző évhez (105 db) képest csökkenést jelez ugyan, de ezzel egyidejűleg csökkent az ellenőri megállapítások száma is. A csökkenő tendenciából érzékelhető, hogy az ellenőrzések során kiemelt jelentőséggel bíró személyes kapcsolatok, ha lassan is de már valamelyest rendeződtek a 2020. évi helyzethez képest. Az ellenőrzés lezárásakor az **Ellenőrzést Követő Felmérő Lapon** feltüntetett kérdésekre **adott válaszok** általában **elégedettséget fejeznek ki** arról, hogy a vizsgálat során a belső ellenőrzés hogyan teljesítette munkáját. Az értékelések maximális 5 pontjából **az értékelést végzők által adott átlagos pontszám a 2020-ban kapott 4,8 ponttal azonos mértékű 2021. évben is.** Ez az érték az előző években már mutakozó **folyamatos elégedettséget jelzi.** Az értékelő lapokon feltüntetett válaszok igazolják az ellenőrzést végzők szakmai felkészültségét, a megfelelő együttműködést és a tett javaslatok megfelelőségét, végrehajthatóságát.

1.1. A tárgyévre vonatkozó éves ellenőrzési terv teljesítése, az ellenőrzések összesítése

Az egységes, 2021. évre vonatkozó FPH006/84-10/2020. iktatószámú belső ellenőrzési tervet 2020. decemberében a Fővárosi Közgyűlés az 1732/2020. (12.18.) számú határozatával hagyta jóvá.

A 2021. évre tervezett ellenőrzések az ellenőri kapacitások 64,2 %-át jelentették. Soron kívüli ellenőrzésekre a kapacitások 30 %-át, tanácsadói tevékenységre 5,8 %-át terveztük.

A 2021. évi belső ellenőrzési terv az év során két alkalommal módosult.

1.1.1. FPH006/73-2/2021. iktatószámon a Fővárosi Közgyűlés 1300/2021. (09.01.) számú határozatával elfogadott 1. számú módosítás

Az FPH006/84-10/2020. iktatószámon jóváhagyott ellenőrzési tervet érintően a jóváhagyást követően számos változás következett be. Elsősorban a vizsgálatok elvégzésének ütemezését érintő módosítások mellett az ellenőrzések számának növekedését egyrészt a két soron kívül elrendelt ellenőrzés jelentette. Ezen felül három ellenőrzéssel csökkent, illetve egy ellenőrzéssel növekedett az áthúzódó ellenőrzések száma, de emelkedést mutat a tanácsadói tevékenységek száma is.

A rendelkezésre álló ellenőrzési kapacitás jelentős csökkenése következett be a 2020. év végi és a 2021. első félévi nyugalomanyagba vonulások következtében. A tervezési időszakhoz képest öt fővel kevesebb belső ellenőrrel kellett a feladatokat ellátni.

A Főpolgármesteri Hivatal új Szervezeti Működési Szabályzatának kiadása még hatással van az induló ellenőrzések gördülékénységére, mivel a főosztályi feladatok átadás – átvétele következtében több időt igényel az adott ellenőrzés feladatgazdájának meghatározása, továbbá a feladat átcsoportosítások következtében a korábbi Pénzügyi Főosztály két jogutód főosztálya is szinte minden, a Hivatalban folyó vizsgálat esetében érintetté vált.

Fentiek, valamint az ellenőrzötteknél fennálló távmunka, csökkenő mértékben ugyan, de lassította az ellenőrzések előrehaladását, ezért **szükségessé vált az ellenőrzési terv V. fejezetének módosítása** a következők szerint:

- **I. szakasz A) – Szociális intézmények – pontjában**

Az **1. sorszám**on szereplő, Fővárosi Önkormányzat Kamaraerdei Úti Idősek Otthona ellenőrzésének megkezdését a koronavírus várhatóan bekövetkező negyedik hulláma előtt az ellenőrzés során szükséges helyszíni cselekmények lefolytathatósága miatt a IV. negyedévről előre hoztuk, ezért az **ellenőrzés tervezett ütemezése III. negyedévre módosult.**

A **2. sorszám**on szereplő, Fővárosi Önkormányzat Kútvolgyi Úti Idősek Otthona ellenőrzésének megkezdését a koronavírus várhatóan bekövetkező negyedik hulláma előtt az ellenőrzés során szükséges helyszíni cselekmények lefolytathatósága miatt a IV. negyedévről előre hoztuk, ezért az **ellenőrzés tervezett ütemezése III. negyedévre módosult.**

- **I. szakasz B) – Kulturális társaságok – pontjában**

A **3. sorszám**on szereplő, Szabad Tér Színház Nonprofit Kft. ellenőrzését az idősothonok ellenőrzésének III. negyedévi előre hozása miatt, illetve a Színháznál a nyári időszakban lévő munkacsúcsra tekintettel későbbre halasztjuk, ezért az **ellenőrzés tervezett ütemezése IV. negyedévre módosult.**

A **4. sorszám**on szereplő, Trafó – Kortárs Művészetek Háza Nonprofit Kft. ellenőrzését megkezdztük, de azt kapacitás hiány miatt csak 1 fő végzi, ezért az **ellenőrzés tervezett ütemezése II – III. negyedévre módosult.**

Az **5. sorszám**on szereplő, Katona József Színház Nonprofit Kft. esetében az ellenőrzés soron kívüli ellenőrzés (Fővárosi Roma Oktatási és Kulturális Központ pénzügyi ellenőrzése) elrendelése miatti megszakítása következtében az **ellenőrzés tervezett ütemezése II – III. negyedévre módosult**.

- **I. szakasz C) – A Főváros többségi befolyása alatt álló gazdasági társaságai – pontjában**

A **6. sorszám**on szereplő, Budapest Gyógyfürdői és Hévízei Zrt. (BGYH Zrt.) esetében az ellenőrzés megkezdése soron kívüli ellenőrzés (A Mozaik Gazdasági Szervezet gazdálkodásának és kötelezettségvállalásainak vizsgálata a megszűnésről való döntés és a tényleges megszűnés időpontja között) elrendelése következtében a II. negyedévben nem tudott megvalósulni, ezért az **ellenőrzés tervezett ütemezése III - IV. negyedévre módosult**.

A **8. sorszám**on szereplő, Budapest Közút Zrt. ellenőrzése folyamatban van, de az ellenőrzésben részt vevő egyik ellenőr későbbi időpontban történő bekapcsolódása miatt a vizsgálat befejezése kitolódik, így az **ellenőrzés tervezett ütemezése II – III. negyedévre módosult**.

A **9. sorszám**on szereplő, a Fővárosi társaságokat érintő, „A köztulajdonban álló gazdasági társaságok belső kontrollrendszeréről szóló 339/2019. (XII. 23.) Korm. rendeletben meghatározottak teljesülésének ellenőrzése.” tárgyú ellenőrzés esetében, a hivatkozott jogszabály hatályba léptetése többször módosult, végül 2021. január 1-re tolódott. Az előírások gyakorlati érvényesülésének időt engedve, célszerűségi okból indokolt volt az **ellenőrzés tervezett ütemezését III – IV. negyedévre módosítani**.

A **10. sorszám**on szereplő, BKK Zrt. közbeszerzésének vizsgálata esetében a nehézkes, esetenként heteket csúszó adatszolgáltatás miatt a befejezés elhúzódik, ezért az **ellenőrzés tervezett ütemezése I – II. negyedévre módosult**.

- **I. szakasz E) – Fővárosi Területi Nemzetiségi Önkormányzatok – pontjában**

A **12. sorszám**on szereplő, Fővárosi Területi Nemzetiségi Önkormányzatokat érintő ellenőrzés esetében a Főváros által juttatott támogatás vizsgálatán kívül igény jelent meg az érintettek gazdálkodási tevékenységének teljeskörű vizsgálatára, melynek következtében az **ellenőrzés ütemezése II – III. negyedévre módosult és növekszik az ellenőrzés időtartama is**.

- **I. szakasz F) – Főpolgármesteri Hivatal szervezeti egységei és egyéb ellenőrzések – pontjában**

A **13. sorszám**on szereplő, Koordinációs Főosztály esetében az ellenőrzés soron kívüli ellenőrzés (Fővárosi Roma Oktatási és Kulturális Központ pénzügyi ellenőrzése) elrendelése miatti csúszás következtében a III. negyedévben nem tud befejeződni, ezért az **ellenőrzés tervezett ütemezése III - IV. negyedévre módosult**.

A **15. sorszám**on szereplő, a Hivatal és a hivatali szervezeti egységek belső szabályozóinak vizsgálata esetében, tekintettel arra, hogy a szervezeti egységek új ügyrendjei még nem léptek hatályba, célszerű az ellenőrzést a IV. negyedévre áttenni, melynek következtében az **ellenőrzés ütemezése IV. negyedévre módosult**.

A **16. sorszám**on szereplő, „Adatvédelmi incidens kezelés vizsgálata” során a vizsgálatvezető előző vizsgálatában az adatszolgáltatások elhúzódása miatt bekövetkező feladat torlódás következtében az **ellenőrzés ütemezése II – III. negyedévre módosult**.

A **17. sorszám**on szereplő, a szervezetek honlapjainak átláthatósága, tartalma, megfelelőségének vizsgálata a kapacitás szűkössége miatt bekövetkező feladat csúszások következtében az **ellenőrzés ütemezése III – IV. negyedévre módosult.**

- **I. szakasz H) – Egyéb költségvetési előirányzatok, önkormányzati feladatok ellenőrzései – pontjában**

A **20. sorszám**on szereplő, a Közbeszerzési és Projektmenedzsment Főosztályt érintő ellenőrzés esetében soron kívüli ellenőrzés (Fővárosi Roma Oktatási és Kulturális Központ pénzügyi ellenőrzése) elrendelése miatti kapacitás hiány következtében az **ellenőrzés ütemezése III - IV. negyedévre módosult.**

A **21. sorszám**on szereplő, a Vagyongazdálkodási Főosztályt érintő ellenőrzés esetében kapacitás hiány miatt bekövetkező feladat torlódás következtében az **ellenőrzés ütemezése II – III. negyedévre módosult.**

A **22. sorszám**on szereplő, a Városüzemeltetési Főosztályt érintő ellenőrzés a vizsgálatvezető hosszabb szabadsága miatt a tervezetnél később indult ezért az **ellenőrzés ütemezése II – III. negyedévre módosult.**

- **I. szakasz I) – 2020. évről áthúzódó ellenőrzések, feladatok – pontjában**

A **25. sorszám**on szereplő, a Fővárosi Önkormányzat Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményeit érintő ellenőrzést törölni kellett az áthúzódó ellenőrzések sorából, tekintettel arra, hogy az adott ellenőrzés lezárt jelentése a 2021. évi ellenőrzési terv jóváhagyását követően, még 2020. évi decemberi dátummal kiküldésre került.

A **29. sorszám**on szereplő, a behajthatatlan követelések elengedése a költségvetési szerveknél tárgyú ellenőrzés a vizsgálatvezető hosszabb szabadsága miatt tolódott és ezért az **ellenőrzés ütemezése I – II. negyedévre módosult.**

A **33. sorszám**on szereplő, a közterületi parkolási feladatokat érintő ellenőrzés esetében a vizsgálatvezető előző ellenőrzésének (GDPR témavizsgálat) elhúzódása miatt a szóban forgó ellenőrzés esetében programmódosítás vált szükségessé ezért az **ellenőrzés ütemezése I – II. negyedévre módosult.**

A **34. sorszám**on szereplő, az út-, hídfelújításra tervezett előirányzat felhasználását érintő ellenőrzés esetében a végrehajtás mintegy kéthetes csúszása következtében a jelentéstervezet leadása később történt meg, ezért az **ellenőrzés ütemezése I – II. negyedévre módosult.**

A **36. sorszám**on szereplő, a Mozaik GSZ és a hozzá rendelt, gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szervek ellenőrzését törölni kellett az áthúzódó ellenőrzések sorából, tekintettel arra, hogy az adott ellenőrzés lezárt jelentése a 2021. évi ellenőrzési terv jóváhagyását követően, még 2020. évi decemberi dátummal kiküldésre került.

A **37. sorszám**on szereplő, Budapest Főváros Levéltára ellenőrzését törölni kellett az áthúzódó ellenőrzések sorából, mert a lezárt jelentés még 2020. év december hónapban kiküldésre került.

A **38. sorszám**on szereplő, a Vígszínház Nonprofit Kft.-nél lefolytatott ellenőrzés esetében a színház nehézkes és nem teljeskörű adatszolgáltatása következtében az **ellenőrzés ütemezése I – II. negyedévre módosult.**

A **39. sorszám**on az áthúzódó ellenőrzések körét bővíteni kellett a Budapest Film Forgalmazó és Moziüzemi Zrt. ellenőrzésével, mely 2020. évben lezárt ellenőrzésként került tervezésre, de az igazgatási szünet miatt a lezárt jelentés postázására már csak 2021. év elején kerülhetett sor.

- **II. szakasz – 2021. évi tanácsadói tevékenység – pontjában**

Az eredetileg **39. sorszám**on szereplő tanácsadói tevékenység **munkatervi sorszáma változott 40. sorszámmra.**

Kiegészült 41. sorszámon „A Vörösmarty Mihály emlékmű állagmegóvó és bemutató pavilon kivitelezése tárgyában indított beszerzés és szerződéskötés körülményei” tárgyban **a Főjegyző számára készített véleményezéssel.**

- **III. szakasz – 2021. évi soron kívüli ellenőrzések – pontjában**

42. sorszámon, főjegyzői elrendelés alapján felvételre került a **Fővárosi Roma Oktatási és Kulturális Központ gazdálkodási tevékenységének ellenőrzése.**

43. sorszámon, főjegyzői elrendelés alapján kiegészült **a Mozaik Gazdasági Szervezet gazdálkodásának és kötelezettségvállalásainak a megszűnésről való döntés és a tényleges megszűnés időpontja közötti vizsgálatával.**

1.1.2. FPH006/73-10/2021. iktatószámon a Fővárosi Közgyűlés 1856/2021. (12.15.) számú határozatával elfogadott 2. számú módosítás

Az ellenőrzési terv jóváhagyását, illetve 1. sz. módosítását követően három soron kívüli ellenőrzés elrendelésére került sor, mely indokolta **az ellenőrzési terv ismételt módosítását.**

Az ellenőrzési terv V. fejezetének módosítása - a tervezett ellenőrzés ellenőrzési tervben szereplő sorszáma hivatkozással - az alábbi ellenőrzéseket érintette:

- **III. szakasz – 2021. évi soron kívüli ellenőrzések – pontjában**

44. sorszámon főjegyzői elrendelés alapján felvételre került a Budapesti Nagyban Piac Zrt. pénzszállítási rendjének, pénzkezelési gyakorlatának ellenőrzése. Az ellenőrzés lefolytatására a Budapesti Nagyban Piac Zrt. vezérigazgatójának felkérése alapján került sor.

45. sorszámon szerepel főjegyzői elrendelés alapján a Budapesti Közlekedési Zrt. tevékenységéhez kapcsolódó bejelentésben foglaltak vizsgálása.

46. sorszámon szerepel főjegyzői elrendelés alapján a Fővárosi Önkormányzat Baross Utcai Idősek Otthonában a műszakpótlékok kifizetése megalapozottságának ellenőrzése. Az ellenőrzés lefolytatására az Intézmény vezetőjének a Szociálpolitikai Főosztály felé tett jelzése alapján került sor.

A módosítások a belső ellenőrzési terv „V. A Fővárosi Önkormányzat testülete által alapított szervezetekre (költségvetési szervek, társaságok) és a nyújtott támogatások felhasználására vonatkozó ellenőrzések” című fejezetét érintették, a többi fejezet tartalma változatlan maradt.

A 12 db fővárosi NÖK-tal **kötött együttműködési megállapodások alapján az Áht. 6/C. § (1) és (2) bekezdése szerint 2021. évben valamennyi gazdálkodási és ellenőrzési feladat ellátásáról a főjegyző gondoskodott.**

A BEO feladata évente legalább egyszer belső ellenőrzést folytatni a NÖK-ok gazdálkodási feladatainak ellátásával kapcsolatban, mely ellenőrzési kötelezettségének 2021. évben is eleget tett.

1.2. Az ellenőrzések során további eljárás megindítására okot adó cselekmények

A 2021. évi lezárt ellenőrzések során büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekményt, mulasztást vagy hiányosságot a BEO nem tárt fel.

2. A bizonyosságot adó tevékenységet elősegítő és akadályozó tényezők

A belső ellenőrzés végrehajtására vonatkozó szabályokat tartalmazó BEK és az ellenőrzési feladatvégzés részletes leírását tartalmazó eljárásrendek (osztályvezetői utasítások) – melyek a szükséges iratmintákat is tartalmazzák – biztosították a belső ellenőrzési tevékenység megfelelő minőségben történő végzését.

Az eljárásrendek szerint végzett tevékenység következtében a belső ellenőrzési jelentések tartalma megfelelt a Bkr.-ben foglalt követelményeknek.

A jelentésekben szereplő megállapítások alátámasztására előre rögzített formátumú dokumentumokat – munkalapokat, interjúlapokat, tanúsítványokat, jegyzőkönyveket – használtunk a minél nagyobb bizonyosság érdekében.

Megállapításainkat a vizsgált dokumentumokban foglaltakkal alátámasztva, megalapozottan fogalmaztuk meg.

A helyszíni ellenőrzések befejezése után írásba foglalt jelentéstervezetet, a belső felülvizsgálatot követően az ellenőrzött szervezetek és szervezeti egységek vezetői, a Bkr.-ben rögzített joguk biztosítása érdekében megkapták egyeztetésre.

A jelentéstervezetre megküldött észrevételeket 2021. évben is elsősorban elektronikus úton egyeztetettük és tisztáztuk a vitás kérdéseket, majd ennek eredménye alapján állítottuk össze a lezárt jelentést. Személyes egyeztetésre ebben az évben csak feltétlenül indokolt esetben került sor.

A **belső minőségbiztosítás** ellenőrzési lista alkalmazásával, vizsgálatvezetői rendszer kialakításával, az ellenőrzések végrehajtásának belső ellenőrzési vezetői, illetve csoportvezetői felülvizsgálatával, rendszeres belső értékeléseivel, a minőség folyamatos nyomon követésével, valamint a vizsgált szervezetek és szervezeti egységek jelentéstervezetekre tett észrevételeinek, illetve az ellenőrzést követő értékeléseinek figyelembevételével **történt.**

A belső ellenőrök munkavégzését segítő belső szabályozások (BEK, eljárásrendek és iratminták) folyamatos aktualizálása, fejlesztése és az abban foglaltak maradéktalan alkalmazásának biztosítása 2021. évben is megtörtént.

A 2021. év egészében már a Budapest Fővárosi Főpolgármesteri Hivatal új szervezeti és működési szabályzatának hatálybalépését követően elkészített és kiadott új **BEK** volt hatályban.

Elvégeztük a BEO által lefolytatott belső ellenőrzések eljárási rendjét tartalmazó főosztályvezetői utasítás felülvizsgálatát és BEO-n belüli véleményezését, valamint az új követelményeknek megfelelő sablontár aktualizálását.

Megtörtént a BEO Ügyrendjének felülvizsgálata és a főjegyző 06.30-ai levelében foglaltaknak megfelelő átdolgozása, kiegészítése. Ennek során kiemelt figyelmet kapott az információ áramlás, valamint a feladat kiszabás rendje, a kimenő levelek kezelése és a kontrollpontok nyomon követése. Az elkészített és főjegyző jóváhagyását követően kiadott Ügyrend már a csökkentés utáni 28 fő engedélyezett létszámkeretet tartalmazza.

2.1. A BEO humánerőforrás ellátottsága

A **BEO engedélyezett létszáma év elején 29 fő volt**, mely az év folyamán történt csökkentés következtében 28 főre módosult.

Megnevezés	Év elején fő	csökkentés után fő
főosztályvezető	1	1
csoportvezetők	3	3
belső ellenőrök	21	20
adminisztratív munkatársak (ellenőrzési koordinátor, titkársági referens)	2	2
pénzügyi koordinátor	1	1
műszaki ellenőrzési koordinátor	1	1

Belső ellenőri munkakörben az alábbi változások történtek 2021. év folyamán:

csökkenés:

- 1 fő augusztus 01. – jogviszonya megszüntetését kezdeményezte,
- 1 fő október 15. – jogviszonya megszüntetését kezdeményezte,
- 1 fő április 1. – csoportvezetői kinevezés,

növekedés:

- 1 fő február 15. – Hivatalon belüli áthelyezés,
- 1 fő augusztus 01. – új belépő,
- 1 fő augusztus 25. – új belépő,
- 1 fő szeptember 01. – Hivatalon belüli áthelyezés,
- 1 fő november 01. – új belépő.

Csoportvezetői munkakörben az alábbi változások történtek 2021. év folyamán

csökkenés:

- 1 fő április 01. – nyugállományba helyezés,
- 1 fő július 01. – nyugállományba helyezés.

növekedés:

- 1 fő április 1. – csoportvezetői kinevezés osztályon belül, belső ellenőri munkakörből,

Adminisztratív munkakörben az alábbi változások történtek 2021. év folyamán:

csökkenés:

- 1 fő augusztus 18. – nyugállományba helyezés.

Az üres álláshelyek betöltése pályázatás útján, a főjegyző engedélye alapján történt, azonban – több esetben az „alacsony” jövedelem és a vele szemben álló követelményrendszer (kötségvetési és társasági működés ismerete, közigazgatási, illetve ellenőri (ÁBPE) szakvizsga, belső ellenőri regisztráció, meghatározott időnkénti vizsga kötelezettség) miatt – csak három megüresedett pozíciót sikerült betölteni külsős új munkatárs felvételével. A kondíciók hallatán a jelentkezők töredéke vállalta csak a személyes interjún való megjelenést, de a személyes tájékozódás után a többség visszavonta jelentkezési szándékát. A Hivatalon belüli áthelyezéssel jött két munkatárs a foglalkoztatás helyi jellemzőinek ismeretében jelentkezett és került felvételre belső ellenőri munkakörbe.

A belső ellenőrök rendelkeztek az Áht. 70. § (4)-(5) bekezdésben előírt engedéllyel, a 2021. év folyamán a BEO-hoz érkezett új munkatársak **regisztrációs kötelezettségüknek eleget tettek.**

A belső ellenőrök részére előírt kötelező képzési és vizsgakötelezettségnek és a közszolgálati tisztviselők számára előírt kötelező és választható képzési követelményeknek a munkatársak 2021. évben is hiánytalanul eleget tettek.

A kötelező képzéseken felül a belső ellenőrök szívesen vesznek részt belső és külső szolgáltató által szervezett szakmai képzésen is, de ezek száma és rendszere a 2021. évben még maradéktalanul nem állt vissza az egészségügyi veszélyhelyzet előtti időszakban megszokott rendszerre. A csökkent képzések esetében is előtérbe kerültek az online módon folyó oktatások. A számítástechnikai hivatali képzések, továbbképzések a felhasználói szintű ismeretek gyarapítását jelentősen segítették. (Pl.: biztonságos számítógép és internet használat, személyes adatok védelmével kapcsolatos oktatás, Word, Excel, Outlook, OneDrive, E-jel oktatások.)

A képzések teljesebbé tétele és az egységes eljárás biztosítása érdekében:

- a képzéseken résztvevő munkatársak a megszerzett információkat tartalmazó dokumentumokat, ismertetőket, oktatási segédleteket a közös elérésű meghajtón közzétették,
- a heti osztályértekezletek keretében az ellenőrzések tapasztalatainak közreadása, egységes álláspontok kialakítása a járványhelyzet változó intenzitása miatt még 2021. évben sem valósulhatott meg, helyette

a napi, illetve heti tevékenységről szóló beszámolókból adtak tájékoztatást a munkatársak a képzések tanulságairól.

A belső ellenőrök képzettsége és gyakorlata megfelelt a Bkr.-ben előírtaknak és biztosította az ellenőrzési célok megvalósulását.

2.2. A BEO szervezeti és funkcionális függetlensége

A BEO szervezeten belüli elhelyezkedése – a BEO a főjegyzőnek közvetlen alárendelten végezte tevékenységét – **biztosította a belső ellenőrzés szervezeti függetlenségét. A BEO tevékenységét befolyástól mentesen hajtotta végre, funkcionális függetlensége minden területen – éves ellenőrzési terv kidolgozása, ellenőrzési program készítése, végrehajtása, ellenőrzés módszerének kiválasztása, ellenőrzési jelentés elkészítése stb. – biztosított volt.**

A BEO, mint szervezeti egység és az egyes belső ellenőrök sem végeztek operatív feladat-ellátási tevékenységet.

2.3. Összeférhetetlenségi esetek

Az ellenőrzések során 2021. évben **összeférhetetlenség nem állt fenn.**

2.4. A belső ellenőri jogokkal kapcsolatos esetleges korlátozások bemutatása

Az ellenőrzések során a Bkr. 25. § a) – e) pontjaiban megfogalmazott **jogosultságok érvényesülésével kapcsolatban problémák, korlátozások nem voltak.**

Az ellenőrzötték lehetővé tették a belső ellenőrök számára a helyiségekbe történő bejutást, az ellenőrzés tárgyához kapcsolódó dokumentumokba, elektronikus adathordozókon tárolt adatokba való betekintést.

2.5. A belső ellenőrzés esetleges végrehajtását akadályozó tényezők

Néhány esetben az ellenőrzési programban meghatározott ellenőrzési cél megvalósulását, a helyszíni ellenőrzés lezárásának határidejét az ellenőrzött szervezet és szervezeti egységnél vizsgálandó dokumentumok, illetve az adatszolgáltatások hiányosságai, az ellenőrzött szervezeti egység vezetőivel, illetékes munkatársaival történő időpont egyeztetési problémák, illetve az ellenőrzött szervezet és szervezeti egység munkatársainak más irányú elfoglaltsága miatti egyeztetések elhúzódásai hátráltatták.

A 2021. évben induló ellenőrzések esetében is érződtek még a szervezeti változások, valamint az ehhez kapcsolódó feladatkör átrendeződések okozta nehézségek az ellenőrzések indulásánál, tekintettel arra, hogy néhány esetben első lépésként a vizsgálandó feladat illetékesét kellett meghatározni. Előfordult olyan eset is, amikor csak az ellenőrzés folyamán volt érzékelhető, hogy az adott ellenőrzésre a tervezettnél több ellenőri napot kell szánni, mert a végrehajtott átrendeződések a gyakorlatban mélyebb hatással bírtak, mint az a változás szöveges ismertetőjéből érzékelhető volt.

Az ellenőrzések többségében azonban az ellenőrzött szervezetek és szervezeti egységek együttműködtek és segítették az ellenőrzést végzők munkáját.

A nagyszámú külső helyszínen folytatott vizsgálatra tekintettel már korábban minden belső ellenőr rendelkezett hordozható, u.n. „dokkolós” számítógéppel, ami – Internet hozzáférés esetén – a hivatali hálózathoz távoli eléréssel történő kapcsolódást is biztosította. Ez a technikai ellátottság ebben az évben nagyban segítette a távmunkában történő munkavégzést, mivel lehetőséget biztosított az otthoni munkavégzés hivatali géppel történő ellátására.

A Hivatalon belül történt ellenőrzések esetében az egyéb technikai feltételek (egyéb irodai eszközök, Internet és jogtár hozzáférés) és a belső ellenőrök számára külön zárható helyiség 2021. évben is biztosított volt.

2.6. Az ellenőrzések nyilvántartása

A Bkr. 22., 47. és 50. §-okban meghatározott nyilvántartás folyamatos vezetése 2021. évben is biztosított volt a PIR Modul használatával.

A Modul fejlesztése, módosítása – korábban a BEO által jelzett gondok figyelembevételével – még 2018. évben megtörtént. Az új felületű, funkcióiban aktualizált eszköz 2021. évben is megfelelően szolgálta a BEO nyilvántartási feladatainak ellátását.

Az alkalmazás megfelelő használatát a fejlesztő által készített felhasználói kézikönyv és az e tárgyban készült eljárásrend segítette.

A PIR Modulban vezetett nyilvántartás a jogszabályi követelményeknek megfelelően tartalmazta a 2021. évben végzett ellenőrzések adatait, az ellenőrzési folyamat lépéseinek nyomon követését, a határidők figyelemmel kísérését, valamint az ellenőri javaslatokra készített intézkedési tervek megvalósulásának nyomon követését.

A BEO-n biztosított az ellenőrzési dokumentumok megőrzése, illetve a dokumentumok és adatok szabályszerű, biztonságos tárolása. Az ellenőrzések során keletkezett iratok tartós tárolása a hivatali irattározási rendnek megfelelően a Hivatal irattárában történik.

2.7. Az ellenőrzési tevékenység fejlesztésére vonatkozó javaslatok

- Az ellenőrzések szakmai színvonalának folyamatos emelése érdekében szükséges feladatok:
 - az ellenőrzésekre való **felkészülési tevékenység további erősítése** {jogszabályi környezet feltárása, az ellenőrzött szervezettel és szervezeti egységgel, tevékenységgel kapcsolatos minél teljesebb körű információk, dokumentumok begyűjtése – **a papírtakarékosságra figyelemmel** az elektronikusan [Internet, Intranet, eDok, Testületi Információs Rendszer (a továbbiakban: TIR), PIR] hozzáférhető dokumentumok előzetes tanulmányozása –, kockázatok feltárása, korábbi, vagy külső ellenőrzések tapasztalatainak megismerése},

- az ellenőrzési programokban meghatározott ellenőrzési cél elérése érdekében a feladatok magas szakmai színvonalon és határidőben történő elvégzését segítő és biztosító **munkamódszerek további fejlesztése** (pl.: ellenőrzésekhez kapcsolódó kockázatok elemzése),
 - az ellenőrzési programok végrehajtása során jelentkező munkaszervezési gyakorlat fejlesztése a GANTT diagram megfelelő alkalmazásával (A GANTT diagram szükség esetén megkönnyíti az egyes részfeladatok újra ütemezését, az ellenőrzés optimalizálását a rendelkezésre álló erőforrások alapján. Segít abban is, hogy az egyes tevékenységek minél gyorsabban, hatékonyabban, gördülékenyebben valósuljanak meg.)
 - szükséges a **belső eljárásrendek, módszertanok** – ezen belül az alkalmazott munkalapok, ellenőrzési listák – **folymatos aktualizálása**, pontosítása, ezzel is biztosítva a megállapítások alátámasztottságát, teljesebb kimunkálását,
 - **fentiek belső ellenőrökkel történő megismertetése**, különös tekintettel az új munkatársakra.
- Az ellenőrzések hatékonyabb lefolytatása érdekében továbbra is cél a belső ellenőrök minél szélesebb körű ismereteinek bővítése konferenciákon, szakmai napokon való részvétellel, különös tekintettel a gazdasági társaságok, a műszaki, illetve a közbeszerzési tevékenységek ellenőrzésére.
- A PIR Modul 2018. évben végrehajtott fejlesztése, és az alkalmazására 2019. évben kiadott osztályvezetői utasítás óta számtalan változás következett be, melyek kisebb javításokkal átvezetésre kerültek ugyan, de időszerűvé vált egy átfogó teljeskörű felülvizsgálat és annak, valamint a gyakorlati alkalmazás során szerzett tapasztalatok alapján szükségesnek ítélt módosítások, fejlesztések kidolgozása és végrehajtása.

2021. évben is a világméretű humán járvány okozta veszélyhelyzet kiszámíthatatlansága miatt elmaradt a Fővárosi Önkormányzat intézményei, többségi irányítást biztosító tulajdonú társaságai **belső ellenőrzést végző munkatársai részére az ellenőrzési tevékenység fejlesztése, javítása érdekében szervezett szakmai találkozó.**

3. A tanácsadói tevékenység bemutatása

Az **ellenőrzési terv összeállításakor 1 db - írásban történő - tanácsadói tevékenységet terveztünk** [a főjegyző kötelezettségét képező **vezetői nyilatkozatot megalapozó** adatszolgáltatók (beszámoltatás) körére tettünk javaslatot, majd összegeztük és véleményeztük a szervezeti egységek **beszámolóit**].

Az éves ellenőrzési terv az év során további 1 db tanácsadói tevékenységgel bővült:

- **A szóban forgó tanácsadói tevékenység** a Budapest Brand Nonprofit Zrt. vezérigazgatójának megkeresése alapján indult, a Vörösmarty Mihály emlékmű állagmegóvó és bemutató pavilon kivitelezése tárgyában indított beszerzés és szerződéskötés körülményeinek kivizsgálása tárgyában. A fenti tanácsadói tevékenység főjegyző részére készült feljegyzéssel került végrehajtásra.

Az ellenőrzési tervben a növekedést követően szereplő 2 db tanácsadói tevékenység mindegyike végrehajtásra került.

Fentiekén túl a tanácsadói tevékenység keretében 2021. évben is írásbeli felkérés alapján **elvégeztük a normatív utasítás tervezetek véleményezését és a fővárosi intézmények és társaságok részére a**

helyszíni ellenőrzések során, de írásos és telefonos megkeresés esetében is **számos kérdésben** – pl. eljárási, módszertani kérdésekben, ellenőrzési terv, illetve éves ellenőrzési jelentés, belső ellenőrzési kézikönyv elkészítésével kapcsolatban – **fogalmaztuk meg szakmai véleményünket, nyújtottunk segítséget**. Egész évben folyamatos volt a belső kontrollrendszer működtetésére kötelezett gazdasági társaságok által a Takarékos törvény és a Gtbr. előírásai miatt a módosított FB ügyrendek elfogadás előtti véleményezése a Főpolgármesteri Hivatal Vagyongazdálkodási Főosztálya felé.

II. A hivatali belső kontrollrendszer működésének értékelése

1. A kontrollrendszer javítását célzó javaslatok

A belső kontrollrendszer a kockázatok kezelése és a tárgyilagos bizonyosság megszerzése érdekében kialakított folyamatrendszer, melynek célja, hogy a működés és a gazdálkodás során a tevékenységeket szabályszerűen, gazdaságosan, hatékonyan és eredményesen hajtsák végre.

A Hivatal egyéni teljesítményértékeléséhez megfogalmazott stratégiai célkitűzései jelentős segítséget nyújtottak a vezetők tervszerű szervezetirányító és fejlesztő munkájához.

A szabályozottság biztosított volt, azonban a szervezeti struktúrák és az alkalmazott gyakorlat, valamint a jogszabályi környezet változásai szükségessé tették és teszik **a belső szabályozások, a felelősségi körök meghatározásának, működtetésének folyamatos felülvizsgálatát és aktualizálását**, melynek elmaradása magas kockázatot jelent a szervezet működésében.

A Hivatal vezetőinek felelősségi köre jól körül határolt, a vezetők a szervezet minden szintjén tisztában voltak a célkitűzésekkel és az azok elérését szolgáló eszközökkel, melynek birtokában képesek végrehajtani a kitűzött feladatokat és a belső kontrollrendszer segítségével nyomon követik a folyamatokat, értékelik az eredményeket, eleget tesznek a beszámolási és információszolgáltatási kötelezettségüknek, mindezzel biztosítva a Hivatal jogszerű működését.

Az integrált **kockázatkezelés eljárásrendjéről szóló normatív utasítás rendelkezésre áll. A hivatali szervezeti egységek és a belsőkontroll-koordinátor** – a BEO által elvégzett ellenőrzés megállapítása szerint – **2021. évben elvégezték a szabályozásokban foglalt feladatokat és arról félévente beszámoltak a vezetésnek.**

A Hivatal rendelkezik az **integritást sértő események kezelésének rendjéről szóló normatív utasítással.**

Tovább fejlesztendő terület az ellenőrzési nyomvonalak felülvizsgálata – különös tekintettel a 2020. évben végbement szervezeti változásokra –, a hivatali szervezeti egységek **pénzügyi-számviteli feladataira épülő nyomvonalainak pénzügyi szakterület általi kialakítása.**

Javasolt a Belső Kontroll Kézikönyv elkészítése, melynek célja a Főpolgármesteri Hivatalnál a változó körülményekhez rugalmasan alkalmazkodó, színvonalas munkavégzés elősegítése.

A szervezeti egységek egy részénél **fejlesztendő terület a közzétételi kötelezettségek teljesítésének való teljes körű megfelelés.**

A Hivatalban **a nyomon követési rendszer működtetése biztosított**, melynek keretében az elszámoltathatóságra, az átláthatóságra és a felelősségre a jövőben is kiemelt figyelmet kell fordítani, és a Főpolgármesteri Hivatal céljainak teljesítésére vonatkozóan **indikátorrendszert is célszerű kialakítani.**

2. A belső kontrollrendszer öt elemének értékelése

A BEO 2021. évre vonatkozóan megállapította, hogy a Hivatal belső kontrollrendszere megfelelő volt, mert a működés eredményességét és hatékonyságát, a pénzügyi beszámolók megbízhatóságát és az alkalmazandó külső és belső szabályozások betartását a kontrollrendszer egyes elemei biztosították.

A kontrollrendszer megfelelő működéséhez hozzájárultak a BEO által végzett belső ellenőrzések során megfogalmazott javaslatok.

A BEO javaslataira **kidolgozott intézkedési tervek végrehajtásával** 2021. évben

- tovább fejlődhetett a Hivatal kontrollrendszerének szabályszerű kialakítása és működtetése, mely biztosította a közpénzfelhasználás szabályosságát és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodást,
- érvényesült az integritás szemlélet, az integritás kontrollok a kockázatokkal arányosan kialakítottak,
- a kockázatelemzések kiterjedtek a korrupciós és egyéb integritási kockázatokra.

A kontrollrendszer megfelelő működését bizonyítja, hogy a világméretű humán járvány okozta veszélyhelyzetben 2021-ben is a Hivatal teljes szervezete gyorsan és rugalmasan alkalmazkodott a távmunka jelentette kihívásokhoz. A vezetés által bevezetett változásokra a szervezeti egységek ismét gyorsan reagáltak, maximális rugalmasságról tettek tanúbizonyságot és a bevezetett távmunkavégzés a szervezeti egységek többségének feladatvégzésében nem okozott fennakadást. A napi munkavégzés során az információáramlás és a vezetői kontroll működött, a monitoring eljárások biztosítottak voltak.

2.1. A kontrollkörnyezet értékelése

A Hivatalban lefolytatott ellenőrzések alapján megállapítást nyert, hogy a szabályozottság 2021. évben is teljeskörű, a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelő volt és biztosította a szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes működés feltételeit.

A tárgyévben ugyanakkor a kontrollkörnyezet több lényeges elemének változása továbbra is érezte hatását, például:

- a Fővárosi Önkormányzat új Szervezeti és Működési Szabályzata,
- a Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal új Szervezeti és Működési Szabályzata.

A szervezeti struktúrát is érintő új SZMSZ végrehajtására új Ügyrendek készültek és készülnek. A feladat átadás – átvételek az új struktúrához igazodva megtörténtek, de a szabályozások új szervezethez való igazítására maradéktalanul év végéig még nem került sor.

A Bkr. 6. és 7. §-ai előírásainak megfelelően a főpolgármester és a főjegyző együttes utasításban rendelkezett az integrált kockázatkezelés rendjéről, valamint az integritást sértő események kezelésének rendjéről. A hatályos jogszabályi rendelkezésekkel összhangban az integritást sértő események kezelése a belsőkontroll-koordinátor feladatkörébe került telepítésre.

Az integrált kockázatkezelés és az integritást sértő események kezelésének rendjéről szóló szabályozás végrehajtásához szükséges feltételek a Hivatal belsőkontroll-koordinátorának rendelkezésére álltak.

A közszolgálati tisztviselőknek a folyamatos jelleggel jelentkező érdekkonfliktusos helyzetek kezelése során számos alapelvet kell szem előtt tartaniuk (közérdek szolgálata, átláthatóság és a vizsgálat előmozdítása, egyéni felelősség és személyes példa, érdekkonfliktusokat nem tűrő szervezeti kultúra), melyben segítséget nyújt a Hivatal Hivatásetikai Kódexe.

A belső szabályozásokban rendezettek voltak a működéshez kapcsolódó, pénzügyi kihatással bíró jogszabályban nem szabályozott kérdéskörök. A költségvetési tervezéssel, gazdálkodással, ellenőrzéssel, adatszolgáltatással és a beszámolási feladatok teljesítésével kapcsolatos belső szabályozások biztosították a rendelkezésre álló források szabályszerű, szabályozott, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását.

2.2. Az integrált kockázatkezelési rendszer értékelése

Az integrált kockázatkezelési rendszer a Bkr.-ben foglalt követelményeknek megfelelően működött a Hivatalban.

A Hivatal a nemzetközi standardoknak megfelelő integrált kockázatkezelési rendszert alakított ki, melynek szervezeti felelőse a belsőkontroll-koordinátor.

A Bkr. 6. § (4) bekezdésében foglalt kötelezettség alapján a Hivatalban az integrált kockázatkezelés eljárásrendje 2017-ben szabályozásra került. A tapasztalatok alapján 2019-ben új utasítás került kiadásra, amit a változások hatására 2020. évben módosítottak.

A normatív utasításban foglaltaknak megfelelően ***a folyamatgazdák 2021. évben is elvégezték a kockázatok azonosítását és értékelését, melynek felülvizsgálata megtörtént. A folyamatgazdák a decemberi adatszolgáltatás során még nagyobb körültekintéssel jártak el, mivel a Hivatal új szervezeti felállása miatt jelentős kockázatot jelentettek az átadott-átvett feladatok nyomán keletkező, még rendezés alatt álló folyamatok. A belsőkontroll-koordinátor a folyamatgazdák adatszolgáltatása alapján aktualizálta a Hivatal folyamattérképét és a kockázati leltárt.***

A Hivatal 2021. évben is elkészítette Integrált Kockázatkezelési Intézkedési Tervét, melyet a főjegyző június hónapban jóváhagyott. **A kitűzött feladatok megvalósulásáról, az intézkedések felelőseként megjelölt folyamatgazdák írásban beszámoltak.**

A Fővárosi Önkormányzat gazdasági társaságai Hivatalt érintő kockázatainak megjelenítése folyamatos, ezen kockázatok szerepelnek a rendszeresen aktualizált hivatali folyamatértékelést és kockázati leltárt tartalmazó táblázatban.

2.3. A kontrolltevékenységek értékelése

A kontrolltevékenységek során **a Hivatal minden folyamatára megfelelő** (megelőző, feltáró, korrekciós) **kontrollok valósultak meg.** A kontrolltevékenységek alapját képező belső szabályozások rendelkezésre álltak mind a szakmai, mind a pénzügyi tevékenységek területén.

A pénzügyi döntések, a költségvetési gazdálkodás dokumentumainak elkészítése, valamint a gazdasági események elszámolásának kontrollja biztosított volt.

Az operatív munkavégzés során végrehajtott kontrollok (adatszolgáltatások, bizonylatok, rögzítések folyamatos ellenőrzése) nagy mértékben csökkentették a helytelen adatok, rögzítések, szabálytalan bizonylatok rendszerbe kerülésének valószínűségét.

A gazdasági események elszámolásának kontrollja a pénzügyi szakterületen biztosított volt a hatályos jogszabályoknak megfelelő könyvvizelés és beszámolás során. A pénzügyi munkakörbe kerülő új munkatársak PIR oktatása minden esetben megtörtént, illetve továbbképzés keretében a rendszer bemutatásra került.

A költségvetési tervezés, a kötelezettségvállalások, a szerződések, a kifizetések, a támogatásokkal való elszámolás és az adóelszámolási dokumentumok vonatkozásában megvalósultak a kontrolltevékenységek.

2.4. Információ és kommunikáció értékelése

A szervezeten belüli, valamint a külső partnerekkel folytatott kommunikációra, továbbá a bizalmas információk kezelésére vonatkozó szabályok 2021. évben normatív utasításokban rögzítettek voltak.

A főpolgármester a Fővárosi Önkormányzat működésével kapcsolatos stratégiai fontosságú vagy egyes időszaki feladatokkal összefüggő fontosabb kérdésekről a Főpolgármesteri Kabinet keretében egyeztet, melynek résztvevői: a főpolgármester, a főpolgármester-helyettesek, a főjegyző, a főpolgármester kabinetfőnöke, valamint a főpolgármester által állandó jelleggel meghívott más személy. Az ülésre eseti jelleggel a főpolgármester döntése szerint más személy is meghívható.

A Főpolgármesteri Hivatal időszaki feladatai végrehajtásának áttekintésére – a hatékony információáramlás biztosítása érdekében – a főjegyző és az általános főpolgármester-helyettes heti rendszerességgel vezetői értekezletet tart.

A Közpolitikai Munkacsoport – a normatív utasításban meghatározott eljárásrend szerint – heti rendszerességgel állást foglal a Fővárosi Közgyűlés, annak bizottságai, illetve a főpolgármester hatáskörébe

tartozó döntésre irányuló előterjesztés előkészítése megkezdésének szükségességéről és annak alapvető irányairól.

Állandó és eseti munkacsoportok működése is segíti a Hivatalban zajló információs és kommunikációs tevékenység hatékonyságát.

A Főpolgármesteri Hivatal időszerű feladatai végrehajtásának az egyes aljegyzők feladatkörében történő áttekintése, a szükséges intézkedések megvitatása, valamint az aljegyzők tevékenységéről történő rendszeres beszámolás érdekében a főjegyző heti rendszerességgel értekezletet tart az aljegyzők és a Főjegyzői Iroda vezetőjének részvételével.

Az önálló szervezeti egységek vezetői az általuk vezetett munkatársak feladatainak áttekintése, a több szervezeti egységet, illetve munkatársat érintő kérdések megtárgyalása céljából az általuk meghatározott rendben rendszeresen értekezletet tartanak.

Több olyan informatikai rendszer is működött a Főpolgármesteri Hivatalban, amely biztosította a megfelelő információk időben való eljutását az illetékes szervezeti egységhez és személyhez.

Az eDok, a PIR, a TIR, az E-JEL, az Intranet esetében korlátozott hozzáférésű hálózati meghajtó gondoskodott az adatok, információk megosztásáról.

A PIR és TIR rendszer automatikusan továbbította a Budapest Portálra a közérdekű adatokat. A Nemzeti Jogszabálytárba a testületi jegyzőkönyvek és közgyűlési rendeletek feltöltése késedelem nélkül megvalósult. A Hivatal valamennyi belső szervezeti egységének vezetője, munkaköre alapján érintett munkatársa a közérdekű ***információk elektronikus közzétételéről*** szóló 55/2016. (IX. 22.) főpolgármesteri, főjegyzői együttes utasításban foglaltak alapján járt el.

A Fővárosi Önkormányzat és a Hivatal szervezetét, működését, feladat- és hatáskörét, gazdálkodását érintő ***információk nyilvánosságának biztosítása***, a közvélemény pontos és gyors tájékoztatása, a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok közzététele érdekében a Hivatal az elektronikusan közzéteendő információk megjelentetésének támogatására E-Infoszabadság rendszert működtetett.

A Hivatal ***iratkezelési gyakorlata*** – a 2021-ben végzett ellenőrzések tapasztalatai alapján – továbbra is ***megfelelt a jogszabályi előírásoknak.***

Az alkalmazott eszközök elégségesek és megfelelőek voltak ahhoz, hogy a vezetés az elvárt mennyiségű és minőségű döntéstámogató információkhoz jusson, illetve a feladatok végrehajtásához szükséges információk időben rendelkezésre álljanak.

Az információ és kommunikáció területét is jelentősen érintette a 2020. év elején megjelent és 2021-ben is jelen lévő világméretű humán járvány. A kormányzat által bevezetett intézkedések, szigorítások nyomán a Hivatal rugalmasan alkalmazkodott a megváltozott helyzethez. Az eltérő lépcsőkben és különböző időpontokban elrendelt távmunka hatására az infokommunikációs fórumok virtuális platformokra kerültek át. A munkavállalók közötti kapcsolattartást jelentősen segítette a vezetői igényeket is kielégítő Microsoft Teams alkalmazás. A távmunka időszakában az informatikai rendszer, szerverek külső munkaállomásról való elérése biztosított volt.

2.5. Nyomon követési rendszer (monitoring) értékelése

A belső kontrollrendszer monitoring elemének a célja, hogy a rendszeres, pontos és megbízható információk mindig biztosítva legyenek a döntéshozatalhoz, a vezetés részére rendszeres visszajelzés legyen a belső kontrollrendszer működéséről és a felmerülő problémákról, hiányosságokról, valamint, hogy lehetővé váljon a belső kontrollrendszer működési hatékonyságának mérése.

Fentiek érdekében **javasolt Belső Kontroll Kézikönyv elkészítése**, melynek célja a Főpolgármesteri Hivatalnál a változó körülményekhez rugalmasan alkalmazkodó, színvonalas munkavégzés elősegítése.

A Hivatal monitoring tevékenysége 2021. évben is megfelelt a jogszabályi követelményeknek és a gyakorlatban is megfelelően működött. Az átszervezés során létrejött szervezeti egységek új, illetve átvett feladatainak nyomon követése, a problémák feltárása, a folyamatok optimalizálása kiemelkedő feladatot jelentett és jelent még továbbra is.

A belső kontrollrendszer monitoring eleméhez tartozó belső ellenőrzés rendelkezik a vonatkozó szabályozásokban⁴ meghatározott dokumentumokkal, aktualizált belső szabályzatokkal, úgymint Belső Ellenőrzési Kézikönyv, Stratégiai Ellenőrzési Terv (a továbbiakban: Stratégiai Terv), Éves Ellenőrzési Terv, belső ellenőrzés eljárási rendje. A Stratégiai Terv 1. számú módosítása a szervezeti változásokra is figyelemmel tartalmazza az aktualizált belső ellenőrzési célkitűzéseket, stratégiai célokat, főbb feladatokat, a kontrollrendszer értékelését, a kockázati tényezők és azok elemzési módszerét. Az éves ellenőrzési terv az év folyamán két alkalommal került módosításra, elsősorban a soron kívüli vizsgálatok elrendelése miatt a Bkr. 31. § (5) bekezdésének megfelelően.

Az ellenőrzések lefolytatása 2021-ben is a kockázatalapú – a főpolgármester és a főjegyző által jóváhagyott – Éves Ellenőrzési Terv, a nemzetközi és a hazai standardok szerint, valamint a „legjobb gyakorlatok” figyelembevételével történt.

3. Az intézkedési tervek megvalósítása

A BEO a Bkr.-ben foglalt szabályoknak megfelelően következetesen alkalmazott eljárással biztosította az ellenőri javaslatok megvalósítását célzó intézkedési tervek ellenőrzötték általi elkészítését, főjegyzői elfogadását, azok végrehajtásáról szóló beszámolási kötelezettség teljesítésének nyomon követését.

2021. évben 322 belső ellenőri megállapítás alapján tett ellenőri javaslatra készítettek az ellenőrzött szervezetek, szervezeti egységek intézkedési terveket, melyre 8 nap állt rendelkezésre.

Az intézkedési tervekben az ellenőrzött szervezeti egységek vezetői rögzítették a feladatok végrehajtásának határidejét és azok felelőseit.

Az ellenőrzötték által **elkészített intézkedési terveket a belső ellenőrzés minden esetben véleményezte.**

⁴ Áht., Bkr.

Amennyiben az intézkedési tervek tartalma hiányos, vagy hibás volt (pl.: elfogadott javaslatra hiányzik az intézkedés, az intézkedés tartalma nincs összhangban a javaslattal, nem megfelelő, vagy hiányzik a határidő és/vagy a felelős megjelölése), abban az esetben **a belső ellenőrzés módosítást, kiegészítést kért.**

A BEO által felülvizsgált **intézkedési terveket a főjegyző hagyta jóvá és határozta meg az intézkedések teljesüléséről készítendő beszámoló határidejét.**

A BEO folyamatosan nyomon követte az intézkedési határidőket, lejárt határidő esetén felhívta az ellenőrzött figyelmét a lejárt határidejű intézkedés(ek) végrehajtására és a beszámoló benyújtási kötelezettség teljesítésére.

A végrehajtásról megküldött beszámolók felülvizsgálatát a BEO elvégezte, hiányosság, hiba esetén kiegészítő jelentést, vagy pontosítást kért. **A végrehajtásról megküldött, és a BEO által véleményezett beszámolókat a főjegyzőnek továbbítottuk tudomásulvételre.**

A beszámolókból a vizsgált szervezetek az esetlegesen elmaradt intézkedéseket minden esetben indokolták.

Az esetleges határidő módosítási kérelmek elfogadásáról vagy elutasításáról a BEO véleményezését követően került sor.

A fentiek szerinti eljárásrenddel **az intézkedések nyomon követését** – a PIR Modulban vezetett nyilvántartások segítségével – **a BEO teljeskörűen megvalósította.**

Azon ellenőri javaslatokban foglalt feladatok teljesítése, amelyekre vonatkozóan az intézkedési tervekben meghatározott határidők 2022. évi végrehajtást határoztak meg, folyamatban vannak.

B/ Az intézmények által végzett belső ellenőrzési tevékenység összefoglalása

1. Az éves ellenőrzési jelentések jogszabályi megfelelése

Az alábbiakban összefoglaljuk az intézmények 2021. évi ellenőrzési tevékenységeinek - az intézményi éves ellenőrzési jelentésekben rögzített - főbb jellemzőit.

A Bkr. 48. §-a szerinti 2021. évre vonatkozó éves ellenőrzési jelentés elkészítési és a Bkr. 49. § (3) bekezdésében meghatározott határidőben történő megküldési kötelezettségének a 23 fővárosi intézmény eleget tett, melyek közül 1 intézménynél (Romano Kher Roma Művelődési Ház) - az igazgató tájékoztatása szerint - 2021. évben belső ellenőrzési tevékenység nem volt. A Fővárosi Önkormányzat Baross Utcai Idősek Otthona belső ellenőrzési jelentését - melyet az intézmény 2021. évi megszűnésekor a belső ellenőr elkészített és az intézményvezető jóváhagyott - jogutód intézményként a Fővárosi Önkormányzat Vázsonyi Vilmos Idősek Otthona továbbította a fenntartónak. A beszámolók – a főjegyzőnek címezve – megérkeztek a BEO-hoz. A Bartók Béla Emlékház nem küldött a 2021. évről belső ellenőrzési jelentést, mivel ebben az időszakban nem volt saját belső ellenőrük.

Az intézmények éves ellenőrzési jelentései a Bkr. vonatkozó előírásai, illetve az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutató formai, tartalmi előírásainak figyelembevételével készültek, de néhány esetben kisebb eltéréseket mutattak.

A Bkr. 49. § (1) bekezdésben foglaltak szerint a költségvetési szerv éves belső ellenőrzési jelentését a költségvetési szerv vezetőjének jóvá kell hagyni.

Az éves jelentések vezetői jóváhagyása 10 esetben teljesen rendben volt, 6 esetben (Alacskai Úti Idősek Otthona, Vázsonyi Vilmos Idősek Otthona, Halom Utcai Idősek Otthona, Kamaraerdei Úti Idősek Otthona, Kútvolgyi Úti Idősek Otthona, Gyulai Idősek Otthona) a mellékletek nem tartalmazták sem a belső ellenőr, sem az intézményvezető aláírását, 4 esetben (Gödöllői Idősek Otthona, Vámosmikolai Idősek Otthona, Deák17 Gyermek és Ifjúsági Művészeti Galéria, Budapest Főváros Levéltára) az intézmény vezetői csupán a beszámolót megküldő kísérlőlevelet, további 3 esetben (Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Fővárosi Önkormányzat Óvodája, Budapesti Művelődési Központ) a kísérlőlevelet és a csatolt mellékletet írták alá.

Az éves ellenőrzési jelentések **tartalmi követelményeinek tekintetében a korábbi években tapasztalt hiányosságok száma tovább csökkent**. A beszámolók tartalmi követelményeinek megfeleléséről az alábbiak összegezhetők:

- legtöbb intézmény beszámolója nagyrészt megfelelt az Útmutató szerkezeti elvárásainak, 3 intézmény esetében (Szombathelyi Idősek Otthona, Vámosmikolai Idősek Otthona, BTM) azonban hiányoztak a mellékletek,

- valamennyi beszámoló tartalmazta a belső ellenőrök foglalkoztatására, függetlenségére, képzettségére, továbbképzésére, a feltételek biztosítására, az összeférhetetlenségre vonatkozó adatokat,
- az éves ellenőrzési jelentések többsége bemutatta az elvégzett ellenőrzéseket, kiemelt megállapításokat, javaslatokat és az intézkedési tervekről és azok végrehajtásáról (beszámolásról) is tartalmaztak tájékoztatást, azonban esetenként egyes információk hiányoztak a beszámolókból,
- a külső ellenőrzésekre és ezek nyilvántartására⁵ vonatkozó adatot a jelentések 39 %-a továbbra sem tartalmazott.

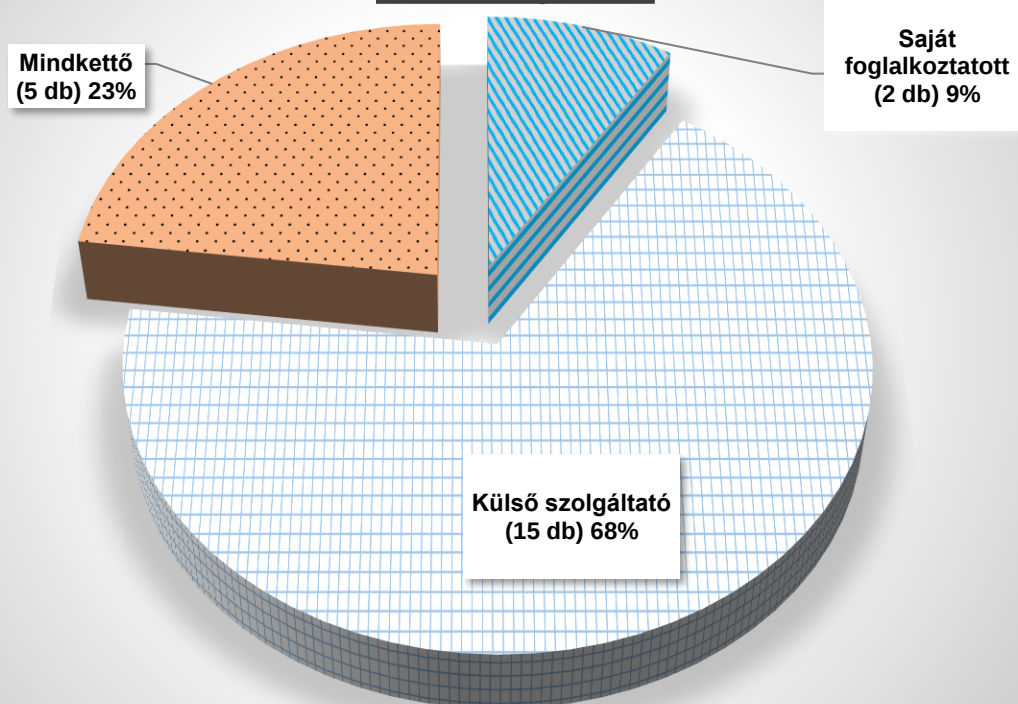
2. Humánerőforrás ellátottság

A belső ellenőrzési feladatokat az intézmények⁶ 9 %-ánál (2 intézmény: BMSZKI, FÁNK) a feladatokat közalkalmazotti jogviszonyban álló munkatárs, 68 %-ánál (15 intézmény) megbízási szerződés alapján külső megbízott látta el. A munkaviszonyban foglalkoztatott belső ellenőrzési vezető mellett - a költségek racionalizálása érdekében – az intézmények 9 %-ánál (2 intézmény: Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Étkeztetési Szolgáltató GSZ) külső szolgáltató igénybevételére is sor került, további 14 %-ánál (3 intézmény: Budapesti Művelődési Központ, Cseppkő Óvoda, Fővárosi Önkormányzat Óvodája) a belső ellenőrzési feladatokat Munkamegosztási megállapodás (MM) alapján az intézményeknél a gazdasági, pénzügyi és üzemeltetési feladatokat ellátó Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár belső ellenőrzési csoportja végzi, saját létszámkapacitása mellett külső szolgáltató bevonásával. Vagyis a mindkét foglalkoztatási forma együttes alkalmazása összességében az intézmények 23 %-ára volt jellemző.

⁵ 14. § (1) A költségvetési szerv vezetője gondoskodik a külső ellenőrzések koordinációjáról és éves bontásban nyilvántartást vezet a külső ellenőrzések javaslatai alapján készült intézkedési tervek végrehajtásáról a 47. § (2) bekezdése szerinti tartalommal. A költségvetési szerv vezetője ezen feladatot átruházhatja bármely szervezeti egység vezetője részére.

⁶ 2021-ben 22 intézménynél foglalkoztattak belső ellenőrt

A belső ellenőrzési feladatokat végzők bemutatása az intézményeknél

Valamennyi intézmény rögzítette a jelentésében, hogy a foglalkoztatott belső ellenőrök képzettsége és végzettsége megfelelt a vonatkozó szabályozásokban előírt követelményeknek és az ellenőrök rendelkeztek az Áht. 70. § (4)-(5) bekezdésében előírt engedéllyel.

A beszámolókból kitűnik, hogy a foglalkoztatott belső ellenőrök a kötelező továbbképzéseken túl egyéb szakmai képzéseken is részt vettek (pl. adótanácsadók, okleveles adószakértők, mérlegképes könyvelők továbbképzései, ellenőrzési, kommunikációs, közbeszerzési, költségvetési, számviteli, vezetési témakörben szervezett képzések). 2021. évben a személyes kontaktus minimalizálása érdekében a továbbképzések is elsősorban online módon kerültek megrendezésre.

Esetenként – forráshiány miatt – elsősorban az önképzés volt a jellemző a különböző kiadványok használata és az Interneten hozzáférhető ismeretek megszerzése útján.

A belső ellenőrök szervezeti és funkcionális függetlensége az intézményekben biztosított volt.

Összeférhetetlenségi esetről egyetlen intézmény sem számolt be.

3. Az éves ellenőrzési tervben foglalt feladatok teljesítése

Az év folyamán az intézmények belső ellenőrei – a jelentések adatai szerint – összesen 104 db (átlagosan 5 db) **ellenőrzést végeztek**, ami megegyezik az előző évivel. A 2021-ben is fennálló koronavírus-járvány nehezítette a bizonyosságot adó (helyszíni) ellenőrzések megvalósítását. Alkalmazkodva a kialakult

helyzethez a belső ellenőrzés tanácsadói tevékenységgel is segítette a vezetés munkáját, továbbá az intézmények többségénél a helyszíni ellenőrzés idejét és a személyes megbeszélések számát minimalizálták. A fenti adatok is azt mutatják, hogy ez jelentősen nem akadályozta az ellenőrzések végrehajtását, az ellenőrzéseket adatbekérésekkel és az elektronikus csatornák felhasználásával sikerült végrehajtani.

A tervezett 7 db ellenőrzésből 4 db ellenőrzés 2021. évi befejezésének elmaradásáról, azok 2022-re való áthúzódásáról a Pesti Úti Idősek Otthona számolt be, de az áthúzódás okaira nem tértek ki.

Soron kívül elrendelt ellenőrzés 5 intézménynél (Baross Utcai Idősek Otthona, BMSZKI, FÁNK, FÖRI, FSZEK) volt a következő témákban:

- a Baross utcai Idősek Otthonában a műszaki dolgozók munkaidő kihasználtsága nyilvántartásának soron kívüli utóellenőrzése, valamint a műszakpótlék jogosságának és jogszerűségének soron kívüli ellenőrzése;
- a BMSZKI-nál a beszerzési eljárások, illetve az utazási költségtérítések vizsgálata;
- a Fővárosi Állat- és Növénykertnél a takarmányvásárlásra lefolytatott közbeszerzési eljárás és beszerzett mennyiség ellenőrzése;
- a FÖRI-nél a Pénzkezelés az Önkormányzati Állatvédelmi Őrszolgálatnál, Pénzkezelés a Közlekedésrendészeti Szolgálatnál és Pénzkezelés a Járműelszállítási Szolgálatnál;
- a FSZEK-nél kettő tagkönyvtár könyvtári állományának ellenőrzése és egy tagkönyvtár könyvleltárának ellenőrzése.

Terven felüli ellenőrzés a Fővárosi Önkormányzat Óvodájánál és a Cseppkő Óvodánál volt, mindkét intézménynél a házipénztárból felvett előlegek elszámolásának tárgyában.

Valamennyi intézményi beszámolóban rögzítették, hogy a belső ellenőrzési tevékenység folytatása, az ellenőrzések dokumentálása a Bkr., az Útmutatókban foglaltak, a hazai és nemzetközi belső kontroll standardok és a BEK előírásai alapján történt.

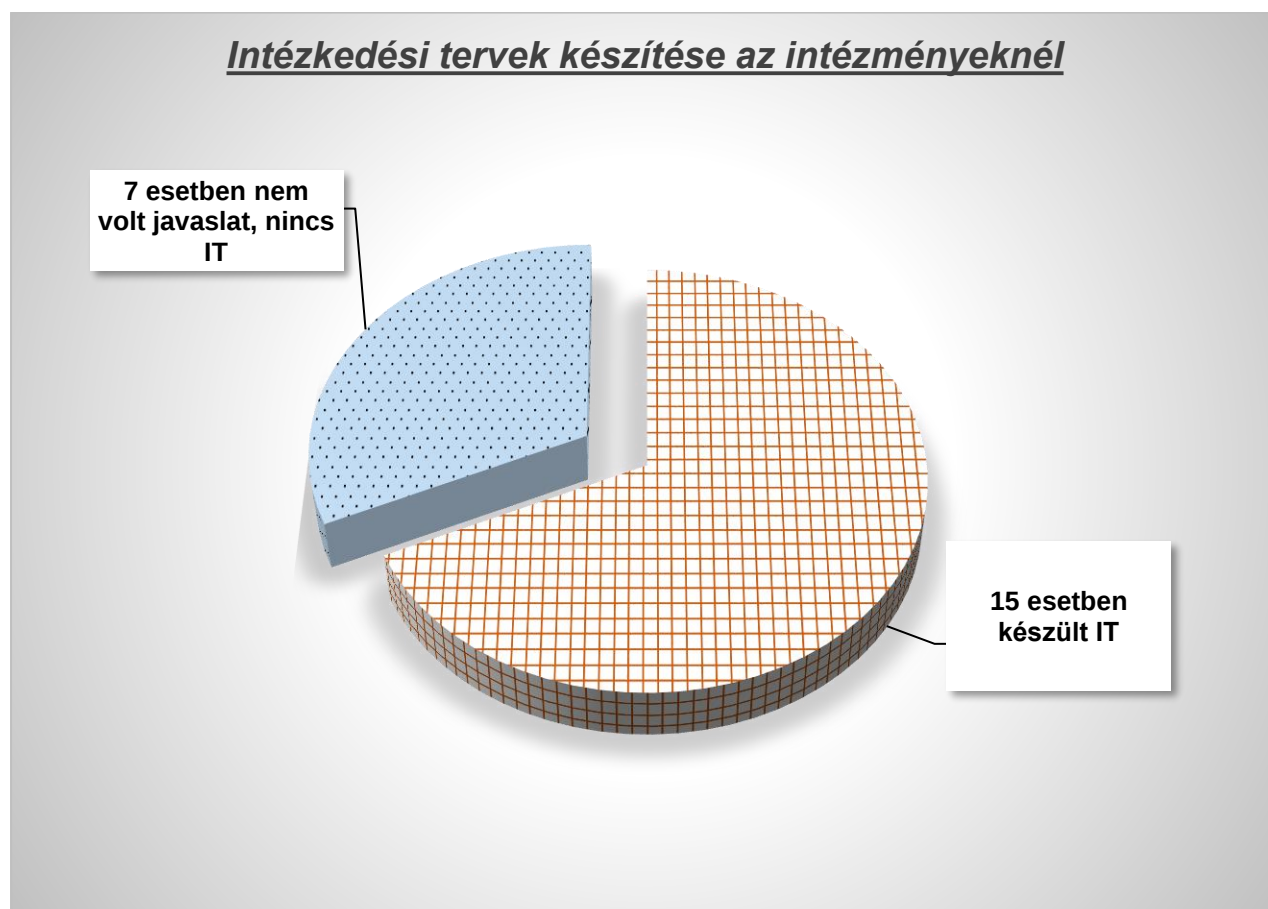
A belső ellenőrzési tevékenységet a belső ellenőrök az intézményvezetők által kiadott megbízólevelek és az ellenőrzési programok szerint végezték.

A belső ellenőrök leggyakrabban a kontrollrendszer elemeinek esetleges hiányosságaival, azon belül a belső szabályozások tartalmi hiányosságaival, aktualizálásának elmaradásával, a kockázatok és az integritást sértő események szabályozásával, illetve kezelésével, a gazdálkodási jogkörgyakorlás szabálytalanságaival, az eljárásrendek be nem tartásával, pontatlan adattartalommal vezetett, hiányos nyilvántartásokkal kapcsolatban tettek megállapításokat.

Az elkészített belső ellenőrzési jelentésekben rögzítették a megállapításokat és következtetéseket, az intézmény, valamint a szervezeti egységek vezetői számára is hasznosítható javaslatokat. A belső ellenőrzés az intézmények egyikénél sem tett a belső ellenőrzési kézikönyv alapján „kiemelt” kategóriába tartozó megállapításokat, javaslatokat, valamint az egyéb, kontrollrendszert érintő jelentős javaslatokat.

A javaslatokat az ellenőrzésekkel érintett szervezeti egység vezetői és dolgozói elfogadták, azokat beépítették a tevékenységükbe, illetve az azokat szabályozó belső szabályzatokba.

Az ellenőrzések lefolytatását követően az intézmények 68 %-ánál (15 intézmény) a belső ellenőrzés a megállapítások alapján javaslatot fogalmazott meg, **elkészültek az intézkedési tervek, melyeket az intézményvezetők jóváhagytak**. A további 7 intézménynél intézkedést igénylő megállapítás nem született. Ennek indokaként a Kútvolgyi Úti Idősek Otthona és a Pesti Úti Idősek Otthona arról számolt be, hogy az ellenőrzések során a belső ellenőr részéről esetlegesen felmerülő javالاتokat az érintettek elfogadták és a vizsgálat lezárását megelőzően a feltárt hibát, hiányosságot javították, ezért intézkedési terv készítésére nem volt szükség. A Budapest Főváros Levéltáránál az ellenőrzött terület a felmerülő kérdések azonnali megválaszolásával, iratok, dokumentumok bemutatásával támasztotta alá a választát, amelyet a belső ellenőrzés elfogadott.

Az intézkedések végrehajtásának nyomon követéséről az intézmények többsége beszámolt. A beszámolók többségében megtalálható, hogy a végrehajtás megtörtént 2021-ben. Három intézmény (BTM, BMSZKI, FÖRI) esetében az intézkedések megvalósulása vagy folyamatban van, illetve határidő függvényében 2022-ben fog teljesülni.

A belső ellenőrök **dokumentumokhoz való hozzáférését**, valamint az ellenőrzés **tárgyi és technikai feltételeit** az intézmények általában **megfelelőnek minősítették**.

Az intézmények rögzítették, hogy **az ellenőrzési munkát az ellenőrzöttek segítették, az együttműködés biztosított volt, aminek során konstruktív, partneri kapcsolat alakult ki.**

Az intézmények vezetői az éves jelentésen felül tájékoztatást adtak a hiba, hiányosság keletkezési okainak felderítése során alkalmazott eljárásokról, felelősök megállapításának gyakorlatáról, szankcionálási gyakorlatról, hiba megismétlődésének elkerülése érdekében hozott intézkedésekről. A tájékoztatások értelmében hiba, hiányosság észlelése esetén, meghallgatás, dokumentum vizsgálat, igazoló jelentés készíttetés gyakorlatát alkalmazták.

A felelősök megállapítása az esetek többségében nem igényelt külön intézkedést, mivel a megfelelő szabályozási környezetnek köszönhetően az a hiba észlelésekor már megállapítható volt.

Az irányító szerv felé irányuló szankcionálási kezdeményezéssel senki nem élt.

Az intézményen belüli szankcionálások elsősorban szóbeli figyelmeztetést, írásbeli figyelmeztetést, és elvétve anyagi kihatású szankciót jelentettek.

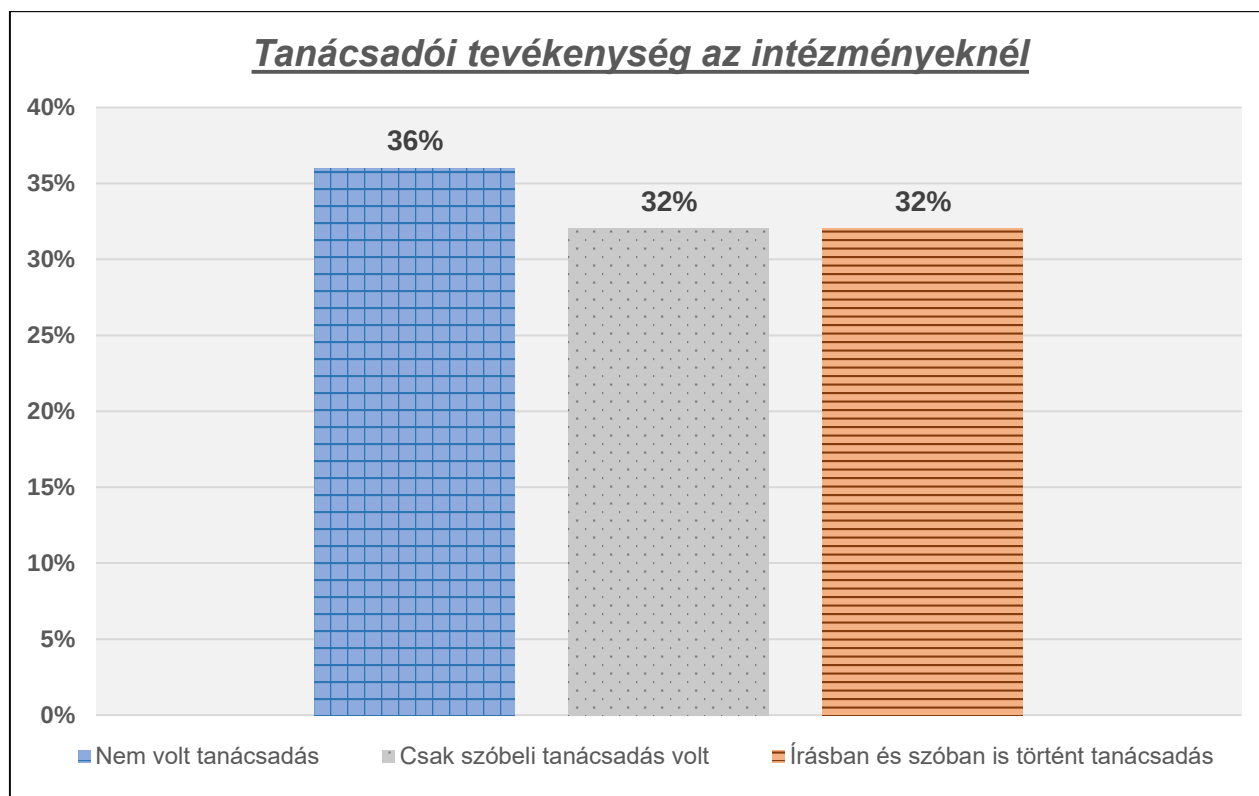
Az ismétlődések megakadályozását a szabályzatok felülvizsgálatával, aktualizálásával, kontrollok megerősítésével, fokozott ellenőrzéssel, figyelemfelhívással biztosították.

Az ellenőrzési tevékenység fejlesztésére az intézmények által tett javaslatok, igények a következők voltak:

- Alacskai Úti Idősek Otthona: „Az intézmény nem élt a terven felüli ellenőrzés lehetőségével, illetve nem élt a belső ellenőr tanácsadói tevékenységének lehetőségével. Célszerű lenne ismételten tudatosítani, megerősíteni a vezetőség felé ezen lehetőségeket, hogy az év közben felmerülő esetleges problémákra, kérdésekre ezekkel a módszerekkel is tudjon megoldást, illetve választ kapni.”
- Vázsonyi Vilmos Idősek Otthona: „A stratégiai célok megvalósítása, az ellenőrzési feladatok mind magasabb színvonalú ellátása, valamint az ellenőrzési tapasztalatok hasznosulása érdekében szükséges az ellenőrzési tevékenység folyamatos szakmai, módszertani fejlesztése.”
- Deák17 Gyermek és Ifjúsági Művészeti Galéria: „A belső ellenőrzés nagyobb szervezeti elfogadottságának érdekében a belső ellenőrzési tevékenység minél szélesebb körű ismertetése tájékoztatók összeállításával, belső konferenciákon való részvétellel.”
- Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár: „A Belső Ellenőrzési Csoportnak legyen lehetősége tárgyévben elvégzendő ellenőrzési témáihoz szorosan kapcsolódó, aktuális jogszabályváltozásokat ismertető és annak végrehajtását magyarázó szakmai előadáson részt vennie. A belső kontrollrendszer hatékonysága növelése érdekében többféle ellenőrzési módszer alkalmazása, valamint az ellenőrzési típusokon belül, több teljesítmény és rendszerellenőrzés lefolytatása a szabályszerűségi, pénzügyi ellenőrzéseken felül.”

A belső ellenőrök tanácsadói kapacitásait 2021-ben az intézményvezetők nagyobb része (64%) igénybe vette, mely az előző évi adatahoz (71%) képest csökkenést mutat.

A tanácsadói tevékenység lehetőségével élő intézmények (14) esetében fele – fele arányban volt jellemző a szóbeli (7), illetve a szóbeli és/vagy írásbeli (7) igénybevétel, további 8 intézménynél (Alacskai Úti, Baross Utcai, Kútvölgyi Úti, Gödöllői és Vámosmikolai Idősek Otthona, Budapesti Történeti Múzeum, Budapest Főváros Levéltára, FÖRI) a belső ellenőr dokumentáltan nem végzett tanácsadói tevékenységet.

Az alábbi felsorolás jól mutatja, hogy a tanácsadói tevékenységet igénylő vezetők igen széles körben támaszkodtak a belső ellenőrök ismereteire.

A leggyakrabban előforduló témák:

- kontrollrendszerek működtetése az ellenőrzések kapcsán,
- a gazdálkodási adminisztrációs rendszer karbantartása,
- szervezeti egységek munkájának összehangolása,
- a beszerzési, kivitelezési tevékenységhez kapcsolódó rendellenes működés felderítése, a szabályos, hatékony megvalósítás érdekében módszertani javaslatok,
- szabályzatok felülvizsgálata, módosításának előkészítése,
- szabályzatok összehangolása,
- egyes folyamatok kialakítása,
- a folyamatszabályozási tevékenység fejlesztésének és az ellenőrzési nyomvonalak elkészítésének támogatása,
- jogszabályi változások, értelmezések, gyakorlatban történő alkalmazásának kérdéseiben,
- mérlegképes továbbképzéssel kapcsolatos tájékoztatás,
- ellenőrzési nyomvonal tervezet véleményezése,
- leltározási, selejtezési, iratkezelési kérdések,
- belső kontrollrendszerrel kapcsolatos kérdések,
- élelmezési kérdések (idős otthonokban),
- munkakör átadás-átvétel véleményezése.

Az éves jelentésekben olvasható, hogy a belső ellenőrzési vezetők a Bkr. 22. § (2) bekezdés b) pont előírásának megfelelően, az 50. § (2) bekezdésében előírt tartalommal **általában vezették a 2021. évben lefolytatott belső ellenőrzések nyilvántartását.**

A **külső ellenőrzésekkel** kapcsolatos nyilvántartási kötelezettség (Bkr. 14. §) teljesítéséről **14 intézmény** (61 %) **beszámolója tartalmazott adatot**, továbbá 4 intézmény (Pesti Úti Idősek Otthona, Budapest Főváros Levéltára, Étkeztetési Szolgáltató GSZ, Romano Kher Roma Művelődési Ház) erről külön beszámolót is küldött.

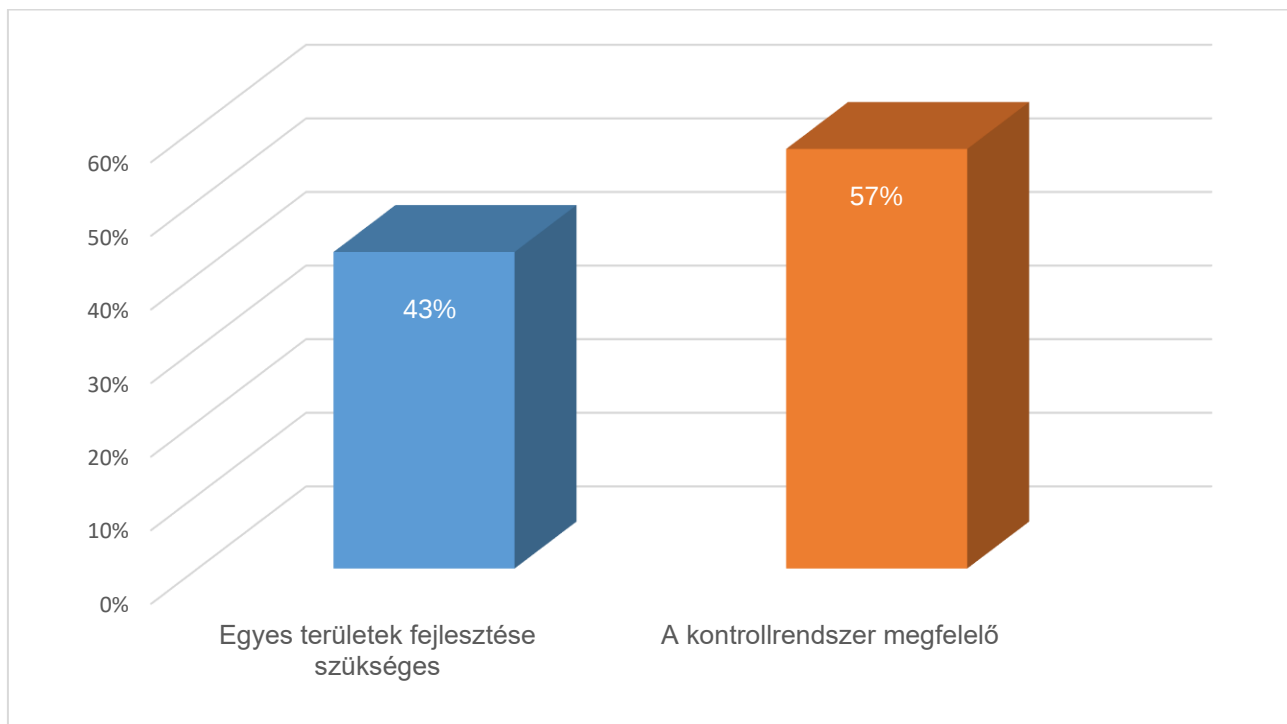
A külső ellenőrzések között szerepelt például:

- Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal BEO ellenőrzései
- Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság tűzvédelmi hatósági ellenőrzése
- Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal fenntartói, szakmai ellenőrzése
- ÁSZ vizsgálatai
- Budapest Főváros Kormányhivatala Szociális és Gyámügyi Osztály ellenőrzései
- Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Osztály ellenőrzései
- Nemzeti Adó- és Vámhivatal ellenőrzései
- Budapest Főváros Kormányhivatal Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztály ellenőrzései
- Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal ellenőrzései
- Pest Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály ellenőrzései

4. A belső kontrollrendszer működésének értékelése

Az intézmények belső ellenőrzése – a belső kontrollrendszer egyes területeinek gyengeségei mellett – **az intézmények tevékenységét és célját a szabályszerűséggel, szabályozottsággal, valamint a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség követelményeivel összhangban lévőnek, továbbá a működést veszélyeztető csalás, korrupció esetleges elkövetésének felfedését biztosítottak** ítélte.

A belső kontrollrendszer értékelése során **az intézmények jelezték**, hogy szükséges a kontrollrendszer **egyes elemeinek fejlesztése.**

A kontrollrendszer értékelésekor az alábbiakat rögzítették a beszámolókbán:

- a belső ellenőrzés folyamatosan kiemelt szempontnak tartja és ösztönzi az intézmény vezetését a belső kontrollrendszer folyamatos fejlesztésére;
- kiemelt figyelmet kell fordítani az ellenőrzési nyomvonalak kiterjesztésére és rendszeres aktualizálására, valamint az információs és kommunikációs, illetve monitoring rendszer hatékonyabb működtetésére;
- az ellenőrzési nyomvonal vonatkozásában a kontrollpontok tagoltságának bővítése javasolt;
- az intézményi kontrollkörnyezet nem minden területe minősíthető teljes körűen szabályozottnak;
- az ajánlások és javaslatok nyilvántartására nem működik adatbázis rendszer;
- az integrált kockázatkezelés a szakmai folyamatokra nem terjed ki;
- A belső kontrollrendszer szabályai még mindig nem feleltek meg teljes körűen az összes jogszabályi követelménynek.
- A belső kontrollrendszer gyakorlati hiányosságait jelzik egyes területeken a nyilvántartások vezetésében jelentkező hiányosságok, amelyek oka a nem megfelelő szabályozás, információ átadás hiánya és az ellenőrzési pontok működtetésének elégtelensége.
- a kontrollkörnyezet működtetésének részeként folyamatos a szabályzatok felülvizsgálata;
- az előírt szabályzatokkal rendelkeznek, viszont aktualizálásuk nem minden esetben történik meg;
- a kontrollrendszerek működtetése nem minden esetben volt megfelelő, több területen előfordul vezetői és folyamatba épített kontrollpontok hiánya;
- a szervezeti integritást sértő események kezelésének eljárásrendje hiányos, szerkezete nem követi az előírásokat, felülvizsgálata szükséges;
- nincs dokumentumkezelő elektronikus rendszer, az iktatás papír alapon történik;

- a szervezeti folyamatok kialakításának hiányossága miatt a belső kontrollrendszer nem megfelelő, minden elemében vannak apróbb hibák.

Az Étkeztetési Szolgáltató Gazdasági Szervezet arról adott tájékoztatást, hogy a GSZ vezetői ellenőrzéssel szabálytalan pénzkezelési gyakorlatot tárt fel, amelynek következményeként a GSZ igazgatója 1 fő megbízott munkatársat a pénz megtérítésére kötelezte és elbocsátotta a szervezettől.

A Kamaraerdei Úti Idősek Otthona jelezte, hogy a COVID járvány alatt korábban nem tapasztalt mértékű távollét idején a munkaköri leírásokban rögzített helyettesítési rend nem volt mindig tartható, mivel sok esetben a helyettes helyettese is távol maradt. A fentiek miatt a különleges működési rend esetére egyedi vezetői Intézkedés született.

Fentieket is figyelembe véve elmondható, hogy

- az intézmények belső szabályzatai a működés főbb területeit lefedték, a feladat-, hatás- és felelősségi köröket a vonatkozó szabályzatokban, illetve a munkaköri leírásokban meghatározták. A szabályzatokat többségében felülvizsgálták, a szükséges módosításokat – jogszabályváltozás, tevékenység változás, egyéb ok miatt – elvégezték. Összességében a kialakított **kontrollkörnyezetet megfelelőnek minősítették**, de a beszámolók a terület **fejlesztésének szükségességét is rögzítették** (belső szabályozások hiányosságai, aktualizálásuk elmaradása). A jogszabálykövetés a gyakori szabályozóváltozások miatt fokozott terhet jelent a belső szabályozásban, aminek átmenetileg eredménye a gyakorlat és a szabályozás aszinkronja;
- a beszámolók tartalmazták, hogy **az intézményi integrált kockázatkezelési rendszert kialakították**. Az intézményekben a **kockázatok meghatározása és elemzése** esetenként nehézkesen működött, illetve a kockázatok kezelése esetleges volt;
- a **kontrolltevékenységek** – a beszámolókból foglaltak szerint – az intézményi szervezeti hierarchia minden szintjén és minden működési területén **megjelentek**. A tevékenységekre vonatkozóan biztosítva voltak a folyamatba épített és vezetői kontrollok.

Az intézmények az alábbi feladatok, tevékenységek elkülönítéséről számoltak be:

- pénzügyi döntések dokumentumainak elkészítése,
- a pénzügyi kihatású döntések célszerűségi, gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi szempontú megalapozottsága,
- a költségvetési gazdálkodás során az előzetes és utólagos pénzügyi ellenőrzés, a pénzügyi döntések szabályszerűségi szempontból történő jóváhagyása, illetve ellenjegyzése,
- a gazdasági események elszámolásának (a hatályos jogszabályoknak megfelelő könyvvizetés és beszámolás) kontrollja.

A belső szabályzatokban a felelősségi köröket meghatározták.

- az **információ és a kommunikáció** eljárásrendjét, a belső és külső kapcsolattartást, az információk átadásának rendszerét – a beszámolók tanúsága szerint – az intézmények belső szabályzataiban

meghatározták. A különböző információtovábbítási technikák (pl. szóbeli, telefon, e-mail, hirdetőtábla) az akadálymentes és a gyors kommunikációt szolgálták és alkalmasak voltak arra, hogy mind a belső, mind a külső információk a megfelelő időben eljussanak az illetékes kollégához, illetve szervezeti egységhez. A vezetői értekezletekkel, munkacsoportokkal, esetmegbeszélésekkel is gondoskodtak a megfelelő, gyors információáramlásról;

- **az intézményekben kialakított volt a monitoring rendszer**, mely az operatív tevékenységek keretében megvalósuló folyamatos és eseti nyomon követésből (a vezetői ellenőrzés feladatait, a jelentéstételi kötelezettségeket szabályzatok, valamint az ellenőrzési nyomvonalak tartalmazzák), valamint az operatív tevékenységektől függetlenül működő belső ellenőrzésből állt. Ezek keretében követték nyomon a célok megvalósítását.

C/ Összefoglaló a társaságok belső ellenőrzési tevékenységéről

A Fővárosi Önkormányzat többségi befolyása alatt álló gazdasági társaságok jelentős része jogszabályban előírtak szerint belső kontrollrendszer működtetésére kötelezett. A belső ellenőrzési tevékenység kialakításánál a szervezetek vezetői - abból a célból, hogy az általuk kiépített és működtetett pénzügyi irányítási és kontroll rendszerek megfelelőségéről bizonyosságot szerezhessenek - **kötelesek figyelembe venni a Takarékos törvény 7/J. §, a Gtbr., az Áht. 69/A. §, valamint a Bkr. vonatkozó előírásait.**

A jogszabályok által belső ellenőrzés kialakítására és működtetésére nem kötelezett néhány társaságnál a külső és belső szabályozások betartásának ellenőrzését – a folyamatba épített ellenőrzésen túl – a tulajdonosi kontrollt gyakorló Felügyelő Bizottságok és a könyvvizsgálók látták el.

A társaságok életére jelentős hatást gyakorolt a Takarékos törvény 7/J. §-ának beiktatása, mely 2020. január 1-vel vált hatályossá. Az abban foglaltak alapján a Fővárosi Önkormányzat egyes kizárólagos és résztulajdonában lévő – a Takarékos törvényben szereplő kritériumoknak megfelelő - gazdasági társaságai belső kontrollrendszert kötelesek működtetni. Az a gazdasági társaság, amely a kritériumoknak nem felel meg, a tulajdonosi joggyakorló vagy a felügyelőbizottság javaslata alapján alkalmazhatja és működtetheti a 7/J. § szerinti kontrollrendszert. A törvénymódosítás végrehajtásával kapcsolatos részletes szabályokat tartalmazó 2020. január 1-vel hatályba lépő Kormányrendeletben (Gtbr.) foglaltakat 2021. január 1. napjától kellett alkalmazni. A belső kontrollrendszer kialakításához és működtetéséhez a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter és a pénzügyminiszter közösen, 2021. január 1-i hatállyal Irányelvet adott ki, továbbá a 2021 februárjában közzétett „KÉZIKÖNYV a köztulajdonban álló gazdasági társaságok részére a belső kontrollrendszer kialakításához és működtetéséhez” elnevezésű útmutató segítséget nyújt a köztulajdonban álló gazdasági társaságok számára az Irányelvben foglaltak megfelelő alkalmazásában. A 7/J. § előírásai szerint a köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője gondoskodik a belső ellenőrzési funkció kialakításáról, megfelelő működtetéséről és függetlenségének biztosításáról. A Takarékos törvény és a Gtbr. a társaságok felügyelő bizottságai részére számos jogot és kötelezettséget biztosít a belső ellenőrzés feladatellátásához kapcsolódóan, többek között a felügyelő bizottság a belső ellenőrzést végző személy vagy szervezeti egység tevékenységére vonatkozóan megtárgyalja és jóváhagyja az éves ellenőrzési beszámolóját. A köztulajdonban álló gazdasági társaság vezetője az éves ellenőrzési jelentést tájékoztatásul megküldi a társaság legfőbb szervének.

A Kormány törvényi felhatalmazása alapján **a Bkr. személyi hatálya 2016. január 1-től kiterjedt a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetekre** azzal, hogy számukra a Bkr. kontrollrendszert meghatározó 1-10. §-ait kell alkalmazni és a költségvetési szerv vezetőjén a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezet első számú vezetőjét kell érteni (vezető tisztségviselőjét, vagy a vezető tisztségviselőkből álló testület vezetőjét).

Az Áht. 1. § 12. pontja nevesíti a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezet fogalmát. Ennek alapján minisztériumi közleményben tették közzé a kormányzati szektorba sorolt szervezetek körét.

A Budapest Főváros Önkormányzata által alapított kormányzati szektorba sorolt társaságoknál, amelyekre a Gtbr. hatálya 2021. január 1-től nem terjedt ki, a Bkr. 1-10. §-ban foglaltakat alkalmazták és 2021-ben foglalkoztattak belső ellenőröket.

A BEO 2022. év elején küldött megkeresését követően a fővárosi társaságok vezetőitől megérkeztek a társaságoknál 2021. évben végzett belső ellenőrzési tevékenységről szóló tájékoztatások.

A főjegyző részére 29 társasági tájékoztató érkezett, melyből négy társaság (Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft., ENVIRODUNA Beruházás Előkészítő Kft., Budapest Sportszolgáltató Központ Közhasznú Nonprofit Kft., Fővárosi Autópiac Kft./Budapest Vásárcsarnokai Kft. mint a Csarnok és Piac Igazgatóságot befogadó fővárosi önkormányzati gazdasági társaság) arról adott számot, hogy 2021-ben nem volt kötelezett belső ellenőrzés megszervezésére és működtetésére. A Budapesti Sportszolgáltató Központ Közhasznú Nonprofit Kft. jelezte, hogy a társaság szervezetén belüli ellenőrzési feladatait az ügyvezetőnek közvetlenül alárendelt gazdasági igazgató és a jogtanácsos látta el, amin 2022-ben változtatni szeretnének és megfontolják belső ellenőr megbízását.

Mindezek figyelembevételével az értékelés során 25 belső ellenőrzési beszámoló tartalma került feldolgozásra.

A tájékoztatást küldő gazdasági társaságok többsége a Gtbr. 24. § (1) bekezdésében meghatározott tartalommal, illetve a BEO által megadott szempontok figyelembevételével állította össze az éves belső ellenőrzésről szóló tájékoztatóját.

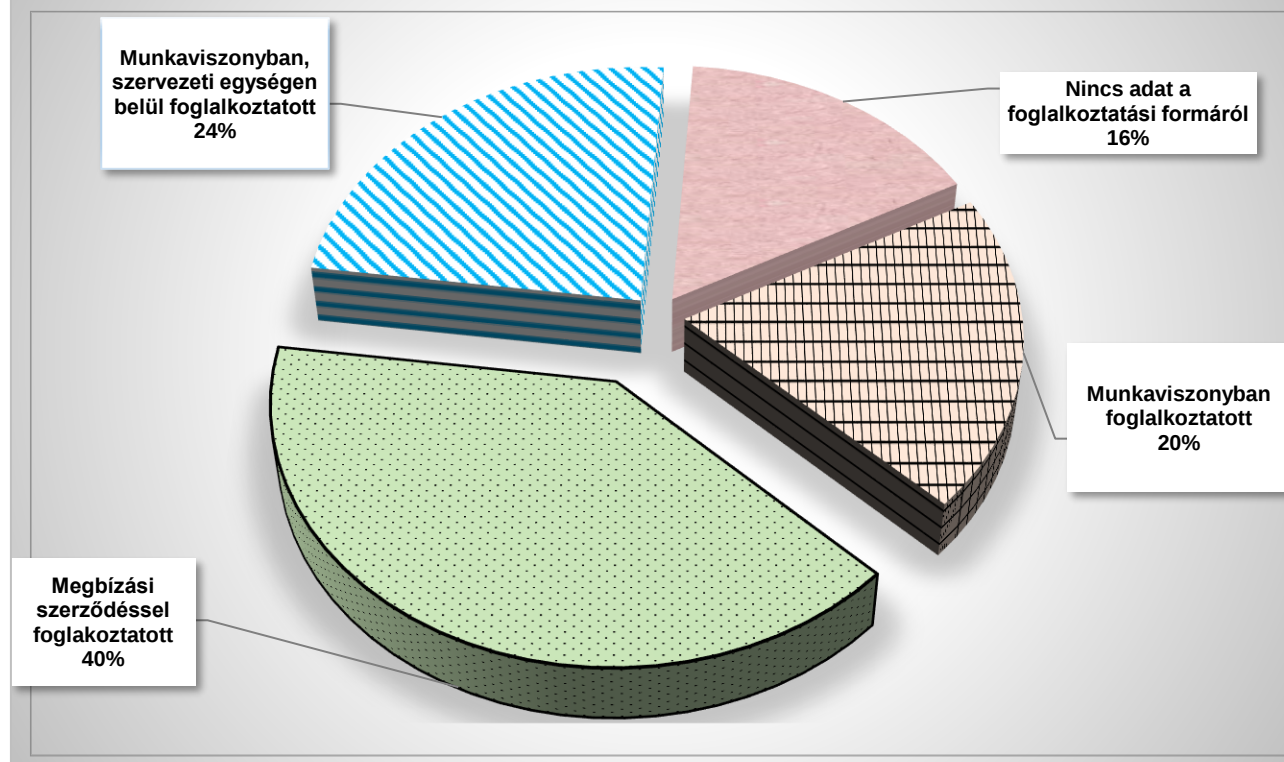
A társaságok többségénél a tájékoztatót/éves ellenőrzési jelentést a társaság Felügyelő Bizottsága megtárgyalta és elfogadta, más esetekben jelezték, hogy ez későbbi időpontban fog megtörténni.

A tájékoztatókban rögzített ellenőrzési tevékenységek főbb jellemzőit a következőkben foglaljuk össze.

1. Humánerőforrás ellátottság

A belső ellenőrzés megszervezésére és működtetésére kötelezett társaságok mindegyike foglalkoztatott belső ellenőrt. A társaságok 24 %-ánál (6 szervezet: BKV Zrt., BKK Zrt., BVH Zrt., Fővárosi Vízművek Zrt., BKM Zrt., Budapest Közút Zrt.) a belső ellenőrzést szervezeti egység, 20 %-ánál (5 szervezet) munkaviszonyban álló belső ellenőr végezte és további 40 %-nál (10 szervezet: elsősorban kulturális társaságok) ezt a feladatot külső szolgáltatóval látták el. A társaságok 16 %-a (4 szervezet: FCSM, Budapest Film Zrt., Katona József Színház, Budapest Bábszínház Nonprofit Kft.) nem tett említést a belső ellenőr foglalkoztatásának formájáról. A humánerőforrás foglalkoztatásbeli megoszlását a következő diagram szemlélteti.

Humánerőforrás ellátottság a társaságoknál

A társasági tájékoztatókban a belső ellenőrök képzettségét és gyakorlatát megfelelőnek minősítették, amely lehetővé tette az ellenőrzési feladatok szakszerű elvégzését.

A belső ellenőrt foglalkoztató társaságok közül 7 társaság tájékoztatója nem tartalmazott arról adatot, hogy a belső ellenőrei a belső ellenőri névjegyzékben szerepelnek-e („**regisztrált**” belső ellenőrök).

A társasági tájékoztatók nagyobb részében (18 tájékoztató) rögzítették, hogy a belső ellenőri feladatokat ellátók között több regisztrált belső ellenőr, illetve a szükséges végzettséggel (pl.: könyvvizsgálói, közbeszerzési, mérlegképes könyvelői szakképzettséggel) rendelkező munkatárs volt, továbbá a regisztrációhoz szükséges kötelező képzéseket teljesítették, illetve egyéb szakmai előadásokon, továbbképzéseken, iskolarendszerű oktatásban is részt vesznek.

A belső ellenőrök szakmai és funkcionális függetlensége mind a feladatkörükben, mind a szervezeti elhelyezkedésükben (FB irányításával, ellenőrzésével végzett tevékenység, szervezetileg közvetlenül a vezérigazgató/ügyvezető alatt) **biztosított volt**.

A belső ellenőrzés végrehajtását akadályozó tényezőkről 4 társaság számolt be, 18 társaság nemleges választ adott, továbbá 3 beszámoló erre vonatkozóan nem tartalmaz információt. Többen jelezték, hogy a pandémia miatti korlátozó intézkedések áthidalása online kapcsolattartással és elektronikus adatszolgáltatással került megoldásra. Akadályozó tényezőként a társaságok a következőket említették:

- az év közben soron kívül elrendelt vizsgálatok,
- a BKM Nonprofit Zrt. megalakulása, a tagvállalatok beolvadása, menedzsmentbeli és stratégiai változások,

- a BKK Zrt. belső ellenőrzési vezetője szinte a vizsgálatok felében közreműködött vizsgálóként, ezáltal a vezetői, ellenőrzési, irányítási funkciók ellátásában korlátozottan tudott részt venni,
- a pandémia miatti kizárólagos elektronikus ellenőrzés, valamint a sorozatos megbetegedések.

A társaságok nem számoltak be 2021-ben történt összeférhetlenségi esetekről.

2. Az ellenőrzési feladatok megvalósításának értékelése

A belső ellenőröket foglalkoztató 25 társaság tájékoztatója közül 20 társaság adott számszerű adatot a 2021. évben elvégzett ellenőrzésekről. Ezek a társaságok 166 db ellenőrzés elvégzéséről számoltak be, ami átlagosan 8,3 db vizsgálatot jelentett társaságonként. (Az előző évi adat 7,1 db vizsgálat volt.) Az elvégzett ellenőrzések számát nem tartalmazza a Budapest Esély Nonprofit Kft., a Budapest Film Forgalmazó és Moziüzemi Zrt., az Örkény István Színház Nonprofit Kft. és a Radnóti Miklós Színház Nonprofit Kft. belső ellenőrzési beszámolója. Egy társaság (Katona József Színház Közhasznú Nonprofit Kft.) arról adott tájékoztatást, hogy „a belső ellenőrzési tétel a járvány miatt aktualitásukat veszítették”, de nem közölte sem a tervezett, sem az elmaradt ellenőrzések számát. Ez utóbbi 5 szervezet nem került figyelembevételre az átlag kiszámításánál.

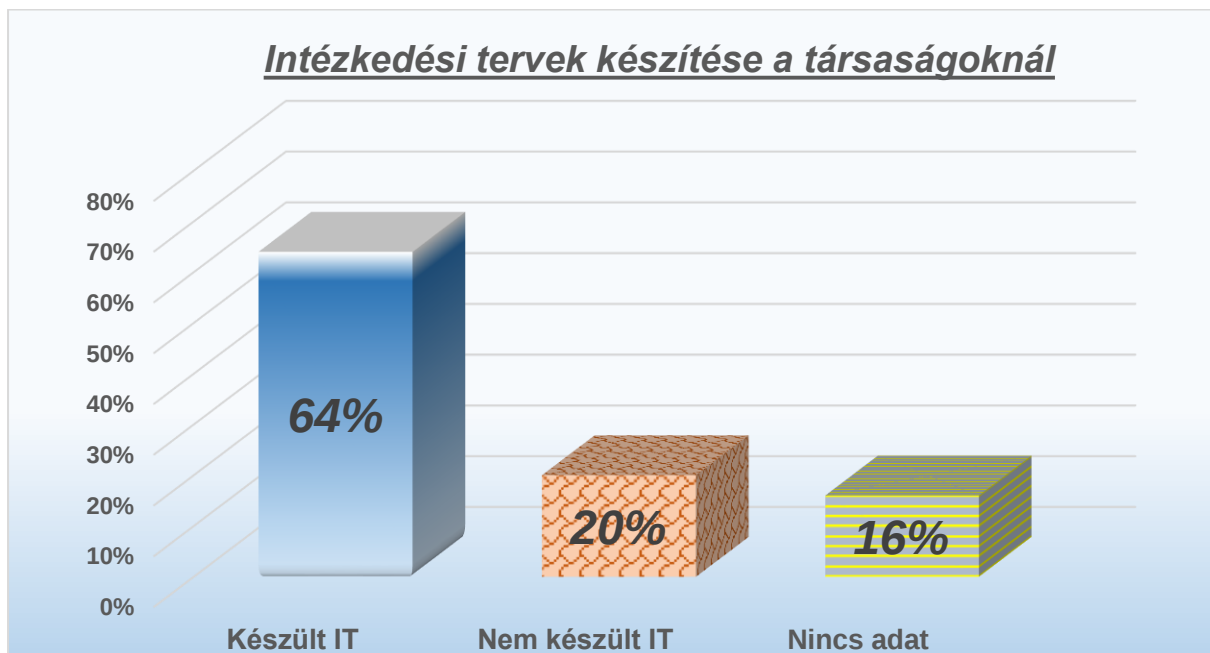
A vezetők által soron kívül elrendelt ellenőrzések átlagos száma az előző évi 0,9 db-ról 1,8 db-ra növekedett. Elmaradt ellenőrzés – a fent említetten túl – a tájékoztatók szerint nem volt.

Az ellenőrzések többsége, 64 %-a szabályszerűségi vizsgálat volt, de meg kell említeni a pénzügyi ellenőrzések mintegy 11 %-os arányát, és a rendszer ellenőrzések közel 10 %-os arányát is. A fennmaradó 15 %-ot a teljesítmény (7 %) és egyéb ellenőrzések teszik ki. Az egyéb ellenőrzések között fele-fele arányban (4-4 %) műszaki és utóellenőrzés volt.

A jelentéstervezeteket az ellenőrzött szervezetekkel megismertették és véleményeztették, melynek időigénye jelentős eltéréseket mutat és akár hosszú átfutási idővel is történhet.

A lezárt jelentéseket a társaságok vezetői és felügyelő bizottságai kapták meg jóváhagyásra.

A belső ellenőröket foglalkoztató társaságok tájékoztatóinak 64 %-ában rögzítették, hogy az ellenőrzések során születtek olyan javaslatok, melyekre az ellenőrzött szervezeti egységek intézkedési terveket készítettek, 20 % esetében nem született ellenőri javaslat, vagy azonnal kijavították a feltárt hibát, ezért nem készültek IT-k, illetve 16 % nem tartalmazott erre vonatkozó adatot.

A tájékoztatók arról is beszámoltak, hogy az intézkedési tervek végrehajtását a belső ellenőrök figyelemmel kísérték, esetenként utóellenőrzéssel vizsgálták. Néhány esetben az intézkedési tervekben foglalt feladatok végrehajtását 2022-ben realizálják.

További eljárást (büntetőjogi, szabálysértési, kártérítési, munkajogi) **igénylő intézkedés** kezdeményezéséről 2 tájékoztató tartalmazott adatot.

- A BKK Zrt.-nél a belső ellenőrzés 2021. évben, 1 olyan vizsgálatot végzett, amelyek során felmerült a jogellenes magatartás, ez „A BKK Zrt. Kommunikáció szervezeti egysége által 2019-2020. években kötött szerződések vizsgálata” tárgyú ellenőrzés volt. Ebben javaslatot tettek a Humánerőforrás igazgatóság részére arra vonatkozóan, hogy vizsgálják meg a feltárt magatartások elkövetőivel/mulasztóival szemben lehet-e munkajogi intézkedést alkalmazni, felelősségre vonási eljárást kezdeményezni. A Belső ellenőrzés vizsgálata alkalmával az érintett szervezeti egység vezetője már nem volt a Társaság alkalmazásában, ezért a levelezési rendszerében található e-mailekből rekonstruálták a történeteket. Tétélesen ellenőrizték a rendelkezésre álló levelezéseket, dokumentációkat, valamint azok alapján tárták fel a folyamatok lépéseket.
- A BFVK Zrt.-nél szervezeti integritást súlyosan sértő - büntető eljárás megindítására okot adó - cselekmény a tárgyévben 2 db volt. Mindkét esetben csalók éltek vissza Társaság nevével. Fegyelmi eljárást egy ízben indítottak, azonban a kivizsgálás alatt az érintett munkavállaló munkaviszonya saját kezdeményezésére megszűnt, így a fegyelmi eljárást lezárták.

Több tájékoztató tartalmazta, hogy az ellenőrzések során ellenőrzést követő értékelő lapot, vagy elégedettségki kérdőívet, illetve ellenőrzési listát alkalmaztak.

A belső ellenőrzőket foglalkoztató társaságok tájékoztatóinak 16 %-a (4 társaság: Katona József Színház Nonprofit Kft., Budapest Esély Nonprofit Kft., Fővárosi Vízművek Zrt., BKK Budapesti Közlekedési Központ Zrt.) a **külső ellenőrzések** megtörténtéről is tartalmazott adatot.

A Fővárosi Vízművek Zrt.-nél a független belső ellenőrzési vizsgálatok és a vezetői ellenőrzések mellett 2021-ben 38 külső szerv végzett ellenőrzést. A többi három társaság külső ellenőrzésként a Főpolgármesteri Hivatal Belső Ellenőrzési Osztályát nevesítette.

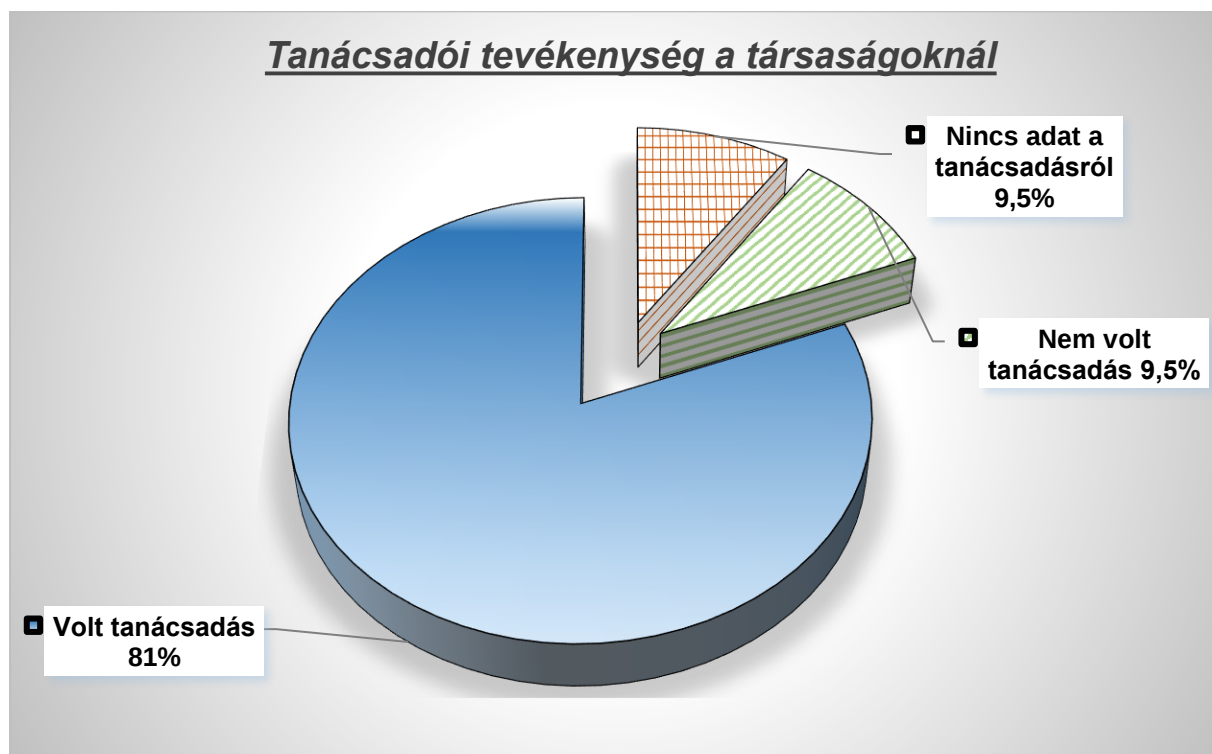
A Fővárosi Vízművek Zrt. beszámolt könyvvizsgálatról és vállalati audit megtörténtéről is.

A belső ellenőrzést végző **társaságok 72 %-a az elvégzett ellenőrzésekről vezet valamilyen nyilvántartást**, illetve az ellenőri javaslatok alapján meghatározott intézkedések megvalósulását is nyomon követik, a többi tájékoztató nem rögzített adatot az ellenőrzéseket, megállapításokat, javaslatokat és intézkedéseket tartalmazó nyilvántartások vezetéséről.

A tanácsadói kapacitásokat a társaságok vezetői 2021-ben az előző évnél kisebb mértékben vették igénybe. 2021-ben a társaságok 81 %-a élt a lehetőséggel, míg 2020-ban ez az arány 85 % volt.

A beszámolók közül négy társaság nem közölt információt a tanácsadó tevékenység végzéséről, további négy társaságnál pedig arról adtak számot, hogy a belső ellenőr nem végzett tanácsadói tevékenységet. A többi **17 jelentés tartalmazott információt tanácsadói tevékenység végzéséről**, melyen belül a kizárólag szóbeli tanácsadás (9 szervezet) kicsit többször fordult elő, mint a szóbeli és írásbeli (8 szervezet) forma.

Volt olyan társasági tájékoztató, melyben rögzítették, hogy a társaság vezetői szinte folyamatosan, minden területre kiterjedően igényelték a belső ellenőrzés tanácsadói tevékenységét.

Tanácsadói feladatellátás általában az alábbi témákban történt:

- belső szabályozások, kiemelt társasági dokumentumok bevezetés előtti véleményezése, szabályozások összhangjának javítása, kiemelendően a Takarékos törvény változása miatt
- kontrollrendszer fejlesztése (kockázatértékelés gyakorlati végrehajtásának támogatása, a kockázatok felmérése és elemzése területén a már kialakított rendszer fejlesztésében és a megvalósítás lehetséges módjaiban segítségnyújtás, a Takarékos törvény és a Gtbr. előírásainak megjelenítése az ellenőrzési nyomvonalban),
- kockázatmenedzsment tevékenység támogatása,
- a megfelelési funkció működésének segítése,
- adott területtel (pl.: közzététellel, adatkezeléssel) kapcsolatos jogszabályok értelmezése,
- jogszabályi változások értelmezése,
- számviteli, pénzügyi, adózási kérdések megválaszolása,
- különböző szakmai anyagok összeállításához segítség,
- bejelentett visszaélési gyanúk értékelése,
- munkaerőgazdálkodással kapcsolatos tanácsadás,
- az online munkavégzés kapcsán a munkavégzési morál kezelésére megoldási lehetőségek felkutatása, javaslattevés,
- az online előadások elszámolásának nyilvántartására vonatkozó tanácsadás,
- költséggazdálkodást érintő kérdések,
- a gazdasági folyamatok hatékonyságának növelése és racionalizálása érdekében javaslattevés,
- IT-k készítéséhez segítség nyújtás,
- a BEO és külső szervek által végzett ellenőrzésekkel kapcsolatos koordináció.

3. A belső kontrollrendszer működésének értékelése

A belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése tekintetében a Takarékos törvény 2020. január 1-től hatályos 7/J. §-a, valamint a végrehajtására kiadott Kormányrendelet (Gtbr.) jelentős változást hozott. A jogi környezet hivatkozott változásai jelentősen érintették a társaságok 2021. évi tevékenységét, mert ettől az évtől a belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése a Takarékos törvényben szereplő kritériumoknak megfelelő gazdasági társaságok számára kötelezővé vált.

A belső kontrollrendszer és azok elemeinek értékelését a belső ellenőrzési tevékenységet folytató 25 társaság tájékoztatóinak mindegyike tartalmazta.

A kontrollrendszer működését a többség (14 társaság - 56 %) **megfelelőnek ítélte**, mert a működés eredményességét és hatékonyságát, a pénzügyi beszámolók megbízhatóságát és az alkalmazandó külső és belső szabályozások betartását biztosították.

Az egyes elemek fejlesztésének szükségességét ezek a tájékoztatások is tartalmazták, tekintettel arra, hogy az ellenőrzések többségében állapítottak meg és rögzítettek a belső kontrollrendszer erősítésére vonatkozóan javaslatot.

A tájékoztatók 40,0 %-ában (10 társaság) **a kontrollrendszer egyes elemeinek fejlesztési szükségességét jelezték és a konkrét területeket is megjelölték.** (Pl.: kontrollkörnyezet fejlesztése a szabályzatok aktualizálása, működési folyamatok pontosabb leírása által, az információáramlás területén a közérdekből nyilvános adatok közzététele, az integrált ügyviteli rendszer fejlesztése, a belső ellenőrzés tanácsadói potenciáljának jobb kihasználása, a vezetői és a folyamatba épített ellenőrzések erősítése, a folyamatokban a kontrollpontok számának emelése, a kockázati leltár felülvizsgálata, szükség szerinti kiegészítése)

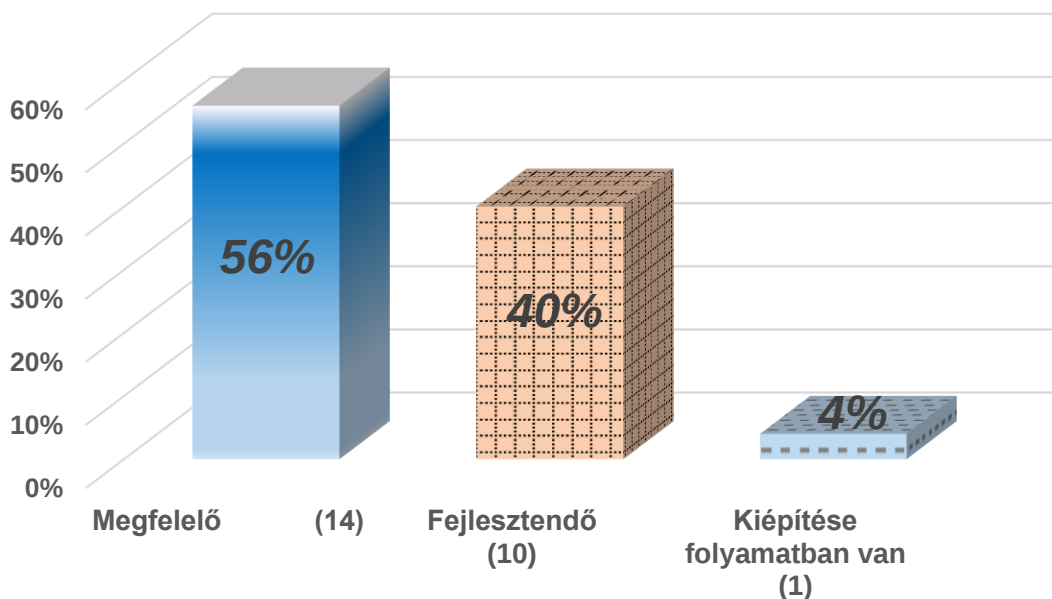
Több tájékoztatóban kiemelték, hogy a kontrollrendszer fejlesztése egyre nagyobb figyelmet kap.

Egy társaság (4 %) jelezte, hogy a kontrollrendszer kiépítése még nem valósult meg maradéktalanul, mert a szétválásból eredő kezdeti nehézségek továbbra is problémát jelentenek. Az alaptevékenység és az azt támogató működési-gazdálkodási folyamatok belső kontrollrendszerét a belső szabályzatok, az irányítási és ellenőrzési rendszer, valamint a munkaköri leírások biztosítják. A folyamatok meghatározása és dokumentálása a vezetői és a folyamatba épített rendszer részeként az ellenőrzési nyomvonalak dokumentálása révén valósul meg. Ezek kialakítása folyamatban van. A gyakorlatban a rendszer elkezdte működését, bár dokumentálása, kiépítése még hiányos. A feladatellátáshoz szűkösen ugyan, de rendelkezésre áll a humán erőforrás.

Jó gyakorlat kiépítéséről, fejlesztéséről is történt beszámolás:

- A társaság részére külső szolgáltató által biztosított webfelületen 2021-ben kialakításra került a „Szabályzástár”, így minden belső és külső társasági norma könnyen áttekinthetően, egyetlen és egységes informatikai eszközön van kezelve. (BFVK Zrt.)
- Egy másik társaság, a Budapesti Nagyban Piac Zrt. is 2021-ben fejlesztette a belső szabályzatok megjelenítésének felületét, a szabályzatok belső kommunikációjának módját, továbbá a jogszabályfigyelés rendszerét.
- A Takarékos törvény és a Gtbr. alapján megfelelési tanácsadó, vagy a megfelelést támogató szervezeti egység látja el az integritási, a korrupciós és visszaélés gyanús események kezelésével kapcsolatos feladatokat. (Budapesti Nagyban Piac Zrt., BKV Zrt.)
- Az etikus működést és a jogszabályoknak való megfelelést célul kitűző szervezeti kultúra jött létre, az etikai elvárások meghatározottak, ismertek és elfogadottak, Etikai kódex került kiadásra. (FCSM Zrt., BKK Zrt.)
- A jelentősebb létszámváltozás okán a korábbinál nagyobb figyelmet fordítanak a szükséges mértékű belső oktatásokra. (Fővárosi Vízművek Zrt.)
- A kontrolltevékenység részeként szakterületi ellenőrzési Munkatervet kell összeállítani, mely alapján területenként meghatározásra kerültek azon tevékenységek, amelyeket a munkafolyamatba épített és vezetői ellenőrzés érint. Az így kiépített ellenőrzési rendszer és annak folyamatos nyomon követése, monitoringja az első védelmi vonal aktív szerepét bizonyítja. Az elvégzett ellenőrzések tapasztalatairól, a megtett intézkedésekről összefoglaló jelentés készült. (BKV Zrt.)

A belső kontrollrendszer működésének értékelése a társaságoknál

A **kontrollkörnyezet** kialakítása során a feladatok és célok teljesítéséhez, a megfelelő működés biztosításához meghatározták és szabályozták a szükséges folyamatokat és azok összetevőit, meghatározták és kialakították a folyamatok ellátását leghatékonyabban támogató szervezeti struktúrát, továbbá rögzítették a felelősségi, hatásköri viszonyokat, a szükséges humán erőforrásokat, a képzettségi, képességi és etikai követelményeket, valamint a külső kapcsolatokat.

A jogszabályváltozásokkal érintett társaságoknál az új előírásoknak megfelelően aktualizálták, illetve alakították ki a belső működés szabályait. A szervezeti struktúra változásai időnként nehézséget okoztak, a szabályozások aktualizálása esetenként elmaradt, vagy késlekedett.

A belső szabályozások munkatársakkal történő megismertetésére figyelmet fordítottak.

A társaságoknál megtörtént a kockázatok azonosításának, kiértékelésének, a szervezet kockázatterzékenységének, kockázattűrés megállapításának és a kockázatok bekövetkezése esetén a „válaszok” kialakításának a **meghatározása, rendszerbe foglalása**.

Egy-egy társaságnál a kockázatkezelésre szoftvert alkalmaztak, folyamatkatalógust készítettek, folyamatmenedzsment rendszert használtak, vagy megtörtént a folyamatszabályozási tevékenység, ellenőrzési nyomvonalak elkészítése, integrált kockázatkezelési felelős kijelölése, Kockázatértékelési Munkacsoport, kontrolling iroda létrehozása. Egy társaságnál a kockázatkezelési tevékenységet az ISO rendszeren belül fejlesztik.

A **kontrolltevékenységeket** a társaságok szabályzatai, kézikönyvei, az ellenőrzési nyomvonalak és folyamatleírások tartalmazták. Ezekben rögzítették a tevékenységek, feladatok, valamint az azok

végrehajtásáért felelős szervezet megnevezését, az ellenőrzési pontokat és a végrehajtást igazoló dokumentumokat.

A kontrolltevékenység alkalmazott elemei különösen a feladatkijelölés, az engedélyezés, az igazolás, az egyeztetés, a felülvizsgálat, a jóváhagyás, illetve a pénzügyi folyamatokban a kötelezettségvállalás, teljesítésigazolás, érvényesítés, utalványozás rendje, melyeket a belső szabályozók szintén tartalmaztak.

A kontrolltevékenységek – a tájékoztatások szerint – **biztosították a külső és belső szabályozásokban foglaltak betartását, elősegítették a vezetői utasítások végrehajtását, felügyeletét.**

Ahol a kontrolltevékenységeknél hiányosságokat tártak fel, ott megtörtént a kontrollpontok megerősítése. **A hiányosságokkal kapcsolatban megfogalmazott javaslatokra intézkedés történt.**

A szervezetek külső és belső **kommunikációját** a társaságok jelentős része megfelelőnek értékelte. A tájékoztatókból kitűnt, hogy a szervezeten belül fentről lefelé, lentől felfelé és keresztirányban is jelen volt a kommunikáció. Általában biztosított volt az információk gyors áramlása, a felsővezetői döntésekről a végrehajtói szintek vezetői időben és közvetlen módon értesültek.

A társaságok vezetői információs rendszert működtetnek, amely a vezetői döntések megalapozásához szükséges információkat időben és megfelelő minőségben tudja biztosítani. A rendszerelemek (értekezletek, jelentések) hatékonyan működnek és segítségükkel a munkatársak hozzáférnek a munkájuk magas színvonalú ellátásához szükséges információkhoz. A nagyobb társaságoknál jellemző a belső informatikai rendszerek keretében működő, hatékony információáramlás, így támogatva a menedzsmentet, a szervezeti egységek vezetőit döntéseik határidőben történő meghozatalában. Ez a megoldás megfelelően biztosítja a visszakereshetőséget és a számonkérhetőséget is.

A belső levelező rendszereken keresztül történt, a munkavállalók megfelelő időben történő tájékoztatása minden szervezet esetében kiemelt jelentőséggel bírt.

A gazdasági társaságokkal kapcsolatos **monitoring tevékenység** célja, hogy a gazdasági társaságok gazdálkodási tevékenységéről folyamatos információk álljanak a vezetők rendelkezésére.

A határidős feladatok követése általában megoldott. A nyomon követés leggyakoribb eszközeként a rendszeres vezetői értekezleteket, beszámoltatásokat és a belső ellenőrzést jelölték meg. A tájékoztatók rögzítették, hogy az egyes szakmai szabályzatok, valamint az ellenőrzési nyomvonalak tartalmazzák az operatív tevékenységek keretében megvalósuló folyamatos és eseti nyomon követés, a vezetői ellenőrzés feladatait a jelentéstételi kötelezettséggel.

Budapest, 2022. május 3.

Mellékletek jegyzéke

- 1. sz. melléklet:** a BEO által 2021. évben lezárt ellenőrzések
- 2. sz. melléklet:** a BEO által 2021. évben lezárt ellenőrzések során tett kiemelt megállapítások és javaslatok

A BEO által 2021. évben lezárt ellenőrzések

Sor-szám	Az ellenőrzött szervezet / szervezeti egység	Az ellenőrzés tárgya, célja	Az ellenőrzés típusa
<u>Kulturális társaságok</u>			
1.	Trafó-Kortárs Művészetek Háza Nonprofit Kft.	A belső kontrollrendszer (kontrollkörnyezet, kockázatkezelés, kontrolltevékenység, információ és kommunikáció, monitoring) kiemelten a pénzügyi, irányítási folyamatok működésének ellenőrzése. A kockázatelemzés alapján kiválasztott gazdasági események és kapcsolódó elszámolások vizsgálata. A korábbi ellenőrzések javaslataira készített intézkedési tervek végrehajtásának ellenőrzése.	pénzügyi, szabályszerűségi
2.	Katona József Színház Nonprofit Kft.	A belső kontrollrendszer (kontrollkörnyezet, kockázatkezelés, kontrolltevékenység, információ és kommunikáció, monitoring) kiemelten a pénzügyi, irányítási folyamatok működésének ellenőrzése. A kockázatelemzés alapján kiválasztott gazdasági események és kapcsolódó elszámolások vizsgálata. A korábbi ellenőrzések javaslataira készített intézkedési tervek végrehajtásának ellenőrzése.	pénzügyi, szabályszerűségi
<u>A Fővárosi Önkormányzat többségi befolyása alatt álló gazdasági társaságai</u>			
3.	Budapesti Sportszolgáltató Központ Közhasznú Nonprofit Kft.	A belső kontrollrendszer (kontrollkörnyezet, kockázatkezelés, kontrolltevékenység, információ és kommunikáció, monitoring) kiemelten a pénzügyi, irányítási folyamatok működésének ellenőrzése. A kockázatelemzés alapján kiválasztott gazdasági események és kapcsolódó elszámolások vizsgálata. A korábbi ellenőrzések javaslataira készített intézkedési tervek végrehajtásának ellenőrzése.	pénzügyi, szabályszerűségi
4.	Budapest Közút Zrt.	A belső kontrollrendszer (kontrollkörnyezet, kockázatkezelés, kontrolltevékenység, információ és kommunikáció, monitoring) kiemelten a pénzügyi, irányítási folyamatok működésének ellenőrzése. A kockázatelemzés alapján kiválasztott gazdasági események és kapcsolódó elszámolások vizsgálata. A korábbi ellenőrzések javaslataira készített intézkedési tervek végrehajtásának ellenőrzése. Budapest Közút Zrt. operatív közútkezelési feladatok előirányzat tervezése, felhasználása, elszámolása. Budapest Közút Zrt. egyéb feladatai előirányzat tervezése, felhasználása, elszámolása.	pénzügyi, szabályszerűségi

Sor-szám	Az ellenőrzött szervezet / szervezeti egység	Az ellenőrzés tárgya, célja	Az ellenőrzés típusa
5.	BKK Zrt.	BKK Zrt. közbeszerzésének vizsgálata.	szabályszerűségi
<u>Alapítványok, szervezetek</u>			
6.	JAZZART Közcélú Alapítvány	Az Önkormányzat és az Alapítvány között létrejött közszolgáltatási keretszerződésben vállalt feladatokra biztosított támogatás felhasználásának ellenőrzése.	pénzügyi, szabályszerűségi
<u>Fővárosi Területi Nemzetiségi Önkormányzatok</u>			
7.	Bolgár	Belső ellenőrzési tevékenység végzése. A korábbi ellenőrzések javaslataira készített intézkedési tervek végrehajtásának ellenőrzése.	pénzügyi, szabályszerűségi TÉMA
	Cigány		
	Görög		
	Horvát		
	Lengyel		
	Német		
	Örmény		
	Ruszin		
	Román		
	Szerb		
	Ukrán		
	Szlovák		
8.	Fővárosi intézmények, társaságok	Adatvédelmi incidens kezelés vizsgálata.	szabályszerűségi TÉMA

Sor-szám	Az ellenőrzött szervezet / szervezeti egység	Az ellenőrzés tárgya, célja	Az ellenőrzés típusa
<u>Egyéb költségvetési előirányzatok, önkormányzati feladatok ellenőrzései</u>			
9.	Kiválasztott Intézmények	Feladatmutatókhoz kötött normatív hozzájárulások [34/2016. (V. 5.) Fp., Fj. ut.] kockázati értéktől függetlenül, évente kötelezően ellenőrizendő.	szabályszerűségi
10.	Adó Főosztály, Humánerőforrás-menedzsment Főosztály, Költségvetési Tervezési és Felügyeleti Főosztály	Adó Főosztály kiadásai előirányzat tervezése, felhasználása, elszámolása.	pénzügyi, szabályszerűségi
11.	Közbeszerzési és Projektmenedzsment Főosztály	Interreg Duna Transznacionális Program "Urban Forest Danube" előirányzat tervezése, felhasználása, elszámolása.	pénzügyi, szabályszerűségi
12.	Vagyongazdálkodási Főosztály	Vállalkozási és vagyonkezelési feladatok előirányzat tervezése, felhasználása, elszámolása.	pénzügyi, szabályszerűségi
13.	Városüzemeltetési Főosztály	2015. augusztusi esőzési kár előirányzat tervezése, felhasználása, elszámolása. 2015. évi viharkár előirányzat tervezése, felhasználása, elszámolása.	pénzügyi, szabályszerűségi
14.	Várostervezési Főosztály	Építészeti örökségvédelmi állagmegóvási keret előirányzat tervezése, felhasználása, elszámolása.	pénzügyi, szabályszerűségi

Sor-szám	Az ellenőrzött szervezet / szervezeti egység	Az ellenőrzés tárgya, célja	Az ellenőrzés típusa
15.	Kulturális, Turisztikai, Sport, és Ifjúságpolitikai Főosztály	Kulturális és sport támogatási keret előirányzat tervezése, felhasználása, elszámolása.	pénzügyi, szabályszerűségi
<u>2020. évről áthúzódó ellenőrzések, feladatok</u>			
16.	Budapesti Fesztivál- és Turisztikai Központ Nonprofit Kft.	A belső kontrollrendszer (kontrollkörnyezet, kockázatkezelés, kontrolltevékenység, információ és kommunikáció, monitoring) kiemelten a pénzügyi, irányítási folyamatok működésének ellenőrzése. A kockázatelemzés alapján kiválasztott gazdasági események és kapcsolódó elszámolások vizsgálata. A turisztikai divízió és különösen a Budapest Card eladások alakulása, a cég alapvető bevétel forrásainak fejlesztése és az ezekkel összefüggő szabályszerű működés vizsgálata. A korábbi ellenőrzések javaslataira készített intézkedési tervek végrehajtásának ellenőrzése.	pénzügyi, szabályszerűségi
17.	Fővárosi Csatornázási Művek Zrt.	A Fővárosi Önkormányzattal kötött Közüzemi Szolgáltatási Szerződésben foglaltak betartásának ellenőrzése.	szabályszerűségi
18.	Budapest Főváros Vagyonkezelő Központ Zrt.	A belső kontrollrendszer (kontrollkörnyezet, kockázatkezelés, kontrolltevékenység, információ és kommunikáció, monitoring) kiemelten a pénzügyi, irányítási folyamatok működésének ellenőrzése. A kockázatelemzés alapján kiválasztott gazdasági események és kapcsolódó elszámolások vizsgálata. A korábbi ellenőrzések javaslataira készített intézkedési tervek végrehajtásának ellenőrzése.	pénzügyi, szabályszerűségi
19.	Fővárosi Önkormányzat irányítása alá tartozó költségvetési szervek	Behajthatatlan követelések elengedése a költségvetési szerveknél.	pénzügyi, szabályszerűségi TÉMA

Sor-szám	Az ellenőrzött szervezet / szervezeti egység	Az ellenőrzés tárgya, célja	Az ellenőrzés típusa
20.	Belső kontroll koordinátor és a feladattal érintett hivatali szervezeti egységek	Integritást sértő események kezelésének vizsgálata a Hivatalban.	szabályszerűségi
21.	Kulturális, Turisztikai, Sport és Ifjúságpolitikai Főo., Mozaik GSZ	Iskolakapun kívüli szabadidős tevékenység előirányzat a Fővárosi Önkormányzat költségvetésében 2019. évben biztosított összeg tervezése, felhasználása, elszámolása.	pénzügyi, szabályszerűségi
22.	Szociálpolitikai Főosztály	Lakásmobilitás előirányzat tervezése, felhasználása, elszámolása.	pénzügyi, szabályszerűségi
23.	Városüzemeltetési Főosztály	Közterületi parkolási feladatok előirányzat tervezése, felhasználása, elszámolása.	pénzügyi, szabályszerűségi
24.	A feladattal érintett szervezeti egységek és szervezetek	Az éves költségvetésben az út-, hídfelújításra tervezett előirányzat tervezése, felhasználása, elszámolása.	pénzügyi, szabályszerűségi
25.	BTM	Budapesti Történeti Múzeum utó és szabályszerűségi ellenőrzése.	utó és szabályszerűségi
26.	Vígszínház Nonprofit Kft.	Vígszínház Nonprofit Kft. Felügyelő Bizottsága vizsgálatában jelzett egyes témák további ellenőrzése.	szabályszerűségi

Sor-szám	Az ellenőrzött szervezet / szervezeti egység	Az ellenőrzés tárgya, célja	Az ellenőrzés típusa
27.	Budapest Film Forgalmazó és Moziüzemi Zrt.	A belső kontrollrendszer (kontrollkörnyezet, kockázatkezelés, kontrolltevékenység, információ és kommunikáció, monitoring) kiemelten a pénzügyi, irányítási folyamatok működésének ellenőrzése. A kockázatelemzés alapján kiválasztott gazdasági események és kapcsolódó elszámolások vizsgálata. A korábbi ellenőrzések javaslataira készített intézkedési tervek végrehajtásának ellenőrzése.	pénzügyi, szabályszerűségi
<u>2021. évi soron kívüli ellenőrzések</u>			
28.	Fővárosi Roma Oktatási és Kulturális Központ	FROKK 2020. évi gazdálkodása. Annak megállapítása, hogy az intézmény gazdálkodása mennyiben felel meg a szabályszerűségi, gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi követelményeknek.	pénzügyi, teljesítmény
29.	Kulturális, Turisztikai, Sport és Ifjúságpolitikai Főosztály, Hivatalüzemeltetési és Intézményfejlesztési Főosztály, Étkeztetési Szolgáltató Gazdasági Szervezet	A Mozaik Gazdasági Szervezet gazdálkodásának és kötelezettségvállalásainak vizsgálata a megszűnésről való döntés és a tényleges megszűnés időpontja között.	pénzügyi, szabályszerűségi
30.	Budapesti Nagyban Piac Zrt.	A Budapesti Nagyban Piac Zrt. pénzszállítási rendjének, pénzkezelési gyakorlatának ellenőrzése.	szabályszerűségi

A BEO által 2021. évben lezárt ellenőrzések során tett kiemelt megállapítások és javaslatok

Sor-szám	Ellenőrzés tárgya (címe), típusa	Ellenőrzött szerv / szervezeti egység/ek megnevezése	Megállapítások	Javaslatok a szervezetek vezetői részére
1.	BKK Zrt. közbeszerzésének vizsgálata. <i>(Szabályszerűségi ellenőrzés)</i>	BKK Zrt.	Nem minősítették érvénytelennek azokat az ajánlatokat, amelyekben a referenciával kapcsolatban benyújtott dokumentumok nem igazolták az ajánlattevő alkalmasságát. A „Hordozható személyi számítógép beszerzése vészhelyzetre” tárgyú beszerzés esetében a nyertes ajánlattevő ajánlata nem felelt meg az előzetesen rögzített paramétereknek, mivel az az ajánlati úrlapon és a műszaki leírásban szereplőtől eltérő géptípusra is vonatkozott. Az ajánlatot érvénytelennek kellett volna minősíteni.	A közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések esetében vezérigazgatói hatáskörben kiadott írásbeli rendelkezés, figyelemfelhívás formájában intézkedjen az érintett szakterület felé annak érdekében, hogy a benyújtott ajánlatok érvényességét minden esetben az ajánlati felhívásban (és a mellékelt dokumentumokban) meghatározott szempontok szerint bírálják el. Ennek biztosításához az eljárásrendi megfelelés érdekében egészítse ki a hatályos folyamatszabályozás 7. számú melléklete szerinti „Beszerzési eljárás összefoglalása” megnevezésű nyomtatványt a beszerzési vezető által tett, a tárgyi beszerzés eljárásrendi megfelelésére vonatkozó nyilatkozattal.
2.			„A munkavállalók részére szükséges informatikai eszközök beszerzése” tárgyú közbeszerzés esetében a szerződést nem az arra jogosultak írták alá.	Biztosítsa, hogy minden esetben az arra jogosultak írják alá a szerződéseket. Ennek érdekében vizsgálja felül a szerződések aláírására vonatkozó belső eljárásrendet, és amennyiben szükséges, módosítsa azt.

Sor-szám	Ellenőrzés tárgya (címe), típusa	Ellenőrzött szerv / szervezeti egység/ek megnevezése	Megállapítások	Javaslatok a szervezetek vezetői részére
3.			Az eljárások eredményeként létrejött szerződések részletezik a vis maior lehetséges eseteit, melyek között a járványra történő hivatkozás is szerepel, ugyanakkor a vizsgálat rendelkezésére bocsátott szerződések nem definiálják a járvány fogalmát.	Határozza meg pontosan a szerződésekben a vis maior esetként megjelölt „járvány” tartalmát, hogy mi tekintendő a szerződés alkalmazása szempontjából járválynak (pl. olyan egészségügyi vészhelyzet, amelyhez kapcsolódóan a Kormány korlátozó intézkedéseket vezet be, vagy bizonyos tartalmú korlátozások lépnek életbe).
4.	Adó Főosztály kiadásai előirányzat tervezése, felhasználása, elszámolása. (Pénzügyi, szabályszerűségi ellenőrzés)	Pénzügyi, Számviteli és Vagyonnyilvántartási Főosztály	Az ellenőrzés során néhány Kiadási utalványon az előzetes érvényesítő aláírásához tartozó dátum napja nem szabályszerűen (kifestéssel) javított.	Intézkedjen a bizonylatok (jelen esetben a Kiadási utalványok) szabályszerű javítása érdekében.

Sor-szám	Ellenőrzés tárgya (címe), típusa	Ellenőrzött szerv / szervezeti egység/ek megnevezése	Megállapítások	Javaslatok a szervezetek vezetői részére
5.	A belső kontrollrendszer (kontrollkörnyezet, kockázatkezelés, kontrolltevékenység, információ és kommunikáció, monitoring) kiemelten a pénzügyi, irányítási folyamatok működésének ellenőrzése. A kockázatelemzés alapján kiválasztott gazdasági események és kapcsolódó elszámolások vizsgálata. A turisztikai divízió és különösen a Budapest Card eladások alakulása, a cég alapvető bevétel forrásainak fejlesztése és az ezekkel összefüggő szabályszerű működés vizsgálata. A korábbi ellenőrzések javaslataira készített intézkedési tervek végrehajtásának ellenőrzése.	Budapesti Fesztivál- és Turisztikai Központ Nonprofit Kft.	A kontrollkörnyezet részeként a vizsgált időszakban nem készültek el az ellenőrzési nyomvonalak, annak ellenére, hogy a kockázatkezelési stratégia – mint a kockázatok megelőzésének eszközeit – nevesíti azokat. A hiányosság visszatérő megállapításként fogalmazódott meg, mivel a BFTK korábbi ellenőrzéssel összefüggő intézkedési tervében a feladat végrehajtását még 2016-ra vállalta, illetve a beszámolás során azt teljesítettként jelentette le.	A Szervezet tevékenységeire vonatkozóan készítse el az ellenőrzési nyomvonalakat.
6.	elszámolások vizsgálata. A turisztikai divízió és különösen a Budapest Card eladások alakulása, a cég alapvető bevétel forrásainak fejlesztése és az ezekkel összefüggő szabályszerű működés vizsgálata. A korábbi ellenőrzések javaslataira készített intézkedési tervek végrehajtásának ellenőrzése. (Szabályszerűségi, pénzügyi ellenőrzés)		Hiányosság, hogy a Szervezet az információs, kommunikációs rendszere, valamint a monitoring tevékenysége tekintetében belső szabályozással nem rendelkezik.	Készítse el a szabályozást a belső kontrollrendszer hiányzó elemei, azaz a monitoring tevékenység, valamint az információs, kommunikációs rendszer tekintetében.

Sor-szám	Ellenőrzés tárgya (címe), típusa	Ellenőrzött szerv / szervezeti egység/ek megnevezése	Megállapítások	Javaslatok a szervezetek vezetői részére
7.	Integritást sértő események kezelésének vizsgálata a Hivatalban. <i>(Szabályszerűségi ellenőrzés)</i>	Belső kontroll koordinátor és a feladattal érintett hivatali szervezeti egységek	Az integritást sértő bejelentések fogadására elkülönítetten létrehozott telefonszámot, illetve e-mail címet a Hivatal nem működtet.	Az integritást sértő események bejelentésének zártan történő kezelése érdekében gondoskodjon külső fél részéről érkező integritást sértő események bejelentések fogadására külön telefonszám, illetve külön e-mail cím működtetéséről, melyet a Hivatal honlapján közzé kell tenni.
8.	Budapesti Történeti Múzeum <i>(Utó és szabályszerűségi ellenőrzés)</i>	BTM	A vizsgálat során kapott adatokkal összevetve nem rendelkeznek a 2020. 10. 31-ig hatályos, a közművelődési és a közgyűjteményi területen foglalkoztatott közalkalmazottak jogviszonyával összefüggő egyes kérdések rendezéséről szóló 150/1992. (XI. 20.) Korm. rendelet szerint előírt múzeumi kiállítás-rendező, preparátor, múzeumi adatrögzítő, múzeumi informatikus munkakörökkel, továbbá a 2020. 11. 01-től hatályos 39/2020. (X. 30.) EMMI rendeletben előírt múzeumi kiállítás-rendező, preparátor munkakörökkel.	Megfelelően alakítsa ki a muzeális intézményi szakmai munkaköröket.

Sor-szám	Ellenőrzés tárgya (címe), típusa	Ellenőrzött szerv / szervezeti egység/ek megnevezése	Megállapítások	Javaslatok a szervezetek vezetői részére
9.			A távmunkavégzés engedélyezéséhez a munkatársak kérelmet nyújtottak be. A dokumentumon a szervezeti egység vezetőjének támogatási javaslata és a Főigazgató engedélye aláírásukkal együtt hiányzik. A 137-3/2020 Főigazgatói utasítás 2.3. pontja rendelkezik az engedélyezés elektronikus formájáról, de erről – a folyamat tejlességének bemutatásához - nem csatoltak dokumentumot. Az otthoni munkavégzéshez „Home office megállapodást” készítettek, melyeken nem minden esetben szerepel a távmunkavégzés kezdő időpontja és az aláírás dátuma. A megállapodásban csak azt rögzítik, hogy az alulírott napon és helyen kötötték a megállapodást, de arra nem térnek ki, hogy a távmunka konkrétan mely naptól kezdődik és meddig tart, az csak a felek jognyilatkozatával, vagy a szabályzat hatályon kívül helyezésével szűnik meg. A Home office megállapodás munkaszerződést és munkavállalót említ, azonban abban az időszakban közalkalmazotti kinevezés és közalkalmazott megnevezéseket kellett volna használni. A dokumentumban egy Szabályzatra hivatkoznak, de annak sem a neve, sem a száma nem szerepel, nem derül ki, hogy milyen szabályzatról van szó, továbbá vonatkozó jogszabályi hivatkozások sem kerültek megjelölésre. A Munkaállomás elhelyezkedésének kitöltése nem egységes, volt, aki a címet, míg mások a lakás és a dolgozósarok megnevezést használták. A távmunkavégzés megszűnését a Home office megállapodás 5. pontja a felmondáshoz, jognyilatkozathoz, vagy a vonatkozó szabályzat hatályon kívül helyezéséhez köti, de erről az ellenőrzés nem kapott dokumentumot.	Ügyeljen a távmunkára vonatkozó dokumentumok megfelelő kitöltésére, a távmunkáról szóló megállapodásban hivatkozzon a vonatkozó jogszabályokra. A távmunka megszűnését is dokumentálja.

Sor-szám	Ellenőrzés tárgya (címe), típusa	Ellenőrzött szerv / szervezeti egység/ek megnevezése	Megállapítások	Javaslatok a szervezetek vezetői részére
10.			Az Intézmény hatályos belső szabályzataiban nem szerepel a nyomon követési rendszer kialakítása. A folyamatos és eseti nyomon követést nem dokumentálják. A vezetői testület értekezletei 2020. év jelentős részében nem kerültek megtartásra.	Gondoskodjon a nyomon követési rendszer kialakításáról, szabályzataiba történő beépítéséről. Dokumentálják a folyamatos és az eseti nyomon követést. Rendszeresen tartsák meg a vezetői testület értekezleteit (a nyomon követéshez napirenddel, jegyzőkönyvvel).
11.			A belső ellenőrzési jelentést záradékkal látták el (BTM 5-1/2020), melyet 2012-től nem ír elő sem a Bkr., sem a BTM Belső ellenőrzési kézikönyve. Az intézkedési terv véleményezésének dátuma (2020. 03. 03.) megelőzi a készítés dátumát (2020. 03. 06., BTM 4-1/2020). Az éves ellenőrzési terv módosításának átvezetésével, egységes szerkezetbe foglalásával nem rendelkeztek, az átütemezett ellenőrzések kérésének iratára a jóváhagyást rájegyzéssel dokumentálták. A belső ellenőrzési vezető feladatába tartozóan a belső ellenőrzések intézkedéseiről vezetett nyilvántartásuk hiányos, nem naprakész. A külső ellenőrzések nyilvántartása nem követi az előírásokat (pl. a könyvvizsgálat is szerepel, a nyilvántartás nem az egyes ellenőrzések szerint, hanem azon belül minden egyes irat nyilvántartásba vételét tartalmazza, külön-külön soron és számon).	A Bkr.-nek megfelelően folytassák a belső ellenőrzési tevékenységet.

Sor-szám	Ellenőrzés tárgya (címe), típusa	Ellenőrzött szerv / szervezeti egység/ek megnevezése	Megállapítások	Javaslatok a szervezetek vezetői részére
12.			Tűzvédelmi Szabályzat és Tűzriadó terv A szabályzat nem jelöli meg a hatályon kívül helyezett szabályzat számát. A BTM Tűzvédelmi Szabályzata a 30/1996. (XII. 6.) BM Tűzvédelmi rendeletre épül. A BTM Tűzvédelmi Szabályzata nem tartalmazza a Tűzriadó terve(ke)t, holott annak a szabályzat kötelező mellékletét kellene képeznie.	A Tűzvédelmi Szabályzathoz – jogszabályban előírt, kötelező – mellékleteként csatolja a Tűzriadó terve(ke)t.
13.			Szükségesnek látjuk a BTM szabályzatalkotási folyamatának rögzítését és a vezető testület állandó feladataként a véleményalkotásba történő bevonását.	Rögzítse a BTM szabályzatalkotásának folyamatát és szabályzatok véleményezési feladatába vonja be a vezető testületet.
14.	FROKK 2020. évi gazdálkodása. Annak megállapítása, hogy az intézmény gazdálkodása mennyiben felel meg a szabályszerűségi, gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi követelményeknek. <i>(Pénzügyi, teljesítmény ellenőrzés)</i>	Fővárosi Roma Oktatási és Kulturális Központ	Az áttekintett szerződéses esetekben a FROKK nem tartotta be a kialakított eljárásrendet, és az előírás szerinti beszerzési eljárás lefolytatása nélkül, az ellátó szervezet kihagyásával intézkedett a szerződések megkötéséről.	Minden esetben az előírásoknak megfelelő metodika alapján folytassa le a beszerzési eljárásokat. Ennek során vezetői jogkörben intézkedjen arról, hogy csak az intézményi hatáskörbe tartozó feladatokat lássa el a beszerzések során.
15.			Több szerződés pénzügyi ellenjegyzésére nem, vagy nem az Áht. 37. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően került sor.	Gondoskodjon arról, hogy a szerződések megkötését – a kötelezettségvállalást – minden esetben előzze meg a pénzügyi ellenjegyzés az Áht. előírásának megfelelően.

Sor-szám	Ellenőrzés tárgya (címe), típusa	Ellenőrzött szerv / szervezeti egység/ek megnevezése	Megállapítások	Javaslatok a szervezetek vezetői részére
16.			A FROKK intézményi költségvetésből finanszírozott egy működési területén kívül eső, BAZ megyei Arló községben megtartott olyan zenei rendezvényt, amellyel kapcsolatban egyébként zenekari kapacitással sem rendelkezett.	Intézkedjen arra vonatkozóan, hogy a jövőben az intézmény a tevékenységét kizárólag az alapító okiratban és az SZMSZ-ben meghatározott illetőségi területen, és telephelyeken végezze. Ennek érdekében ne kössön olyan szerződést, ami nem felel meg ennek a kritériumnak.
17.			Az üzemanyagköltség megtérítésének alapjául szolgáló számlákon nem tüntették fel a rendszámot. A kifizetésekhez nem mellékeltek kiküldetési rendelvényt vagy menetlevelet, (útnyilvántartást) az elszámolásról összesítőt nem csatoltak, illetve nincs azokra való hivatkozás sem. Több kifizetés esetében a teljesítésigazolást a Gazdálkodási szabályzatban foglaltaktól eltérően egyedül a FROKK igazgatója írta alá.	Határozzon meg intézményi belső eljárásrendet annak érdekében, hogy az üzemanyagköltség megtérítésének alapjául szolgáló számlákhoz mellékeljék annak szükségességét, indokoltságát igazoló dokumentumot vagy tüntessék fel a számlán az azokra való hivatkozást.
18.	A Budapesti Nagyban Piac Zrt. pénzzárlítási rendjének, pénzzárlítási gyakorlatának ellenőrzése. (Pénzzárlítási ellenőrzés)	Budapesti Nagyban Piac Zrt.	Az ellenőrzés során a vezérigazgató munkaköri leírása nem állt rendelkezésre. A dokumentum nem volt megtalálható a munkaügyi nyilvántartó tasakban sem.	Minden esetben biztosítsa a vezérigazgató munkaköri leírásának a nyilvántartását, elérhetőségét.
19.			A társaság a pénzzárlításhoz kapcsolódóan rendelkezik biztosítási védelemmel, aminek azonban az alacsony mértéke (4,5 millió Ft) biztonsági kockázatként értékelhető, figyelemmel arra, hogy számos esetben is ezt meghaladóan szállítottak készpénzt banki befizetéshez. A Trezex Zrt.-vel kötött, a pénz- és értékszállítási feltételeket egyebekben részletesen tartalmazó	Gondoskodjon arról, hogy a szállított készpénz összege ne haladja meg a biztosítási védelmet.

Sor-szám	Ellenőrzés tárgya (címe), típusa	Ellenőrzött szerv / szervezeti egység/ek megnevezése	Megállapítások	Javaslatok a szervezetek vezetői részére
			szolgáltatási szerződés biztosítási védelme 12 millió Ft-ig terjed ki, ami figyelemmel a pénzszállítási gyakorlatra, esetenként nem nyújtott megfelelő biztosítási védelmet a ténylegesen szállított készpénzmennyiségre.	
20.			A pénztárellenőrzés során tapasztalt hiányosságok: a napi pénztárjelentés 2021. szeptember 29-i záró pénzkészletéről készített címletjegyzék nem a valós címletezés állapotát tartalmazta, a főpénztáros tájékoztatása szerint 2021. június 14-én történt a legutolsó pénztárellenőrzés, a pénztárellenőr a bizonylatokat ellenőrzi, magát a pénzkészlet nem.	A főpénztáros a napi pénztárjelentés elkészítésekor végezze el és valósan töltsse ki a címletezést.
21.			Számla helyesbítés során a számlák, pénztárbizonylatok minden példánya lefűzésre került, a vevő részére egy példány átadása nem történt meg. A negatív előjelű, korrekciós számla nem tartalmaz hivatkozást az alapbizonylat sorszáma, így nem biztosított a logikai összerendelés.	Minden esetben gondoskodjon a számlák és a kapcsolódó bizonylatok kibocsátásáról. Tüntessen fel a számla helyesbítéséhez kiállított bizonylaton hivatkozási adatokat (eredeti számla sorszáma).
22.			A szigorú számadású nyilvántartás hiányos, tekintettel arra, hogy mindössze 8 nyomtatványt sorol fel és nem tartalmazza a pénztárgépnaplót. A javítások a nyilvántartásban nem szabályszerűek (kifestés), az átvétel igazolása nem megfelelő, átvételnél hiányzik az első felhasználás kelte, valamint „üres” megjegyzés a felhasználás kelte rovatban.	Vizsgálja felül a szigorú számadású bizonylatok körét és ezekről vezessen szabályszerű nyilvántartást.